שמור

מדינת ישראל

משרדי הממשלה

8

משרד רה"מ

ישיבות ועדת השרים לענין ירושלים.

3. 12. 1980 — 15. 5. 1979

שם תיק: ישיבות ועדת השרים לענין ירושלים

מזהה פיזי: ג-13093/12

מזהה פריט: R0005033

כתובת: 2-1-6-111-2

תאריך הדפסה 20/11/2019

מס' תיק מקורי

12

מחלקה: ישיבות הממשלה

מס' תיק

924מ

עיין 1 מתוך 2.

סטטוס מה.

מזכירות הממשלה

שמור

פרוטוקול
ישיבת ועדת השרים לעניני ירושלים
ח' באב תש"ם - 21.7.80

נכחו חברי ועדת השרים : י. בורג-יו"ר, י. הורביץ, י. ידין, מ. נסים, א. שרון

נעדרו חברי ועדת השרים : א. אבוחצירא, ד. לוי, ג. פת, א. שוסטק, י. שמיר

ט. קולק	-	ראש העיר ירושלים
י. אגסי	-	משרד הפנים
ג. איזנרייך	-	לשכת מרכז ועדת השרים לעניני ירושלים
א. אללוף	-	לשכת סגן ראש הממשלה י. ידין
ד. בר-חיים	-	משרד האוצר
ז. ברקאי	-	משרד הבנוי והשכון
מ. וידמן	-	משרד האוצר
ר. חקלאי	-	משרד האוצר
נ. טל	-	משרד הבנוי והשכון
א. לנדאו	-	לשכת שר החקלאות
י. מירון	-	משרד הבטחון
א. נטף	-	משרד הבנוי והשכון
ש. שטנר	-	משרד האוצר
א. שילה	-	מרכז ועדת השרים לעניני ירושלים
מ. ששון	-	משרד החוץ
א. זהר	-	מזכיר הועדה

סדר היום: ים/1 העברת משרדי הממשלה לירושלים

בפרוטוקול זה 17 דפים

רשמה: לאה דיקר.

ים/1. <u>העברת משרדי הממשלה לירושלים</u>

<u>השר י. בורג</u> : אני פותח את הישיבה. אני מודה לשר האוצר שהוא בא, ואני מקווה שנרוויח את לחמנו מביקורו אצלנו. מקודם היינו צריכים לדון בתכנית מתאר ירושלים, אבל מטעמים מסויימים ראיתי לי חובה והיתר לא להביא את זה היום, בגלל כל מיני פרושים שאנשים נותנים. לכן, הנושא היחיד הוא - העברת משרדי ממשלה לירושלים.

מחר תשעה באב, ומחר, כנראה, העצרת בניו-יורק תפתח, וינסו לקיים מה שנאמר על ירושלים - "ידו גורל", ואנחנו רק על ידי מעשים יכולים להוכיח שירושלים היא שלנו.

היתה החלטה להעביר את המשרדים, ואח"כ היתה הקפאה מסויימת. בינתיים באה הצעה לסדר היום ע"י ח"כ ברעם, ובכל אופן, אני ראיתי לי לחובה להעמיד את זה לסדר היום. מר שילה אולי יכול לפתוח ובקיצור לומר איפה אנחנו ונראה מה עלינו להחליט.

<u>מר א. שילה</u> : ובכן, קונקרטית מדובר כאן על שני המבנים שהושלמו בשיח' ג'רח והבנין ששופץ בממילא. הבנין המשופץ בממילא יהיה מיועץ למשרד החקלאות והוא צריך לאכלס מעל 200 עובדים, שהם כאמור היו צריכים לעבור מהשפלה.

<u>השר י. בורג</u> : איפה זה בממילא?

<u>מר א. שילה</u> : איפה שהבנין של האוניברסיטה, ליד החנות הזו של הרצל.

[illegible]. [illegible]

[illegible] : [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

הבנין השני הוא בשייח' ג'רח,
והוא מוועד למשרד השיכון, שבחלקו כבר עבר ב-70 - 1971, וזה כמובן המשך של יחידות נוספות, בעיקר היחידות הטכניות,ההנדסיות. זה בעצם השלד של המשרד. חשיבותו גדולה בירושלים, לא רק מבחינת האנשים, אלא סוג האנשים, כי זה מושך אחריו גם שרותים טכנולוגיים נוספים.

<u>השר י. בורג</u> : מה היו הקשיים?

<u>מר א. שילה</u> : המו"מ עם העובדים. הנושא הזה נדון בועדה השרים לעניני ירושלים בקדנציה הזו 5 פעמים, מהבטים שונים : א. המשך הבניה בקרית בן-גוריון. ב. נושא הסיוע וכו'. זה אושר כל פעם מחדש. כתוצאה מכך, בכל שנת 1979 התנהל מו"מ עם העובדים. ועדת השרים לעניני ירושלים...

<u>השר י. בורג</u> : מה היו יחסי הכוחות?

<u>מר א. שילה</u> : עדיין לא הגיעו למצב של יחסי כוחות. ועדת השרים לעניני ירושלים מסרה את הביצוע למשרד האוצר, שבידיו כל 3 הזרועות המבצעיות : 1. הבינוי. 2. אגף התקציבים לסיוע של העובדים. 3. נציבות שרות המדינה שמטפלת בכל יתר הבעיות, כולל אלה של העובדים.

<u>השר י. בורג</u> : 2 הבנינים עומדים על תילם, אתה אומר?

<u>מר א. שילה</u> : כן, הם הושלמו ומוכנים לאכלוס מיידי.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]' [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] 70-7 - 1901, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible],[illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].

[illegible] [illegible] : [illegible]?

[illegible] : [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] : [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible]. [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]'. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] 1970 [illegible] [illegible]"[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible]...

[illegible] [illegible] : [illegible]?

[illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] :
1. [illegible]. 2. [illegible] [illegible] [illegible]. 3. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible]?

[illegible] : [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

השר י.

<u>השר י. בורג</u> : והם ריקים עכשיו?

<u>מר א. שילה</u> : כן. לפי התכנית הם הושלמו במאי.

המו"מ שהתנהל עם העובדים, ע"י שני נציגי האוצר, משני שלוחותיו, התנהל במשך כל שנת 1979. לא התנהל על מי מנוחות. היה פער בין תביעות העובדים, שהם הסתמכו על תקדימים של 70 - 1971 - שאז לממשלה היה ענין רב למשוך אוכלוסיה, כי זה היה ראשית האיכלוס של רמת-אשכול. היום זה נשמע די אנכרוניסטי, אבל אז זה כך היה, והאנשים קיבלו בפועל סיוע עד כדי דירה שניה. כלומר, רוב הכסף היה בהלוואות, וזו היתה תקופה שבה בעית האינפלציה לא היתה כל כך חמורה. האנשים ראו זאת כתקדים. אנחנו ונציג האוצר לא קיבלנו זאת. לבסוף, עובדה איזו שהיא סכימה, שראינו בזה כבר סיכוי לכך שנוכל את המו"מ איך שהוא לסיים.

נשאלנו הרבה פעמים, לפי הערכתנו, מהו מספר העובדים שהיה עובר עם סיום המו"מ? הנסיון מ-70 - 1971, מהעברה ההיא של משרד השיכון ומשרד המשטרה הראה כי ההעברה היתה באחוזים יחסית נמוכים, בסביבות כ-30%. זה כמובן הציק לנו כל הזמן, אבל התנאים השתנו. גם תנאי המשק השתנו. הגיל של האנשים השתנה. כלומר, הזמינות של ההעברה ממקום למקום, כמובן השתנתה. הגענו להערכה פנימית של אחוז יותר גבוה, אבל בסופו של דבר, לא זו הנקודה המרכזית, משום שמניעת בריחה של אנשים מירושלים, בשל חוסר תעסוקה, ערכה לא פחות מאשר הכנסת אנשים מבחוץ. אנו עומדים גם לפני בעיה כזו. כי לפי הסטטיסטיקה אנו רואים שההגירה הפנימית לירושלים היא אפס אם מגמה שלילית, כלומר, שמספר היוצאים גדול יותר מאשר הנכנסים.

[illegible] ९.

[illegible] ९. [illegible] : [illegible]

[illegible] : [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

השר י. בורג : יש עליה של ערבים וירידה של יהודים.

מר א. שילה : בנוסף על כך יש גם הזדקנות. והזדקנות, פרוש הדבר, שגם הפריון יורד.

מר ט. קולק : יש גם ירידה של ערבים. העבודה שפעם הממשלה אישרה ואיפשרה תכנית לימודים ערבים לאלה שהם אזרחי ירדן, גרמה לזה שתלמידי התיכון עוברים לאוניברסיטאות ואח"כ לארצות הנפט. יש ירידה גדולה של מומחים מקרב פועלי הבנין, או שרבבים עד למקצועות יותר גבוהים, גם כן, לארצות הנפט. אנו לחמנו הרבה זמן, עם שרי חינוך, לתת להם את האישור הזה, כלומר, לתת להם אפשרות ללמוד לפני התכנית הירדנית, כשהוספנו לזה רק עיברית ואזרחות ישראלית, על-מנת שהם יוכלו להמשיך וללכת. כי גם חששנו מה יעשה ציבור כזה שלא נמצא לו עבודה כאן, כי הרי בארץ לא פתרנו את הבעיה של תעסוקה לערבים. וכך זה גם וונטיל ליציאה וגם ירידה, לפעמים גם יחד עם המשפחות.

מר א. שילה : יש כאן , בכל זאת, נקודה אחת שאני רוצה לומר. באותו הזמן שאחוז הערבים בירושלים הינו בסביבות 28% , בידולם השנתי, מסה"כ התוספת בירושלים הוא 40% וקצת יותר, כך כדאי שנדע באילו פרופורציות אנו עומדים.

השר י. בורג : בכל אופן,היתה הקפאה באיכלוס של שני הבנינים.

[illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible].

[illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [

מר א. שילה : עם ההקפאה, או שאנחנו מבטלים את ההחלטה הקודמת, או שממשיכים בה, ואז צריך עם כל המרץ לבשת לנושא.

השר י. בורג : בשל הנושא הזה אנו נפגשים. אתה יכול לומר לנו האם יש עוד איזה בנין בבניה בחלק ההוא של ירושלים?

מר א. שילה : בכל אופן, לא שנוגע לנו.

מר מ. וידמן : אני רוצה לתקן שתי עובדות. בקרית-הממשלה בשייח' ג'רח נמצאים בבניה שני מבנים, האחד בשטח כולל של 14 אלף מטר , שבנייתו מושלמת בימים אלה. במקור היה מיועד להעביר לשם את עובדי משרד השיכון ומע"צ. בנין שני, בשטח של 10 אלפים מטר, נמצא בשלבי בניה מתקדמים הרבה פחות. להערכתי הוא יסתיים בעוד שנה וחצי.

השר י. בורג : למי הוא מיועד?

מר מ. וידמן : עוד לא קבעו אתהיעוד, למשרדים שמועברים. הבנין השלישי, בממילה, יש בו כ-130 חדשים. הוא מושלם וגמור ומחכה לדיירים.

השר מ. ניסים : כמה חדרים יש בשייח' - ג'רח, בבנין שנגמר?

<u>[illegible] א. [illegible]</u> : [illegible] אין [illegible], אי [illegible] [illegible] אם, [illegible] אי [illegible] אם. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

<u>[illegible] ר. [illegible]</u> : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

מר מ. וידמן : אני לא זוכר את מספר החדרים, אני יודע שהוא מסוגל לקלוט כ-600 עובדים.

הבנין הראשון שהושלם כולל שני מגדלים, מגדל אחד של 6,000 מטר ובנין אחד של 4,000 מטר, וקומות מסד ומרתפים. מגדל אחד אוכלס, נתפס, בוודאי ידוע לך למה, כך שהנדוניה עליה אנו מדברים היום היא לא כל הבנין, אלא רק חצי ממנו.

השר י. בורג: כלומר, אתה רוצה לבשר לנו, שמבחינת האוצר, זה לא כל כך הרבה כסף שהוא יצטרך לתת לעובדים שיועברו מתל-אביב. זה התרגום.

מר מ. וידמן : אני לא יודע מה התרגום.

השר י. בורג : אתה דיברת על נדוניה .

מר מ. וידמן : אני אומר, שבתחום העובדות, לא מדובר על בנין שהיה יכול לקלוט 600 עובדים, אלא רק כ-300 עובדים, כי חלק ממנו נתפס.

השר י. בורג : פרוש הדבר, שמהקושי הגדול נשאר אתה רק חלק של הקושי.

השר י. הורביץ : אני רוצה שנהיה תכליתיים. אני מבין שעברו הרבה שנים, ואולי חלקן גם בגללי. כשאני ניסיתי לעצור את זה, זה לא היה רק בגלל הקפאה

<u>[illegible]</u> : אבל אם יבוא אז בסדר נחרבה, אבל [illegible] C-003 [illegible].

[illegible] 3,000 [illegible] 4,000 [illegible]. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

כללית ומחסור וכסף, אלא גם משום שהעובדים תבעו הטבת תנאים ניכרת לעומת הסיכום שהיה קודם. הם חשבו שאנו כל כך מעוניינים שהם יעברו, שכדאי להם לתבוע תנאים נוספים. יכול להיות שגם לוא היינו נותנים את התנאים שהם ביקשו, או חשבו שיפצו אותם, גם אז לא היו עוברים. אבל כששמעתי שהתביעה היא להטבת תנאים, עצרתי את כל הענין לשיקול נוסף. גם בשל הבעיה הכספית, גם בשל ההקפאה הכללית, וגם התביעה להטבת תנאים - במצב הנוכחי, לא ראיתי לזה הצדקה.

אני עכשיו רוצה להציע הצעה תכליתית. לדעתי, המפתח היה : א. בידי האוצר, מבחינת הקצבת הכספים. ב. בידי הרצינות שהשרים ניגשו לענין. אם השרים בתחום שלהם יקומו ויאמרו :"אלה התנאים שהממשלה נותנת, נא לעבור. מי שלא עובר, המסקנות ברורות. ". כל אחד חייב לקבל את התנאים האלה והאלה וחייב לעבור. שיהיה ברור שהמשרד העובר . אם יהיה פתיון שלא לעבור, אז נחזר אחרי כמה יהודים. אחרי 8%.

<u>השר א. שרון</u> : אני מוכן ללכת לזה.

<u>השר י. הורביץ</u> : אז אני מציע ששנינו נהיה בסדר. אצלי זה יותר קשה לבצע זאת. מצידי אני אומר כי הכסף ינתן והתנאים שהובטחו ינתנו. ואם שר החקלאות ושר הבינוי והשיכון, שהם שני השרים הנוגעים בדבר יקומו ויגידו : אלה התנאים שהממשלה נותנת, מי שלא עובר יקבל פיצויים וילך הבייתה, אני מאמין שזו תהיה העברה מסיבית ומהירה. כל היתר זה דיבורים בעלמא. יעבירו אולי עוד כמה אנשים, אבל לא יפתרו. אם אנחנו רוצים, באמת, בעברית פשוטה להתנפל על זה ולעשות מבצע

[illegible] ר. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

אמיתי, זה תלוי בשני דברים - באוצר ובשר הנוגע בדבר. ואני מאמין שכשר החקלאות רוצה משהו, הוא מעביר, אז הוא ילחץ על העובדים בצורה הכי טובה.

מר מ. קולק : אני כמובן מצטער שמשרדי הממשלה לא עוברים מהשפלה לירושלים, וגם על זה שזה פורסם בלי שהיתה לנו הזדמנות להתייעץ על זה מקודם. אבל יש לי דאגה אחרת . יש עכשיו שטחים מסויימים למשרדים - וידמן יודע אותם כולם ואתם שמעתם עליהם. החשש הוא שיתפשטו ורוב המשרדים האלה יתפסו רק לשם רווחה יותר גדולה של משרדים. זה בטבע של המשרדים. אני לא מאשים בכך איש. כל המשרדים, כולל העיריה, יושבים בהרבה בתים שהם בנויים למגורים. כל יום תופסים אדריכלים, עורכי-דין, חברות ביטוח ואחרים משרדים בעיר, אשר בעצם בנויים כדירות. וזה בזבזני, כי לבנות דירה זה יותר יקר מאשר לבנות משרד. אנו בזמנו לחמנו נגד זה שתהיה הקפאה של בניני משרדים (זה אמנם לא שייך לממשלה זו אלא לזמנו של שרף), כי ראינו בזה דבר רע. זה גרם גם לזה שהרבה משרדי ממשלה, במקום לבנות בחצי הכסף בקריה, קנו בתים בפי 2 הכסף ונכנסו לבתי מגורים בעיר.

הייתי רוצה שיתנו למחלקה הזו של האוצר, לוידמן, את הכח שהוא לא יתן למשרדים האלה שעכשיו נבנים, או שמתפנים, כאשר עכשיו, למשל, בנק ישראל עובר לקריה, להשתמש במבנים המתפנים להרחבת משרדים קיימים, אלא שזה, או בגלגול אחד או בשני גלגולים , יתרום לזה שדירות יתפנו, או שאפילו דירות ימכרו למבקשים לקנות דירות בשוק הפרטי, כדי לפנות את הדירות האלה למבקשי דירות למגורים, יהיו אלה פקידים שעוברים

[illegible], [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

מהשפלה או עולים שבאים הנה, או מי שלא יהיה. אבל על-ידי זה נחזק את האוכלוסיה היהודית בצורה כזו או אחרת, וזו היתה מטרת הענין.

<u>השר י. בורג</u> : אומרים לי שיש כ-750 דירות שבהן שוכנים משרדי הממשלה, אתה יכול לאשר זאת?

<u>מר מ. וידמן</u> : יש כאן הרבה שמועות שלפי דעתי הן לא מדוייקות. סקר מדוייק אומר שיש 112 דירות תפוסות ע"י משרדי ממשלה, באופן ישיר. לא כולל חברות ממשלתיות.

<u>השר י. בורג</u> : ובאופן בלתי ישיר, יחד?

<u>מר מ. וידמן</u> : אין לי מושג.

<u>מר ט. קולק</u> : אנו חושבים שבערך 3,000 דירות נתפסו על-ידי משרדים שונים, גם ממשלה וגם פרטיים, מרחביה, עד רמת-אשכול, עד בכלל. ויש מאות דירות שתפוסות על-ידי הסוכנות.

<u>מר ד. ברקאי</u> : אני רוצה להצטרף לכל העובדות שהובאו כאן וכל הנתונים. הרצון שלנו הוא שכל משרד השיכון יעבור לירושלים. אני חושב שהמצב של היום פחות

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

דומה למצב של 70 - 1971 - יש דירות, יש מבני משרדים.

הייתי רוצה להוסיף רק עוד נתון אחד - ישנה החלטה של מועצת המנהלים של חברת "עמידר" להעביר את המטה לירושלים. הם רכשו בנין. הבנין קיים והוא נמצא בשלבי סיום וזה ענין של ימים. עצם ההעברה יכולה לחסוך כ-20% מהעובדים. בעצם תהליך ההעברה יש אפשרות לחסוך עשרות עובדים.

<u>השר י. בורג</u> : מה פרוש? הם הולכים לפנסיה.

<u>מר ד. ברקאי</u> : אינני רוצה כרגע להכנס לפרטים, אבל תוך כדי ההעברה ניתן להסוך את הענין.

נוסף לזה, יש להם קרנות פיצויים בתוך החברה לטיפול במצב כזה. בעצם, קיים מו"מ בין האוצר לבין חברת "עמידר" על ההעברה הזו. מה שאני מבקש, לצרף את זה פורמאלית להעברה, כי פה ניתן לעשות זאת.

<u>השר י. בורג</u> : על "עמידר"? אנחנו בעלי בתים על "עמידר"?

<u>מר ד. ברקאי</u> : כן, זו חברה ממשלתית במאה אחוז. שר הבינוי והשיכון ושר האוצר אחראים על חברת "עמידר".

<u>השר י. בורג</u> : אני מוכן לצרף מה שאתה אומר למה שאמר ראש העיר, כלומר, שהמגמה שלנו

עו"ד י.בן-נתן

רגע אחד עד 07 - 1971 - יש ירידה, יש מצב מורכב.

*

אדוני רגע אחרון אחרי יום בחר

אור - יעזה מנהלת עד מרכז הפנינים עד מרכז "עמידר" אחרי

אם מגיע לירושלים. מה רצוי לבית. מבית עדיף רחוק מאד

מעלה ברגע זה לבית עד רמה. עצם מחירים רחוק אחרי c-105

מחירים. בעצם מנהל מחירים יש אפשרות אחרי עורכת ירידה.

מר י. בירן : מה מרחק? מה מרחק אחרון.

עו"ד י. בן-נתן : אדוני רגע בדיוק אחרון אחרי.
אבל מדר בין מחירים בחרי

אם מגיע.

בגלל זה, יש רגע עדיין מרחק
בחרי מחירים אחרי בעצם זה. בעצם, עדיין מ"ר בין מדרגה אחרי
מרכז "עמידר" עד מחירים מדר. מה יעזר מבקש, אחרי אם זה מרחק
אחרים, כי מה בחרי אשרון זאת.

מר י. בירן : עד "עמידר"? איזה בעיה בגלל
עד "עמידר"?

עו"ד י. בן-נתן : כן. זה מרכז מאוחרים בעיה אחרת.
מי מגיע רשימה רק מעבר
אחרים עד מרכז "עמידר".

מר י. בירן : אבל מדבר אחרי מה מעמד אדון
מעבר רעב מגיע, בדיר, מחבאה מדר

צריכה לתפוס גם לגבי חברות ממשלתיות.

מר ד. ברקאי : כאן ישנה חברה שכבר בשלה לכך מעצמה. הכל בנוי.

השר י. בורג : אדרבא, אדרבא.

מר ד. ברקאי : יש עוד נקודה אחת - אני בטוח שגם במשרדי הממשלה וגם בחברת "עמידר" חלק גדול מהעובדים לא יעבור אלא תעבורנה המשרות, ואז יהיה ביקוש לעובדים ירושלמיים.. זה מהנסיון של משרד השיכון בהעברה הקודמת לירושלים. היום, רוב העובדים שעובדים בירושלים, במסה, אינם אלה שעברו מתל-אביב.

מר ס. קולק : אני בטוח שזה כך בכל משרד ומשרד שיעבור. תהיה נשירה של עובדים שרוצים להשאר בתל-אביב ויתברר שבהקפדה אפשר להסתדר בקצת פחות עובדים , ואז יחסכו 10% - 20%. זה בוודאי גם ברוח שר האוצר ומדיניות הממשלה.

מר א. שילה : אני רוצה להוסיף נקודה אחת לגבי "עמידר". אני השתתפתי בדיון עם נציגי העובדים של "עמידר", והם, בתקופה ההיא, במידה רבה של צדק, אמרו - כל עוד שמשרדי הממשלה לא עוברים, למה שהם פתאום? אבל נציגי העובדים ביקשו דיון בועדת הכלכלה של הכנסת - וזה עכשיו מתקיים, והם סיכמו שעל חברות ממשלתיות חייבת לבוא

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] . [illegible] : [illegible], [illegible].

[illegible] . [illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

החלטה מיוחדת של ועדת השרים. זה לא מספיק שאומרים "על כל החברות". כך קבע יו"ר ועדת הכלכלה של הכנסת. מה שאני מבקש, שאם מדברים על"עמידר", שזה יופיע בהחלטה, ובהתאם לכללים המקובלים.

<u>השר י. בורג</u> : אני מוכן לומר את זה מפני שזה הגיוני, לא מפני שועדת הכנסת החליטה. לועדת הכנסת אין שום סטטוס להחליט כיצד הממשלה צריכה להחליט, כשלא העבירו להם את הנושא בתור נושא. אם זה תחיקתי, הכנסת היא בעלתהבית. אם זה ניהול אדמיניסטרטיבי, אנו בעלי הבית.

בנוגע לתנאי ההעברה - אין ויכוחים?

<u>מר ט. קולק</u> : בענין "עמידר", אני רוצה לברך על זה ש"עמידר" עוברת.

<u>השר י. בורג</u> : אנו נראה קודם כל אם זו ברכה ראשונה, ברכה אחרונה או ברכה לבטלה.

<u>סגן רה"מ י. ידין</u> : מה עם ההסתדרות שחוגגת היום?

<u>מר ט. קולק</u> : אתה אף פעם לא האמנת בהם ואני גם כן אף פעם לא האמנתי. אני מהיום הראשון אמרתי שזה אף פעם לא יתקיים.

<u>השר י.בורג</u> : זה בשינוי קל ממה שיש בתהילים - "לא האמנתי כי אדבר".

[illegible] א. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible]". [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]"[illegible]", [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] ר. [illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

השר א. שרון : עלי מקובלת הצעת האוצר ואני מוכן לגשת לביצוע הענין. אנחנו היינו מוכנים לביצוע הענין מאז שדנו בנושא בפעם הראשונה. אי העברתנו לא נבעה מאיזה שהוא עיכוב מהצד שלנו. כך שאם תתקבל פה החלטה ברוח זו, היא גם תבוצע ברוח כזו.

השר י. הורביץ : אני רוצה שירשם שבענין "עמידר", "עמידר" תצטרך לשבת עם האוצר.

השר י. בורג : אם כן, אנו נגשים לסכום סעיף זה: אנחנו רשמנו לפנינו את הודעת שר האוצר. המדובר במשרד החקלאות ובמשרד הבניה. שני המשרדים מודיעים שהם מוכנים לכך, תוך התחשבות בהערות של שר האוצר. כלומר, זה צריך להיות על-אמת.

אנו גם רשמנו שאנו מחליטים שהענין של העברת פקידים ממשרדי ממשלה לירושלים, צריך לחול גם על חברות. (כאן אינני רוצה לומר האם כל החברות בבת-אחת).

מר א. שילה : כפוף לחוק ובהסכם עם נציגי החברות.

השר י. בורג : ברור.

אנחנו רושמים לפנינו שההעברה גם בדיכה לחול על חברת "עמידר". אם אני צריך לנסח שזה צריך לחול על "עמידר", או שאנו רושמים לפנינו ש"עמידר" עוברת, אז אני מוכן לומר -"רושמים רסיפוק"אפילו. כלומר, לא שאנחנו מכריחים, אלא שאנו רושמים בסיפוק את ההודעה על "עמידר". אם יכריחו אותי, אכתוב אפילו -"בסיפוק רב".

מר א. [illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. אמנם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

מ ח ל י ט י ם :

א. בהתאם להחלטה מס ים/3 של ועדת השרים לעניני ירושלים בישיבתה מיום 20.12.76 ובהתאם להחלטות נוספות של ועדת השרים, לרשום את הודעותיהם של שרי החקלאות והבינוי והשכון בדבר העברת יחידות המטה הארציות של משרדיהם לירושלים לבנינים המיועדים לכך.

שרי החקלאות והבינוי והשכון ינקטו באמצעים הדרושים על-מנת להחיש העברת משרדיהם.

ב. שר האוצר יקצה הכספים הדרושים להעברת המשרדים והעובדים בהתאם לתנאים שנקבעו על ידי אגף התקציבים.

שר האוצר ינחה את נציגיו במשא ומתן עם העובדים המיועדים להעברה להחיש המשא ומתן במגמה לסיימו תוך זמן סביר.

ג. חובת העברת יחידות מטה ארציות תחול גם על חברות ממשלתיות. כפוף לחוק החברות הממשלתיות ובתאום עם משרד האוצר.

ד. ועדת השרים רושמת לפניה הודעת משרד הבינוי והשכון בדבר החלטת מועצת המנהלים של חברת "עמידר" להעביר משרדיה הראשיים לירושלים לבנין ששופץ ויועד לצורך זה.

* * *

<u>השר א. שרון</u> : באחת הישיבות הראשונות שקיימת של הועדה, הוצגה לפניך השאלה של דרך נוספת לירושלים. הוצגו אז 3 אפשרויות ונבחרה בין כל האפשרויות, האפשרות הצפונית יותר. מדובר היה בדרך המקבילה לדרך הנוכחית, שצריכה לחבר את ירושלים מצפון, וממנה להמשיך ולהגיע למעלה-האדומים, שבינתיים הולכת ונבנית, כשאין עוד דרך לירושלים. הדרך היתה צריכה לעבור מאזור מודיעין לאזור גבעון, לירושלים. כביש מעלה בית חורון?

[illegible] :

א. [illegible] 3/10 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 30.12.80 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

השר א. שרון

במקביל להצבה הזו, הוצג בפנינו אז מצב, שכבר בתחילת שנות ה-80 יהיה קושי רב בתחבורה לירושלים, במידה ולא נכנס לסלילת דרך נוספת. הקושי הזה כבר קיים, אבל הוא ילך ויגבר. מאז שבחרנו בהמלצה הנבחרת, לא חזרנו לספל בנושא הזה.

<u>השר י. בורג</u> : אני רושם זאת לפני, אני אבדוק את הענין. אינני יכול עכשיו לפתוח בדיון על זה.

א-פרופו, אדוני ראש העיר, האם לגילה בונים איזה כביש שלא צריך לעבור את השכונות הערביות?

<u>מר ט. קולק</u> : עברו הרבה קשיים משפטיים ועכשיו זה בבניה.

<u>מר ד. ברקאי</u> : יש עוד בעיה של בית אחד, שהיתה עליו כתבה בעיתון לאחרונה. הכביש בסלילה. גמרנו את כל הבעיות המשפטיות שהיו, להוציא מסרד אחד שקיים. הכביש מתקשר לצומת הרצוג, ליד תחנת הדלק. הוא מחבר את שכונת פת עם גילה, ישירות.

<u>מר מ. וידמן</u> : אני , בכל אופן, הייתי רוצה לחזור לנושא הראשון - אני חושב שצריך להגביל את ההחלטה הזו בלוח זמנים. עומדים בנינים. אחד נבנה בהשקעה של למעלה מ-200 מליון לירות, ועוד הבנין של ממילה. בינתיים הם עומדים ריקים. אני עד להערה של טדי, שצריך לשמור שבנינים

[illegible] x. [illegible]

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

אלה יהיו למשרדים המועברים. אבל יש בירושלים בעיה של דיור למשרדים ועובדים, ואם מחליטים ליעד אותם למשרדים המועברים , היה רצוי לקבוע לוח-זמנים. כי אחרת הם עומדים ריקים..

<u>השר י. בורג</u> : אני לא חושב שבדברים שיכולים לומר על אריק שרון, יכולה להיות גם הסענה שהוא לא ביצועיסט. הוא שמע, הוא מתלהב, הוא מקבל את זה.

<u>מר מ. וידמן</u> : אולי ניתן לו את שני הבנינים.

<u>השר א. שרון</u> : אני מוכן לקבל את זה.

<u>השר י. בורג</u> : אתה רואה, בנאום מוצלח הצלחת להשפיע עליו. אני מבין את גישתך, אבל יש גם קשיים. אתה בא לאדם, יש לו ילד שלומד בבית ספר, הוא לא יכול לעשות את ההעברה בין רגע, הוא צריך למצוא כאן דירה. אלה הם דברים לא פשוטים, אבל ההנחיה של שר האוצר היתה ברורה. יעשו זאת. אני מודה לכולכם.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

[illegible] 8. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

921מ

מזכירות הממשלה

סטנוגרמה

עמ' 1 מתוך 2.

נוסח מתוקן

פ ר ו ט ו ק ו ל

ישיבת ועדת השרים לעניני ירושלים

י"ח באייר תשל"ט
15 במאי 1979

נכחו חברי ועדת השרים: י. בורג - יו"ר, א. אבוחצירא, י. ידין, מ. נסים, א. שרון.

נעדרו חברי ועדת השרים: ש. ארליך, מ. דיין, ע. ויצמן, ד. לוי ג. פת. (בחו"ל)

א. וינר - המנהל הכללי, משרד הבינוי והשיכון
ע. ולדמן - המנהל הכללי המשרד לקליטת העליה
ג. אייזנרייך - לשכת מרכז ועדת השרים
ז. ברקאי - משרד הבינוי והשיכון
ש. כהן - משרד הבינוי והשיכון
א. פלד - עירית ירושלים
י. קורץ - משרד האוצר
א. שילה - מרכז ועדת השרים
מ. ששון - משרד החוץ

א. זהר - מזכיר הוועדה

סדר היום: ים/7 חזוי ותכנית המשרד לקליטת העליה בהפנייית עולים לירושלים בשנת 1979/80. עמ' 2.

ים/8 תכנית משרד הבינוי והשיכון לבניית מגורים ולאכלוס בשנת 1979/80 עמ' 7.

ים/9 בנית משרדים בירושלים עמ' 29.

ים/10 תעשיה, מסחר ותיירות בירושלים

בפרוטוקול זה 32 דפים

רשמה: מלי ברק

./חזוי

ים/7. חזוי ותכנית המשרד לקליטת העליה בשנת עולים לי-ם

היו"ר השר י. בורג: אני פותח את הישיבה.

שר הבינוי והקליטה נמצא היום בלווייה של ילדים בטבריה ובבית שאן. אנחנו צריכים לקיים ישיבה, לשמוע ולהחליט.

מר ע. ולדמן: אנחנו הגשנו גם בכתב את עמדתנו בקשר לקליטת עליה בירושלים, אני אוסיף כמה פרטים.

לעליה החדשה חלק גדול בתוספת האוכלוסיה היהודית בירושלים. בעשור האחרון חלקה של העליה החדשה היה 39% לעומת 10% בארץ כולה. בחמש השנים האחרונות התווספו בירושלים 20,000 נפש שנקלטו בדיור קבע בבנייה ציבורית, ע"י משכנתאות מסובסדות, דמי מפתח מסובסדים.

בשנת 1978 השתקעו 5000 עולים שהם 18% מכלל העליה בירושלים. הם ממוצא אנגלו-סכסי כ-35%, 25% מברית-המועצות, כ-20% ממערב אירופה וכ-15% מאמריקה הלאטינית. נתנו פתרונות דיור משנת 1969 . אתן את שלוש השנים האחרונות. ב-1977 נתנו פתרונות דיור קבע 1017, מזה 637 דירות ציבוריות ו-380 משכנתאות שזה גם כן דיור קבע אם הוא קונה דירה. ב-1978 - 1168 מזה 733 דירות ו-435 משכנתות. בשלושת החודשים מינואר עד סוף מרץ השנה נתנו 166 פתרונות מזה 68 דירות ו-108 משכנתות .

[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

בירושלים קיימים מרכזי הקליטה ואולפן "עציון". בגילה א' 130 יחידות דיור, גילה ב' 100 , מבשרת ציון - 132 ובאולפן "עציון" -100.

מעונות בתלפיות מזרח - 116, בית גיורא - 74, מעון סטודנטים - 215.

הוסטלים - 75 יחידות.דיור בשכונות החדשות

נווה יעקב, גילה, רמות, תלפיות מזרח, קרית יובל: התחלנו לאכלס את נווה יעקב בשנת 1973 באמצעות העולים. נווה יעקב שינתה את צורתה היא היום אחת השכונות המבוקשות גם בחו"ל, מה שלא היה בתחילת האכלוס.

בשכונות החדשות קיבלנו דירות ציבוריות 3450 . עד סוף השנה אנחנו עומדים לקבל בגילה סכום די נכבד. כל עוד זה לא בידינו, אנחנו לא אומרים שיש לנו את זה.

יעדים: ירושלים מהווה מוקד משיכה לעולים דתיים וחילוניים כאחד. אני רוצה להדגיש שהרבה מאד חילוניים מכל הארצות רואים בירושלים מוקד משיכה. אנחנו גם רוצים בהפניית עולים לירושלים שהיא עומדת בראש סולם עדיפויות. ניתן להפנות בנקל 20% מכל העליה לירושלים, אם יימצאו פתרונות דיור ופתרונות תעסוקה במידה מספקת. אילו היינו מקבלים יותר פתרונות דיור בירושלים, בהחלט אפשר היה לאכלס יותר, וזו גם מדיניות המשרד. עכשיו אנחנו נותנים שירותים לעולים. למשרד הקליטה יש ארבעה סניפים כאן שנותנים אפשרויות בשכונות חדשות שהן שכונות עולים.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

תעסוקת השכירים: אם יורחבו מפעלי התעשיה אנחנו נוכל לקלוט יותר עולים והתעסוקה כיום היא במתכת, טקסטיל ובנין. יש בעיות בעיקר בענפי מדעי הרוח והחברה. יש הרבה מדענים עולים בירושלים וצריך להפנותם למקומות אחרים.

<u>היו"ר השר י. בורג:</u> איך הגיעו לירושלים?

<u>מר ע. ולדמן:</u> למדען יש מטרה, הוא רוצה להתחיל לעבוד במוסד מוכר אקדימי ומידמשך לירושלים. איננו מדבר על אלה שמזמינים אותם מראש בחו"ל לאוניברסיטאות אחרות. מאחר והענין די סגור, אנחנו צריכים להפנות אותם למקומות אחרים. הכשרנו בשנת 1978 כ-1500 עולים באמצעות קורסים להסבה מקצועית בשיפור עברית. זה עלה 20 מיליון ל"י. למעלה מ-70% מן הלומדים נקלטים בעבודה לאחר שהם גומרים את הקורס. הקורסים בשנה האחרונה היו בעניני מזכירות בכירות שמזמינים אותם עוד בהיותם בקורס, מנתחי מערכות, הנהלת חשבונות. אנחנו עושים זאת בשיתוף פעולה עם עיריית ירושלים וההסתדרות. גם תעסוקת העצמאיים קיבלה בשנים האחרונות דחיפה אצלנו. אותם היהודים שבאים לכאן מהמערב, מקבלים הלוואות. בשנת 1978/9 אושרו 170 הלוואות מקרן קונסטרוקטיבית ומרביתם עסקים ושירותים ומעט מאד לתעשיה. בדרך כלל מהקרנות האלה הולכים יותר לתעשיה אבל לא בירושלים. אנחנו צריכים מבני תעשיה להשכרה לעולים, אז היינו יכולים להפנות יותר עצמאיים לתעשיה,וגם חנויות להשכרה. הדברים אפשריים באיזורים החדשים. אם היינו מקבלים זאת, אין כל ספק שהיינו מסתדרים בירושלים.

[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

אנחנו מסייעים לילדי העולים סיוע פדגוגי.
אנחנו חסרים בירושלים פעוטונים, גנונים ומעונות יום, והבעיה הקריטית ביותר היא בנווה יעקב. לפני כמה ימים פניתי למשרד השיכון כדי שימצא דרך, אפילו על חשבון דירות עולים, להקים בשביל ילדי העולים שבאים באמצע השנה, כאשר הכיתות כבר מלאות ואין מקום מבנים לגנים ומועדונים. למרות שזה לא פשוט לקחת דירה של עולה ולייעד אותה לצרכי חינוך, ביקשנו זאת כי זאת אחת הבעיות הקשות, אם אנחנו רוצים שעולים יצאו לעבודה . אותו דבר לגבי חטיבות הביניים. אלה דברים שצריכים לגמור עם משרד החינוך.

יש מחסור חמור במורים מקצועיים ללימוד עברית לתלמידים עולים. ישבתי עם מנכ"ל משרד החינוך על כך. אולי העולה הוא תלמיד קשה, יש לו דאגות של פרנסה ודיור ואולי זה יותר קשה לו ללמוד. הובטח לי לשפר את זה. אנחנו רואים בזה חשיבות רבה שיהיו מורים ברמה גבוהה שיעזרו לעולים יותר מהר להגיע לעצמאות בשפה העברית. יש דרישות לפתיחת כיתות נוספות בירושלים. יש אולפן בוקר. אנחנו רוצים להפנות עולים לירושלים, לא רק העולים רוצים אלא גם אנחנו מעונינים בכך גם מבחינה לאומית כללית וגם כדי למלא את בקשתו של העולה, וזה חשוב לנו , וזה תלוי בהגדלת מספר הדירות ובהגדרת הפתרונות של התעסוקה , כפי שאמרתי, חנויות ומבני תעשיה.

<u>היו"ר השר י. בורג:</u> זה מביא אותנו לפרובלמה של תכנית משרד הבינוי והשיכון לבניית מגורים ולאיכלוס בירושלים . אם אין דירה אין איפה לקלוט , ואין נפקא מינה אם זה 10 דירות ל-10 משפחות או גן אחד ל-10 משפחות. עלינו לראות את זה. היה מספר יפה של אנשים שבאו לירושלים והדפיצים היהודי הדמוגרפי משתווה.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

עודף חדש לא פותר את הבעיה הפוליטית, על זה יתרכז אחר-כך הדיון.

מר שילה: אתם הצגתם שב-1978 השתכנו בירושלים 5000 עולים. סך הכל התוספת היהודית לירושלים ב-1978 7000, הריבוי הטבעי הוא כ-5900, פירוש הדבר, שאנחנו צריכים להניח ירידה עצומה בילודה בירושלים.

מר א. וינר: ההגדרה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה זו השתקעות ראשונה.

סגן ראש הממשלה י. ידין: יכול להיות שבני ירושלים לא מהעולים עוזבים את ירושלים.

מר א. פלד: יש בהחלט ירידה מירושלים כתוצאה מחוסר דיור.

מר א. וינר: לירושלים באים גורמים רבים להתגורר בגלל האוניברסיטה. יש תנועה דו-סטרית. הדבר דורש בדיקה של מקור הנטו של מעגל ההגירה לירושלים. אפשר לקבל את המספרים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

מר א. פלד: יש גם מחקר של יגאל כהן שנותן את הנתונים. חבל שהם עוזבים, המדובר במשפחות בגיל 20 וכמה, אקדמאים, לפחות אחד מבני הזוג.

היו"ר השר י. בורג: מה התכנית כדי לתת פתרונות לאנשים כדי להרבות ביהודים בירושלים, זו שאלה פוליטית ממדרגה ראשונה.

ים/8. תכנית משרד הבינוי והשכון לבנות מגורים ולאכלוס בירושלים

מר א. וינר: אני רוצה להסתכל על תכנית חומש בנושא בינוי. בשנת 1968 האוכלוסיה בירושלים היתה סך הכל 275 אלף נפש, משקל האוכלוסיה היהודית בה היה 73,9%. בסוף 1978 חל גידול אבל האוכלוסיה היהודית ירדה ל-72,3%. כשאנחנו מדברים על מגורים, צריך לדעת תחזית אוכלוסיה או יעד שלנו לכמה שנים קדימה כדי לתכנן את נושא הפיתוח על פי היעדים שקבענו לעצמנו.

הייתי רוצה להציג שלוש אלטרנטיבות לתחזית האוכלוסיה ב-1985.

הנחה ראשונה היא ששעור הריבוי הטבעי של לא-יהודים יישאר כמות שהוא, דהיינו ממוצע שנתי הוא 4700 לשנה. כל שלוש ההנחות שעליהן אני מדבר מתייחסות להנחה אחת, שאין שינוי בנושא הריבוי הטבעי של אוכלוסיה יהודית. אם קצב הגידול היהודי יימשך עד 1985 באותו קצב שהיה בין 1968 ל-1978, זה קצב גידול של 7400 לשנה, אז משקל האוכלוסיה ילד וירד יותר מהמשקל הנוכחי. דהיינו תימשך המגמה של ירידה במשקל היהודים. אם נרצה שבסוף 1985 משקל

[illegible]: [illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]8. [illegible]

[illegible]: [illegible]

האוכלוסיה היהודית יהיה כמו ב-1978, סביב 72,3 אחוזים, פירוש הדבר שבכל שנה יתווספו 10,000 . הריבוי הטבעי הוא 6000, אנחנו צריכים נטו שיישארו 4200, מעבר לגידול הנובע מהריבוי הטבעי שהוא מוערך ב-6000 נפש. אם נרצה לחזור למצב שהיה ב-1968 - 74%, אנחנו צריכים שעור גידול של $15\frac{1}{2}$ אלף נפש לשנה, זה אומר כמעט 10000 תוספת נפש נטו. אם הנחה שיש גם תנועה דו-סטרית, אנחנו צריכים תוספת הרבה יותר גדולה. אם נרצה להמשיך מגמות שהיו , עלינו לדאוג לכך, אחרת ב-1985 עשויה להיות ירידה של המשקל היהודי. אנחנו צריכים גידול של 7400 נפש. זה מבטא הגירה שלילית. אם נרצה להגיע למצב שהיה ב-1978, שזו ירידה במשקל לעומת 1968, אנחנו צריכים גידול של 10100. אם נרצה לחזור למצב שהיה ב-1968 , ל-74% , אנחנו צריכים $15\frac{1}{2}$ אלף נפש תוספת מדי שנה , עד 1985. ברור ששני המקורות הם עולים ופעילות למועברים לירושלים. אני מדבר נטו, שהאוכלוסיה הירושלמית תחוזק ולא יהיו מניעים לעזיבתה. אני לא נגעתי בנקודה של יהודה ושומרון של אוכלוסיה שמתערבת , בין אם בצורה ארעית על פני כל השבוע, או שנוסעת בשבת, או שגם בשבת היא בירושלים, זה לא נכלל במשקל הלא-יהודי. היה דיון בעבר בנושא הזה, גם העיריה בדקה את הנושא. הנושא מדאיג כי לכמות יש גם משמעות אם כי היא לא לא נספרת כאזרחי ישראל.

אם לוקחים את המגמות במונחים של דיור בהנחה ראשון שהמשך ירידת המשקל של האוכלוסיה היהודית בירושלים דרוש לנו כ-2400 יחידות דיור לשנה. אם שמירה על המצב ב-1978, דרושות 3700 דירות, הכוונה לתוספת של 10,000 נפש לשנה. אם נלך לאלטרנטיבה הגבוהה, הרי נצטרך 5200 יחידות דיור. היינו: סביב 36 אלף יחידות דיור לשבע שנים. אנחנו מציעים יעד קצת יותר

[illegible]

[illegible] - 3 -

[illegible]

גבוה מאשר הנחה ב', להגיע למשקל גדול יותר מאשר ב-1978, הווה אומר 4000 יחידות דיור לשנה כדי לספק את הצרכים.

בירושלים יש שתי בעיות. מהנסיון בעבר התברר שלכל דירה יש צורך לבנות מה שהוא מעבר ליחידה אחת, זה נובע מכך שיש גורמים שרוכשים דירות ואינם באים לגור בה. אנחנו מקווים שנוכל את הדירות הריקות להוציא כהצע לציבור בין ברכישה ובין בצורה של שכירות. אנחנו מתכוננים באמצעים של מקל וגזר להקל.מבחינת אחת נוזיל את מס ההכנסה ומצד שני נבדקות כמה שיטות של מיסוי נוסף ודברים שאנחנו מתלבטים בהם , איך אותה שיטת המקל תוכל להביא את הצע הדירות בירושלים.

<u>היו"ר השר י. בורג:</u> אם יהודי מאמריקה בונה כאן דירה כדי שיוכל לבוא, אתה צריך לתת לו פרס.

כמה דירות ריקות יש בירושלים?

<u>מר א. וינר:</u> יש שתי חברות נכסים שפועלות בירושלים ברמות: עמידר ועמיגור, xxxxx וישנה גם "פרזות". בידי החברות האלה יש מלאי מאד מצומצם , כמעט ולא מצוי ביניהם מלאי מעבר למלאי התפעולי. יש גורמים פרטיים שבידיהם יש דירות אבל המספרים הם מעל לאלף. ההערכה היא שיש מספרים משמעותיים שיכולים להשפיע על נושא של הצע הדירות. אין בידי עכשיו מספרים מדויקים. אנחנו מנסים עכשיו לבדוק את הדירות כדי לדעת איך להשפיע.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

היו"ר השר י. בורג: אם זה פתרון, הוא שולי.

מר א. וינר: אם מדברים על 4000 דירות כיעד שנתי, יש היום יתרה להפעלה בירושלים בגילה, בנווה יעקב, רמות, תלפיות מזרח, ובנוסף לכך היתרה שישנה בידי גורמים פרטיים ובמרכז העיר. מדובר על סדר גודל של 14,000 , שטח, אתרים שניתן לפתח שהם בידי משרד השיכון. אם רוצים לעמוד באתגר של 4000 יחידות דיור לשנה , ולנו יש כיום בפוטנציאל הירושלמי ---

מר א. שילה: כשאתה לוקח 4 השכונות + גבעת שאול ב' אתה מגיע ל-14,000 למשרד השיכון והבינוי בלבד.

מר א. וינר: אני חושב שהמספרים האלה מקובלים גם על עיריית ירושלים וגם עליך. אולי לא נגיע למספר המדויק, הבעיה שאני רוצה לעורר ...

היו"ר השר י. בורג: אנחנו צריכים 25,000, לכם יש באופק 14,000, יש לך 60% וחסרים פתרונות של 40% בערך.

[illegible]: [illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]: [illegible]

מר א. וינר: כדי שנוכל לפתח קרקע לצורך בנייה, צריך להתחיל בתהליכים של 3 - 4 שנים קודם, יש ענין של הפקעה וכל מה שקשור בכך. האתרים שנמצאים בידינו היום הם אתרים שאנחנו צריכים להפקיע כדי שנוכל ב-1982 להתחיל לעבור על הקרקע. זה אומר שהיום אנחנו חייבים לעשות את הפעולות כדי להכניס למערכת סדר גודל של 14,000 - 15,000 יחידות דיור במונחים של קרקע.

היו"ר השר י. בורג: איזה פעולות עשיתם לפני שלוש שנים על מנת שהשנה יהיה המצב כזה?

מר א. וינר: כל הפעולות הסטטוטוריות שנעשו עוד לפני שלוש שנים כדי שנוכל לעלות על הקרקע. בגילה וברמות היו הפקעות. כשאנחנו מדברים על אאא העלאת טרקטורים לפני זה צריך להיות איתור שטח, הפקעות, תכנון , עד לאותו זמן שהקבלן עובד זה תהליך של 3 - 4 שנים. אם מדברים על חוסר דירות ואתרים בשנת 1982/3, אנחנו צריכים לפעול היום כדי שהרזרבה תתקיים. לכן אני חושב שאפשר להחליט היום על מספר אתרים ועל עשיית פעולות הכרחיות של הפקעה ותכנון הן בקרקעות מדינה והן בקרקעות פרטיות. מדובר על שלושה אתרים , דרום נווה יעקב - 6000 דונם, יש שם מיעוט של 100 דונם של יהודים , חלק קטן של הכנסיה והיתר של לא-יהודים של ערבים. הפוטנציאל שם זה 10,000 יחידות דיור.

היו"ר השר י. בורג: מה ההצדקה להפקיע?

[illegible] [illegible] [illegible] [

מר א. וינר: זה האתר הגדול , נווה יעקב וגבעת שפירא. מדובר על 4333 דונם מתוכם 775 דונם של יהודים, משקל הכנסיה הוא קטן מאד. הפוטנציאל שם הוא 10,000 יחידות דיור. יש פה שני אלמנטים: הפוטנציאל הטמון בו מבחינת יחידות דיור והגורם המקשר בין נווה יעקב לגבעת שפירא הגבעה הצרפתית.

האתר השני זה אתר שנמצא מדרום לרמת רחל הוא יכול להשלים את הרצועה הדרומית של ירושלים ולבית לחם. האומדן שם הוא אלפיים יחידות דיור.

האתר השלישי - מדובר על ציר מעלה בית-חורון שיש לו חשיבות של יחידות אכלוס. מדובר באלפיים יחידות דיור. זה לא בתחום איזור שיפוט ירושלים.

השר מ. נסים: למה אתה לא מדבר על מעלה האדומים?

מר א. וינר: עלו שם קצת על הקרקע. מדובר שם על 5000 דירות.

הנושא הזה של איתור שטח , תהליך הפקעה, התכנון עד התחלת הבניה , זה תהליך שיקח 3 - 4 שנים וברור שבמידה ויתחלט בחיוב, צריך להתחיל עכשיו.

לגבי יתר הנושאים - ב-1979 נתחיל לפי אותה תחזית ב-4000 דירות מ-1.4.79 עד 31.3.80. הבניה היא במימון מלא, היינו אותה הבניה שתהיה בפעילותינו. היעדים זה העולים, הטבת תנאי הדיור וזכאי משרד השיכון.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

דיברנו על המקורות לגידול האוכלוסיה.

מדובר על 4000 יחידות דיור המבוצעות ע"י משרד השיכון, בנוסף לסקטור הפרטי שגם הוא הגדיל את הבניה.

לגבי מקורות, מאחר ושמענו שמקורות זה ריבוי טבעי, עולים והבאת תושבים ממרכז הארץ לירושלים, הנסיון נעשה בעבר ע"י הקמת מפעלי תעשיה . התברר שחלק ניכר ממפעלי התעשיה היוו מוקד משיכה לתעסוקה לא-יהודית, עם כל ההשלכות הדמוגרפיות הנובעות מכך. מפעל שהוקם בתלפיות , אפשר לראות מי ומי עובד שם. הכיוון עכשיו הוא בהבאת מפעלים עתירי מדע מצד אחד והעברת משרדי ממשלה שמהווים מוקד תעסוקתי לגורמים יהודיים. מבחינה זו אנחנו פועלים.

במזרח ירושלים יש בנייה של מספר מבנים המיועדים למועברים לירושלים. אנחנו בונים גם את המרכז בכניסה לירושלים כדי להעביר אותם לירושלים.

בירושלים קיימת בעיה של כרסום בבנייה כיוון שמשרדי ממשלה נמצאים במגורים.

<u>היו"ר השר י. בורג:</u> הממשלה יושבת ב-750 דירות.

<u>מר א. פלד:</u> יש בירושלים אלפיים דירות שתפוסות ע"י משרדים.

[illegible]

[illegible] - [illegible] -

[illegible]

[illegible]

[illegible]

היו"ר השר י. בורג: אם אני רואה מה שנעשה ב-1977 ו-1978 לדעתי אנחנו בשואה. ב-1977 תחילת בניה ציבורית - 1100 , תחילת בנייה פרטית 760. ב-1976 היה טוב יחסית, היה בסך הכל 2550 , בנייה פרטית היתה מרובה מהציבורית. ב-1977 יורדים ל-1800 , הציבורית - 1100 והפרטית 760. ב-1978 - 885 ציבורית ופרטית 1855. אני לא מבין איך זה כל שנה מתחפך, פעם יש יותר בנייה פרטית ופעם יותר ציבורית.

ב-1978 היה יותר גמר מאשר התחלות בניה.

ב-1977 התחלת בניה 760 , זה קטסטרופה.

מר ש. כהן: אז היתה תופעה שהקבלנים פעלו בבורסה.

מר א. וינר: הבניה הפרטית בירושלים היא יותר גדולה מאשר בכל הארץ. בירושלים מתבטאת הירידה בבנייה גם הציבורית וגם הפרטית.

היו"ר השר י. בורג: מ-1974 עד 1975 הבניה הפרטית היתה מועטה. על 1977 אני מתפלא. גם הציבורית היתה מועטה וגם הפרטית.

מה נעשה ב-1979 ומה יהיה ב- 1980?

אתה מדבר על תהליך של האתרים עם ההפקעות. אלה דברים של 3 - 4 שנים.

מה יהיה ב-1979, 1980, 1981?

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מר א. וינר: לגבי 1979/1980 עובדים על 4000 לשנה בלי הפקעה, על קרקע מוצק. יחד עם העיריה. יש בעדות סטטוטוריות שמתקשים להתגבר עליהן. ב-1979 יש קרקע מתוכננת. התכנית מפורטת עד לדרגת הבנין, כולל החברה שתבנה. אנחנו מקווים שביעד הזה ב-1979 נעמוד.

מתוכנן גם ל-1980/81 ללא בנייה פרטית, ויחד עם הבניה הפרטית זה עשוי לסגור פער של שנים קודמות.

מר א. שילה: אפשר להציג את הבעיה של קשיים סטטוטוריים או אחרים. אחרי שרואים את הטבלא מה קרה בשנים האחרונות, רוצים להבין ההערכות החדשות של משרד השיכון על מנת שהבעיה תהיה יותר גדולה. המספרים בלבד לא אומרים מספיק.

מר א. וינר: כל אותם היעדים שהחלטנו עליהם בתכנית אנחנו חושבים שאכן יהיו בשלים.

מר א. שילה: למה לא בנו אתמול ומה יקרה מחר שהבניה תהיה יותר גדולה?

מר א. וינר: כל האחרים, ב-1979 - 4000 יחידות ואין בעיות סטטוטוריות, אפשר לעלות א על השטח, זו בעיה שהיתה קיימת ב-1978 שנפתרה לגבי 4000 יחידות דיור.

בירושלים היה מחסור בגורמי יצור, החברות חששו להיכנס לבנייה משום העלות הגבוהה של הדירה. אם חברה צריכה להיכנס

[illegible]

[illegible] - [illegible] -

[illegible]

[illegible]

[illegible]

לבניה של 100 יחידות דיור, מדובר ב-100 מיליון ל"י . לאור המחסור בגורמי יצור חששו להיכנס לזה.

הגענו לסיכום עם החברות כמעט בכל הנושאים.

אני מקווה שנושא הבעיות הסטטוטוריות ייפתר ויתן תנופה לבניה ולא נחזור למה שהיה ב-1978, אלא נוכל לבנות ב-1979 לפי התכנית, 4000 יחידות דיור.

מר א. שילה: מה היקף ההתקשרויות עם החברות?

מר א. וינר: באנו להסכם אתם לתכנית של קרוב ל-20,000 יחידות דיור.

היו"ר השר י. בורג: מה התחזית של הבניה הפרטית?

מר א. וינר: זה נקלם. אנחנו מקווים שחברות הבניה הפרטיות יהיו בשוק בסדר גודל שהיה בשנת 1976/7, כך שנוכל לקבל 5000 יחידות דיור ובהן 1000 פרטיות. היום בירושלים הסקטור הפרטי מתרכז בסוג של סטנדרד גבוה מאד של בניה. אפשר לראות זאת בגבעה הצרפתית ובוולפסון ובגבעת אורנים.

סגן ראש הממשלה י. ידין: כאשר אתם מדברים על 4000 יחידות דיור כמה בתים אתם מתכננים?

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מר א. וינר: זה שונה ממקום למקום בהתאם לתכנון באותו מקום. יש בנינים רבי-קומות, זה תלוי בתנאי הקרקע. אין הכוונה להקים 15 קומות, מדובר בתכניות בגילה ורמות, אלה דירות של שלושה חדרים או ארבעה חדרים.

סגן ראש הממשלה י. ידין: אני מבין את בעייתם מצוקת הקרקע שאנחנו נצטרך להחליט עליה. אילו היינו מחליטים לבנות במקום 4 קומות 5 או 6 קומות, בבת אחת אתה מגדיל ב-10% - 15% את מספר יחידות הדיור ומוזיל אותן, איזה שיקולים יש פה?

מר א. פלד: יש שיקולי תשתית. בנין בן 4 קומות צריך מעליות וגם תשתית שונה.

מר ש. כהן: תכנית המתאר של ירושלים מכתיבה את אחוז הבניה. יש גם ועדה בינלאומית לירושלים שבאה מדי פעם לבדוק את התכניות. אם מדברים על 4 קומות, זה המקסימום. ברמות בשטח שנשקף לכביש של הכניסה לירושלים, אנחנו נאלצים לבנות בתים בגובה של קומה או שתים וגג רעפים. הנחיות התכנון הן נוקשות כדי לשמור על אופי ארכיטקטוני. מה שנוגע להוזלה, צדק פלד שההפרש איננו כל כך גדול.

מר א. וינר: הנושא הארכיטקטוני חשוב, הדגש על האסתטיקה, וזה מייקר את הבניה ומשפיעים על משך זמן הבניה. אני מקווה שנוכל לעמוד בזה. בצד תכנון ירושלים יש בעיות רבות.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מר א. פלד: הטענה הראשונה, שהנתונים מכניסים אותנו מראש לתכנית המונית שהולכת ומתגברת. התכנית בנויה על 3700 יחידות דיור לשנה. זה כדי לשמור על רמה מסוימת של אחוז אוכלוסיה יהודית בירושלים. אני טוען שהתכנית הזאת מתעלמת משלושה גורמים. כבר בתוכה יש גרעון שהצטבר עד היום, לא כלול בזה הנושא של הקלות תנאי דיור למשפחות מצוקה שזה להערכתי כאלף פתרונות לשנה.

הנתונים לא יביאו להשגת היעד. אנחנו כבר בתכנית הזאת למעשה בגרעון של אלף יחידות דיור לשנה. המספרים לא בדוקים עד הסוף, כסדר גודל, זה נראה לי פחות או יותר.

מר א. וינר: המספרים בדוקים, דיברנו על 5000.

להערכתי חלק מירידת זוגות צעירים מירושלים (לא עולים שנמצאים כאן שלושת-רבעי שנה במרכז קליטה) מותנית לא רק במחסור הפיסי אלא גם במחיר הדירה. אפשר להוריד את מחיר הדירה בשתי צורות, או ע"י תנאי שוק כשאתה מציף את השוק בדירות שזה לא נראה אקטואלי לחמש השנים הקרובות; או ע"י סבסוד מאסיבי. כל זמן שדירה בירושלים שלש ה חדרים עולה מעל למיליון ל"י, המשכנתא משאירה 300,000 ל"י שאדם חייב להביא ממקורות עצמיים, והוא אינו יכול. אם לא נפתור את בעיית המחיר, תהליך הירידה מירושלים יימשך.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

שאלה שקשורה עם משרד השיכון ועם משרד הקליטה. היה בשעתו פרויקט דרום אמריקאי, היתה תכנית של עליה מאסיבית מארגנטינה וצ'ילה, הפרויקט הזה לא התבצע בגלל חוסר דיור.

סטנדרד הדירות. הגיעו לאוזני שמועות שיש החלטה או כוונה להוריד את הסטנדרד של הבנייה. אני מפנה תשומת לב כולנו לכך שאנחנו עוסקים בשיקום שכונות שנבנו לפני 10 שנים בלבד, בואו לא נחזור על השגיאות שעשינו לפני 10 - 15 שנה. יתכן שהיום זה יעלה קצת יותר ביוקר, אבל זה יעלה לעם ישראל פי שנים בעוד כמה שנים.

אם לא נפתור את בעיית התשתית המינימלית יחד עם הדירות - אני מדבר על בתי ספר, מעונות יום, מוסדות בריאות, בתי-כנסת, חנויות - לא נפתור את בעיית הדיור. היום, עם צווי הקפאת הבנייה נגביר את הבעיה.

<u>השר מ. נסים:</u> בשכונות החדשות אין הקפאת בנייה.

<u>מר א. פלד:</u> הבניה לא תהיה רק בשכונות החדשות.

<u>מר א. וינר:</u> רוב הבניה תהיה בשכונות החדשות של ירושלים.

<u>מר א. פלד:</u> הערה אחרונה לענין המיעוטים. יש לנו בעיה שהיא שמירת אחוז האוכלוסיה היהודית בירושלים, זה יעד לאומי ממדרגה ראשונה; יש בעיה נוספת: אנחנו מדברים

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אנחנו מדברים על ירושלים כעיר אחת, אנחנו מוכרחים לפחות במידה קטנה ביותר להראות שעיר אחת נותנת שירותים פחות או יותר שווים, על כוונה לתת שירותים שווים. איננו יכולים להיות במצב שיטיחו בפנינו שאנחנו מדברים על עיר אחת ומקיימים שתי ערים בירושלים. הבעיה גדולה, לפחות מה שהוא סמלי בכיוון הזה צריך לעשות.

מר א. וינר: עזריה זה לא סמלי?

השר א. שרון: בחדר הזה דוח לפני מספר חודשים שבירושלים תהיה ב-1978 6000 התחלות בניה. אני מבין שמדובר ב-800.

דובר על חלק מתכנית של 16,000. לפי דעתי הדובר היה שר הבינוי דאז. יש הרגשה לאנשים שאמנם זה לא מספק את הדרישות אבל התבברנו על הגרעון שהיה ב-1977 ונכנסנו לפעולת בניה? לא דובים ולא יער!

נאמר שב-1.4 היה צריך להתחיל את הבנייה במעלה האדומים, וזה לאחר שהתאריך נדחה מנובמבר 1978. נמסר שהבניה בשטח לא התחילה. אני ביקרתי בשטח.

לגבי הצעות משרד הבינוי, אני רואה את שמירת יהודיותה של בירת ישראל בשני מעגלי בנייה, אחד קרוב ולכן אני מקבל את ההמלצה של משרד הבינוי בענין גבעת החומה שמיועדת היום לבית-עלמין, זה מעגל קרוב, השכונות הקרובות של ירושלים, זה גבעת החומה, דרום נווה יעקב. אני רוצה להוסיף את נבי-סמואל, שיך עבדול עזיז, זה צפונה ממבשרת ירושלים, ושם צריך לציין שכרגע

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אלה חלקות על הגבול של ירושלים. המעגל השני שבו אפשר לבנות, הוא קרוב מאד, הוא מקסימום של 20 ק"מ מירושלים, זה בכל האיזור של גוש עציון , ולא צריך לנופף באלון-שבות, אפשר ללכת מערבה, יש שם קרקעות יהודיים - אפרת, תקוע, מעלה האדומים שהיא ירושלים. היום מרחקים אלה הם כמו המרחק לרמות. במעגל החיצוני - לרימונים, כוכב השחר, בית-אל - מקומות שאפשר לבנות אלפי יחידות דיור. המעגל השני, 20 ק"מ מירושלים, כל בנייה שם מתבססת על התשתית הכלכלית תעשייתית,מסחרית , חינוכית בריאותית, התחלתית, כמובן, במרחב של ירושלים עצמה. מקומות כמו מעלה האדומים , שם יש קרקע בלתי מוגבלת,באיזור גוש עציון יש כמויות גדולות של קרקע, גם בבית-אל. זה המעגל החיצוני שנותן לנו את האפשרות היותר רחבה, שם לא מוגבלים באלפיים יחידות דיור כמו בהר החומה. אני רוצה להוסיף עוד מקום אחד שנדמה לי שהוא היום בידי עיריית א ירושלים, זה ג'בל טויל שנמצא על-יד רמללה, שם הכל סלול, זה רק קטן אאאא, זה יכול להיות למטרה מיוחדת למשל שיכון לאנשי צבא הקבע. יש שם יחידה צבאית במקום.

<u>מר ש. כהן:</u> זה מחוץ לשטח המוניציפלי.

<u>השר א. שרון:</u> אפשר להוסיף.

בנושא הכיוון, את זה צריך להביא לועדת שרים לבטחון. יש שם שטח אדמה יהודי, שם צריכה להתבצע פעולת תפיסה של שר הבטחון, הוא צריך לחתום על זה.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מר א. וינר: יש שם צו איסור בניה.

השר א. שרון: אני רוצה להעלות נושא נוסף שאושר בועדה הזאת, זה נושא של כביש תל-גבעון ומעלה האדומים.

היו"ר השר י. בורג: אני מוכן להעלות את זה, אבל לא כרגע.

סגן ראש הממשלה י. ידין: בלי להוריד מערך הנושאים שהעלה השר שרון אנחנו עוסקים היום בעיקר בבעיה של האוכלוסיה היהודית בתוך ירושלים שהיא כבר רבתי במסגרת המתאר הקיים. אפשר תמיד להוסיף. אפשר להוסיף גם את בית-שמש לירושלים, אם רוצים. אותי מדאיגות שתי בעיות. הנושא הראשון ,גובה הבנינים. יש פה בעיה שאי אפשר למדוד אותה רק מהעלות של מעלית וכו'. מדובר על תשתית חברתית של שירותים, חנויות וכו'. כאשר אתה בונה שכונה עם בתים בעלי 4 קומות אותה התשתית יכולה לשרת כמעט אוטומטית עוד 10% - 15% של האוכלוסיה. משרד הבינוי בעבר דיבר במונחים של יחידות דיור ולא על התשתית החברתית. עד שנפקיע, אולי בעוד 4 - 5 שנים נקבל את הקרקע. בשנתיים הקרובות יש בידינו בנינים, צריך להוסיף תשתית ומעליות - אז יוסיפו. באופן כללי נדמה לי שהעלות אחרת.

יש בעיה של מתאר ירושלים והנוף של ירושלים וכל מה שקשור בזה. עם כל הכבוד לועד הבינלאומי שקיים על-יד סדי קולק, אני רוצה לדעת איפה הגבול בנושא הזה למה שיכולים להכתיב לנו אנשים ידועי שם, שאני מאד מעריך אותם, אבל שהבעיות האלה

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

שאנחנו עוסקים בהם כרגע אינם בראש מעיניהם. אני מבין שיש שטחים רגישים ששם צריך לשמור. אבל יש אולי גם שטחים אחרים שעל סמך נוהלים כלליים נכנסו לזה והוקפאו, וכדאי לבדוק את הנושא הזה.

אני מדבר על הענין הדמוגרפי. אני חוזר לבעיה של חמש קומות מבחינת העלות. אם המטרה ב-81/80/79 למלא פיגור, זה אלמנט שצריך לקחת אותו בחשבון, ואולי העלות הסטנדרדית כדאית.

נקודה שניה, באותו כיוון, אני רואה את אחת הבעיות שא כמרכז העיר במשמעות הגדולה ביותר. אנחנו מתפזרים וזה יפה מאד משיקולים אחרים, אבל מבחינת ירושלים כמטרופולין, זו עובדה שהמרכז הגדול של ירושלים מתנוון ולא מתפתח. אתה נוסע ברחוב יפו מבית העיריה ועד רוממה, כל הרחוב הזה, יש בו בתים של קומה אחת של חנויות. איפה נשמע כדבר הזה בעולם? הקרקעות שייכות למשפחות. אני מכיר את הענין. כאשר מדברים על בעיה של אכלוס ופיתוח ירושלים, מפקיעים קרקעות בכל מני מקומות כאשר בלב העיר יש מצב כזה. יש פה בעיה. הממשלה צריכה להתערב בזה או לא יכולה להתערב בזה. זה משפיע על האופי של ירושלים ועל הרצון של אנשים להשתקע בירושלים לא פחות מאשר גורמים אחרים.

<u>מר י. קורץ:</u> הבעיה היא לא תקציבית. היקף התכנית בשנתיים האחרונות גדל. הבעיה היא לא תקציבית. אני רוצה לדבר על בעיית הבניה הפרטית. יש פה היסטוריה של בניה פרטית וציבורית בירושלים. נדמה לי שמבחינת אופי העיר זה לא רצוי. אם נאמר שעיקר המאמץ של התשתית יהיה בשכונות החדשות, זה יכול להחליש את הבעיה. היום המגמה היא לשלב את הבניה הפרטית בשכונות

[illegible]

[illegible]

[illegible]

החדשות. מי שמכיר את סוג הבניה יודע שקבלן פרטי לא ילך ליותר מאשר 100 יחידות דיור, זו אחת הסיבות שהיקף הבניה בירושלים היה נמוך מאד. אילו היה תכנון מסוג אחר, אפשר היה לשלב בלי שום תמריצים קבלנים פרטיים לתוך אותה תשתית של שכונות חדשות. הכוונה שיקצו בנייה ליחידות קטנות יותר מאשר 100 יחידות דיור. יש גם בעיה עם סטנדרד של תשתית.

<u>היו"ר השר י. בורג:</u> אתה אומר שאם יחלקו את היחידות הגדולות ליחידות קטנות, אז יתכן שיותר קבלנים בינוניים וקטנים יוכלו לקבל על עצמם לבנות, ואפשר יהיה לבנות יותר ע"י מספר קבלנים רב יותר.

<u>מר י. צוקר:</u> קבלן פרטי לא יכול לבנות במקום שבו יש הוצאות תשתית גדולות מאד. לגבי העתיד הייתי אומר שלגבי סטנדרד הבנייה יש לו אולי משמעויות שליליות אבל לגבי סטנדרד התשתית כדאי לשקול הנמכה שלו.

<u>השר א. אבו-חצירה:</u> אני רוצה להפנות תשומת לב הועדה לכמה בעיות שמעסיקות את ירושלים והן חמורות ויחמירו בצורה קשה.

בעיה אחת שלא פתרנו אותה, זה בית-העלמין. גם אם נפתור אותה מבחינת השטח אני לא רואה את הפתרון מבחינת האפשרויות התקציביות. בין העלמין בירושלים נסתם. בהר הזיתים יש רק מקומות בודדים. כמה שנים עסקו בנושא של איתור שטח, יש עכשיו סיכום על שטח שיהיה רחוק ויהיו לו בעיות, אבל אני לא רואה את הפתרון הזה בשנה הקרובה.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

זה נושא שביקשתי להביא לדיון מפורט בועדה.

בעיה שניה שגם עליה ביקשתי לדון בועדה זה הנושא של הר הזיתים. אי אפשר להשאיר את המצב כך, כיום יש הריסת מצבות.

היו"ר השר י. בורג: שר הדתות ידבר עם היו"ר והיו"ר יחליט אם זה יידון בועדה הזאת או בועדת פנים ושירותים.

השר א. אבו-חצירה: בירושלים נבנו שכונות ללא שירותים בעיקר בנושאים של בתי-כנסת, מקוואות וכדו', זה יפעול אחר-כך על שכמה של העיריה ועל שכמם של משרד הפנים ומשרד הדתות . זה מתבטא בסכומים שהעיריה אישרה, של 250 מיליון ל"י, הייתי מבקש לדעת אם השכונות האלה שהן בבניה עכשיו יקומו עם השירותים המינימליים. יש הסדרים שבשכונה אחת מקימים שני בתי-כנסת.

היו"ר השר י. בורג: אנחנו נבקש למסור לשר השיכון והקליטה מה שדובר כאן ואת הרצון שלנו למקסימום של בנייה בירושלים.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אני מציע שמשרד הבינוי והשיכון ,
בשיתוף עם מינהל מקרקעי ישראל ועיריית ירושלים יעבדו פרוגרמה של
אתרי בניה שתכלול את האתרים המיועדים למגורים על פי תכנית המתאר.
שמענו היום מה אתם חושבים. אני רוצה שנקבל את זה באופן יותר מוגדר.

אני רוצה להציע שבמשרד התמ"ת יהיה
אדם מיוחד,עם סמכויות מתאימות, שיראה אם יש צורך בהקלות למפעלים,
שתהיה כתובת אחידה ונוכל למשוך את המפעלים לירושלים.

<u>מר י. שילה:</u> הנושא של בניה למגורים מתחלק לשני
נושאים:

ההודעה של מנכ"ל משרד השיכון כי
המשרד נערך לשינוי רדיקלי לכיוון בנייה למגורים , והמגורים יגיעו
ל-4000 יחידות.

<u>היו"ר השר י. בורג:</u> טוב לפרסם דבר כזה.

<u>מר א. וינר:</u> אחת התקלות שהיתה עם פרסום על 6000
היתה, שכל חברה פחדה, איפה יהיה מקומה.
זו התחייבות של משרד השיכון שמעוגנת בתקציב ובפרוגרמה והיא תובא
לפני הועדה. אנחנו נפרסם על 4000 ,יחד עם הבנייה הפרטית נגיע ל-5000.
זה עשוי להרתיע גורמים ציבוריים ופרטיים לבנות.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מר י. שילה: הנושא השני זו פרוגרמה של אתרי בניה בירושלים, כולל אלה הזמינים כיום ואלה שיש להכשרם, תוגש לועדת השרים לעניני ירושלים בישיבתה הקרובה. פרוגרמה זו לאחר דיון במשרדי פנים, בינוי ושיכון, מנהל מקרקעי ישראל ועיריית ירושלים, תיקח בחשבון את האילוצים המדיניים בפריסה הפיזית של ירושלים וכן את לוח הזמנים להכשרת האתרים לבניה בהתאם ליעדי האכלוס.

מר א. וינר: אני רוצה להדגיש שבנייה בירושלים לא רק בגלל נושא האבן, אלא נושא הבניה בירושלים הוא דבר מפושך, בגלל המערכת הסטטוטורית, סטנדרד הבניה והשאיפה לשלמות שמשפיעה על עלות הבניה ועל משך הזמן. זה אומר סטנדרדים שונים מאשר בכל הארץ. אם זו היתה רק בעיה של עלות, היינו מתגברים עליה, היא משפיעה על עלות הבניה, ועל משך זמן הבניה שזה נמשך שנתיים וחצי. אני לא מדבר על התהליך הסטטוטורי שזה מעבר למה שנדרש בארץ. מאד מודגש הצורך על שמירת ירושלים. צריך למצוא את התשובה, יחד עם השמירה על ירושלים עצמה. שבילהזהב היום לא נמצא הוא רחוק מלהשביע רצון של יכולת הביצוע לעמוד באותה פרוגרמה שאנחנו מייחלים לה.

לגבי מבני ציבור, אני בטוח שחברי הועדה ראו את השכונות החדשות. אם נשווה את השכונות האלה לעומת שכונות בעלות יוקרה, נראה שענין של מבני ציבור במצב טוב יותר בשכונות החדשות מאשר בשכונות הקיימות. אני מפנה לרמת אשכול, רמות, גילה. השאלה היא מה הדרישות, אם ל-100 אנשים תהיה חנות. אנחנו דיברנו על פרוגרמה של 4000 דירות לבנייה ציבורית, זה עונה על הבעיות

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

של הטבת תנאי הדיור. הנושא הזה עונה על כרסום אפשרי. בנושא של חנויות , זה נענה. אני בטוח, שעיריית ירושלים, בנושא הסטטוטורי, תשה שכם כדי להתגבר על הבעיה. אנחנו בשנים של בנייה מואצת הגענו לסטנדרטים שאין כמוהם בכל העולם. סיירתי עם סגן שר השיכון האמריקאי/בירושלים והוא התפעל מהסטנדרד . אם תראו את רמות ואת עקר, זה סטנדרטים מעל ומעבר ליכולת , מעל ומעבר לפונקציונאליות, מעל ומעבר לעלות שאנחנו יכולים להעלות על הדעת. לא הכוונה לחזור לשנות ה-50 אבל לבנות מונומנטים על חשבון הפונקציונאליות והעולה החדש , הזוג הצעיר , שלא יכולים לרכוש דירה, זאת לא הכוונה. לא הכוונה לחזור לשנות ה-50 וה-60 אבל אי אפשר שכל ארכיטקט יראה בבנייה למגורים מונומנט לדורות, וזה יהיה בירושלים. שוכחים שני דברים, שאנחנו צריכים לבנות דירות שתהיינה פונקציונאליות. אני מזמין אתכם לסיור ברמות או עקר ~~את הסמאה~~, לראות אנחנו צריכים לדאוג שמחיר הדירה לא יעלה לשחקים, כדי שנוכל לספק את הצרכים האלמנטריים. רמת אשכול זה לא שנות ה-50 אלה דירות מתוכננות היטב, עונות על הצרכים. הדירות שאנחנו בונים היום הן מעל ומעבר לסטנדרט ברמת אשכול. זו הכוונה, שזוג צעיר יכל לרכוש את הדירה. לא רוצים לחזור על ה"קופסאות" שהיו בשנות ה-50.

לגבי הנושא של מיעוטים, בונים מעבר לנושא של סמליות . בעזריה בונים לאוכלוסיה הערבית, בנינו מול נווה יעקב, בנינו בבית חנינא. אנחנו בונים בשתי צורות: חד-קומתי, מתואם לאוכלוסיה הערבית. גם הקצינו מגרשים ל"בנה ביתך". אנחנו הולכים בכיוון שלא תהיינה שתי קבוצות אוכלוסיה בירושלים, הן בצורת הבניה הן במחירי הדירות והמשכנתאות, עושים מעל ומעבר לנצפה.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

במעלה האדומים אנחנו עושים הכל כדי שתתחיל הבניה. הדרכים נפרצו. אנחנו עומדים בהקדם לעלות. היה חודש וחצי שביתת מהנדסים, עיצומים. אנחנו מתכננים השנה בשלב הראשון 600 יחידות.

לגבי הנושא של "בבה צצאא ביתך", זו בעיה פרובלמטית. אנחנו בונים במקומות שבזמן המנדט הבריטי נאמר שבגלל השיפועים שם, לא ניתן לבנות במקום. מדובר על תשתית יקרה מאד; מי שרואה את הדיור בתלפיות מזרח וברמות, רואה את ההוצאה העצומה על התשתית וזה משפיע גם על משך זמן הבניה.

בנושא התשתיות אנחנו עומדים לפעול כדי להכנים גורמים פרטיים כדי שהדירה לא תעלה סכומי עתק. אנחנו מרחיבים את נושא המשכנתאות. בקרוב תוצג תכנית משכנתאות לנצרכים לזוגות צעירים בירושלים.

התקבלה החלטה למכור את הדירות בשלבים מוקדמים. אני מקווה שבחודשים הקרובים ירגישו הקלה. הזוג הצעיר ידע שזו דירתו שתהיה מוכנה תוך שנתיים או שנתיים וחצי וידע שאז יהיה לו פתרון הנראה באופק.

ים/9 . <u>בניית משרדים בירושלים</u>

<u>מר א. פלד:</u> יש בעיה של המשרדים בירושלים. הקפאנו את הבניה הציבורית, והמשרדים תופסים דירות.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

<u>היו"ר השר י. בורג:</u> אתה מציע שהממשלה תבנה בנין משרדים?

<u>מר א. פלד:</u> אני אומר שהנתונים לא יביאו להשגת היעד. אנחנו כבר בגרעון של אלף יחידות דיור לשנה.

<u>השר י. בורג:</u> מה שמפריע הוא שדירות תפוסות ע"י משרדים.

אני בדעה, שמשרד השיכון ביחד עם משרד האוצר צריכים לבדוק את השאלה בנוגע לבניית בניני משרדים על מנת לשחרר דירות או מראש למנוע תפיסת דירות ע"י משרדים. אין בזה הגיון. אני בדעה שהאוצר יבדוק שוב את ההתייחסות שלו בנוגע לבנין משרדים. בנין משרדים אחד יכול לאכלס 800 עובדים, וע"י כך לשחרר כמה מאות דירות.

הישיבה ננעלת.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ים/7 חזוי ותכנית המשרד לקליטת העליה בהפניית עולים לירושלים בשנת 1979/80

המנהל הכללי של המשרד לקליטת העליה סוקר בפני חברי ועדת השרים את חלקה של העליה בתוספת האוכלוסין בירושלים, את פתרונות הקבע שנתן המשרד לעולים החדשים בשנים האחרונות וכן את הצרכים והאמצעים ולהם נדרש המשרד לטפול בעולים המגיעים לירושלים.

בדיון משתתפים השר י. בורג ומר א. שילה.

ים/8 תכנית משרד הבינוי והשיכון לבניית מגורים לאכלוס בירושלים בשנת 1979/80

המנהל הכללי של משרד הבנוי והשיכון סוקר בפני חברי ועדת השרים את תכניות משרדו בתחום בנית מגורים ואכלוס השכונות החדשות בירושלים ואת יעדי הבניה המתוכננים לחמש השנים הבאות.

מ ח ל י ט י ם

(א) ועדת השרים רושמת לפניה את הודעת המנהל הכללי של משרד הבינוי והשיכון כי המשרד נערך לשנוי משמעותי בכוון של הגברת הבניה למגורים ביחס להתחלות הבניה בשנים קודמות.

(ב) תכנית לאתרי בניה למגורים בירושלים, כולל אלה הזמינים כיום ואלה שיש להכשירם, תוגש לועדת השרים לעניני ירושלים בישיבתה הקרובה.

תכנית זו, לאחר תאום עם משרד הפנים, משרד הבנוי והשכון, מנהל מקרקעי ישראל ועיריית ירושלים, תקח בחשבון את האילוצים המדיניים בפריסה הפיזית של ירושלים וכן את לוח הזמנים להכשרת האתרים לבניה בהתאם ליעדי האכלוס.

ים/9 בנית משרדים בירושלים

מ ח ל י ט י ם להמליץ בפני שר האוצר ושר הבנוי והשכון לשקול מחדש ענין הקפאת בנית משרדי הממשלה בקרית בן גוריון לנוכח מצוקת הדיור של המשרדים בירושלים.

ים/10 <u>תעשיה, מסחר ותיירות בירושלים</u>

מ ח ל י ט י ם להמליץ בפני שר התעשיה המסחר והתיירות ליחד במשרדו תפקיד לטפול בכל נושא קדום התעשיה, המלאכה, המסחר והתיירות בירושלים ולהאציל על נושא התפקיד סמכויות שתהיינה תואמות את המטרה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

926M

עמ' 1 מתוך 2.

סטטוס רמה.

מזכירות הממשלה

שמור

פרוטוקול

ישיבת ועדת השרים לעניני ירושלים
יום ד, כ"ה בכסלו ה'תמש"א -3.12.1980
(בשעה 10:30; בכנסת)

נכחו חברי ועדת השרים: י. בורג - יו"ר, י. הורביץ, י. ידין, ד. לוי, מ. נסים, א. שוסטק.

נעדרו חברי ועדת השרים: א. אבוחצירא, ג. פת, י. שמיר(בחו"ל), א. שרון.

ט. קולק	-	ראש העיר ירושלים
מ. גבאי	-	המנהל הכללי, משרד המשפטים
א. יעקבסון	-	נציב שירות המדינה(בסעיף ים/3)
י. אגסי	-	לשכת שר הפנים
א. אורן	-	משרד הבינוי-והשיכון
ג. אייזנרייך	-	לשכת מרכז ועדת השרים לעניני ירושלים
מ. בוטון	-	המוסד לביטוח לאומי(בסעיף ים/2)
ד. בר-חיים	-	משרד האוצר
ז. ברקאי	-	משרד הבינוי-והשיכון
מ. גורדון	-	נציבות שירות המדינה(בסעיף ים/3)
מ. וידמן	-	משרד האוצר(בסעיף ים/3)
ר. חזק	-	עירית ירושלים (בסעיף ים/1)
ח. חכם	-	לשכת שר האוצר
ר. לוי	-	משרד הפנים
א. ליפשיץ	-	עירית ירושלים(בסעיף ים/1)
י. מירון	-	משרד הבטחון
א. ניב	-	עירית ירושלים(בסעיף ים/1)
מ. עין-מור	-	מינהל מקרקעי ישראל (בסעיף ים/1)
י. קורץ	-	משרד האוצר(בסעיפים ים/2ו-ים/3)
א. שילה	-	מרכז ועדת השרים לעניני ירושלים
מ. ששון	-	משרד החוץ
א. שר	-	לשכת שר האוצר
א. שריג	-	עירית ירושלים
א. זהר	-	מזכיר הוועדה

סדר היום: ים/1. תכנית פיתוח לצפון ירושלים עמ' 2.

ים/2. הזכויות, לפי חוק הביטוח הלאומי, של תושבי מזרח-ירושלים שהעתיקו מקום מגוריהם - שינוי החלטה עמ' 26.

ים/3. העברת משרד החקלאות ומשרד הבינוי-והשיכון לירושלים - ד י ו ו ח עמ' 38.

/.תכנית

בפרוטוקול זה 4 דפים.

ים/1. <u>תכנית פיתוח לצפון ירושלים.</u>

<u>השר י. בורג:</u> יש לי הכבוד לפתוח ישיבה זו של ועדת השרים לעניני ירושלים ואני שומר לעצמנו את העונג והזכות לערוך סיור בירושלים בירת ישראל, תוך שבועות אחדים, על מנת לראות מה נעשה בהשראה ובהשפעה של ועדה זו. ראש העיר הבטיח, שהוא יהיה ה"גייד" שלנו בסיור זה.

אנו מתחילים בדיון לפי סדר היום והנושא הראשון הוא: פיתוח צפון ירושלים. כפי שאתם זוכרים - אם אינכם זוכרים, אין זו בושה, כי גם אני לא זוכר תמיד את התאריכים - ישבנו לפני הרבה זמן והחלטנו אז על הקמת ועדה, שתהיה מורכבת מנציגי משרד הבינוי, משרד הפנים והעיריה, כשמרכז הועדה יהיה מר אפרים שילה.

אנו קבענו, שאנו רוצים להרחיב את גבולות ירושלים בכ-4,600 דונם, שזה בדרום נוה יעקב, והנימוקים הטובים לענין זה הועלו בשעתו ויתכן שיוסברו עוד פעם על המפה. צריך לציין, שזהו אחד המקרים המוצלחים, שועדה זו עבדה עבודה משותפת והגיעה גם למסקנות פרוגרמטיות משותפות - ואלה הדברים שנשמע היום ואני מקוה, שגם נאשר אותם וניתן עידוד נוסף.

אני מבין, ששר הבינוי יביא את הפרוגרמה המשתמעת מההחלטות הקודמות, בנוגע לאותם הדונמים, לידיעת הועדה ואח"כ נחליף דעות.

[illegible]. [illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

השר ד. לוי: אדוני היו"ר, אני רוצה לציין, בראש וראשונה, את שיתוף הפעולה ההדוק והאינטנסיבי שקיים בין משרד הבינוי ועירית ירושלים, בתכנון של דרום נוה יעקב, שהוא בעיצומו. אני רוצה לציין, שהתכנון הראשוני הושלם. במשרד הבינוי החלו כבר בתכנון המפורט, אשר יאפשר לנו הן את הפיתוח והן את התחלות הבניה.

משרד הבינוי פעיל כיום בארבעה אתרים גדולים: בנוה יעקב, ברמות, בגילה, בתלפיות מזרח. הקיבולת, לפי תכניות המתאר, מסתכמת בכ-26,000 יחידות דיור. עד היום אוכלסו ונמצאות בבניה כ-16,500 יחידות דיור. פרוגרמת הבניה לשנת 1980 מסתכמת בכ-3,000 יחידות דיור - ואני מדבר על הבניה הציבורית. היתרה להפעלה בשנים הבאות היא כ-2,000 יחידות דיור, כשיתר יחידות הדיור מיועדות למגורים ע"י יזמים פרטיים; קרי: בניה בסקטור החופשי.

השר י. בורג: אתה יכול לתת את הסיכום של כל הסקטורים ביחד, מה היה ב-1978, 1979, 1980 ומה יהיה ב-1981?

השר ד. לוי: אני אתיחס לזה בהמשך. הואיל והיתה שאלה זו, אני רוצה לתת פירוט, על מנת שנדע מה יהיה היקף הבניה כיום ומה צריך לעשות גם בעתיד.

אני רוצה להדגיש, שב-13 השנים שחלפו, מאז יוני 1967, עברה ירושלים תנופת בניה ללא תקדים. ניבנו בירושלים כ-30,000 יחידות דיור, בבניה ציבורית בלבד. זוהי תוספת של 35% לערך על מספר יחידות הדיור שניבנו בירושלים כולה ערב איחודה של העיר.

[illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]-[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

<u>השר י. בורג:</u> 30,000 יחידות דיור ניבנו תוך כמה שנים?

<u>השר ד. לוי:</u> 13 שנה, מאז שחרורה ואיחודה של ירושלים. מכל השנים, גדולה תנופת הבניה בשנתיים האחרונות. בשנת התקציב 1979 לבדה הוחל בירושלים בבניה של 4,670 יחידות דיור, במגזר הבניה הציבורית. זה, כמובן, כולל 900 יחידות דיור במעלה אדומים. עם ביצוע פרוגרמת הבניה של משרד הבינוי לשנת תקציב זו, יגיעו התחלות הבניה בשנתיים אלה לכ-8,000 יחידות דיור, לעומת 22,000 יחידות דיור ב-11 השנים שקדמו; ולעומת 5,600 יחידות דיור בארבע השנים: 1975, 1976, 1977, 1978 גם יחד.

<u>השר א. שוסטק:</u> ?5,000

<u>השר ד. לוי:</u> 8,000 בשנתיים, לעומת 5,600 בארבע שנים ביחד.

אני אומר דברים אלה לא כטפיחה על הכתף של מישהו, אלא כדי להמחיש את העשיה והצורך בהמשך העשיה בירושלים. אני ציינתי את שתוף הפעולה ההדוק עם עיריית ירושלים, בענין התכנון הכולל. אם אנו לא ניגש ומיד לביצוע, אנו נמצאים ללא הרזרבה הזאת, שהיא דרום נוה יעקב, או צפון ירושלים, כדי להמשיך הבניה בפרספקטיבה של 3 שנים, אף של שנתיים; ומשום כך, חובה לעשות הכל ולהעמיד את המשאבים הדרושים, כדי להתחיל עוד ב-1981 בעבודות הפיתוח של האתר הזה, שיכלול כ-10,000 יחידות דיור, וב-1982 ניתן יהיה להתחיל בבניה ממש. אם נאחר בענין הזה, נהיה בפיגור של שנים ופיגור פירושו של דבר ירידה דמוגרפית, כלומר ירידה באחוז של האוכלוסיה היהודית בירושלים, שבסוף שנת 1978 היוותה כ-72.3% מכלל האוכלוסיה

[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

השר ד. לוי:

בעיר ובעצם, פחתה מזו שהיתה בשנת 1967. על מנת לשמור על משקל האוכלוסיה היהודית, יש לשמור ולאפשר קצב גידול של כ-10,000 נפש לשנה. הדבר מחייב, במשך העשור הקרוב, בניה של כ-4,500 יחידות דיור בשנה בממוצע, כאשר החלוקה היא בין הסקטור הפרטי והסקטור הציבורי. מטבע הדברים, הסקטור הציבורי חייב להיות המוביל והמינימום הוא להמשיך בתנופת בניה של כ-3,000 יחידות דיור לשנה בסקטור הציבורי, כשבסקטור הפרטי נעה הבניה בין 2,000 ל-3,000 יחידות דיור, או בין 1,500 ל-2,000 בשפל.

אני רוצה לעמוד על המשמעות הזאת של המשך תנופת הבניה לא רק מהבחינה של שמירת הגידול, או שמירת אחוז האוכלוסיה היהודית, אלא גם על ההשפעה החיובית במחירי הדירות. כשגדל ההיצע, הוכח במחקרים, סקרים ובמעקב של משרד הבינוי, שמחירי הדירות בירושלים לא רק מתיצבים לעומת העבר, אלא גם יורדים נומינלית לעומת השפלה - תופעה שהיא תוצאה ישירה של גידול הבניה באופן כזה שחל בשנתיים האחרונות.

<u>השר י. בורג:</u> או שהנהירה לשפלה יותר גדולה מאשר הנהירה לירושלים.

<u>השר ד. לוי:</u> לא, אפשר להוכיח גם אחרת. היקפי הבניה הגדולים בירושלים נתנו אותותיהם בהוזלה משמעותית ביותר של מחירי הדירות בעיר. כידוע, גדולה עלות בניתן של דירות בירושלים ב-17%-20% מהדירות בשפלה, כשמחיריהם הממוצעים היו עד לפני שנה גבוהים ב-20%-25%.

[illegible] r. [illegible]:

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

השר ד. לוי:

במהלך השנה האחרונה חל מיתון ניכר בעליה הנומינלית של מחירי הדירות בירושלים ואנו עדים כיום להופעה, שמחירי הדירות בעיר נמוכים ב-15%-20% לעומת מחירי הדירות בשפלה והמשרד יוכיח זאת, אם יש צורך במספרים וטבלאות.

לכן, אנו רואים, בנוסף ליעדים שציינו, כורח להמשיך באותם היקפים של הבניה. אדוני היו"ר, כדי לאפשר את היעד הזה וביודענו את המגבלות והקשיים, שישראל נתונה בהם, ובראש וראשונה זה מוצא ביטויו בתקציב המדינה, וכפי שאני דורש בתחומים אחרים, מפאת הקשיים האלה, לקבוע סדרי עדיפיות, אני חושב שבראש סדרי העדיפויות של המדינה, מכל הבחינות, חייבת הועדה הזו לקבוע עמדתה לגבי העמדת המשאבים הדרושים והמתחייבים להמשך התנופה של הבניה בירושלים.

משום כך, אדוני היו"ר, אני מציע הצעה קצרה להחלטה. אפשר לקבל אותה כמלצה, אפשר לקבל אותה כהחלטה, אך הואיל ושר האוצר אינו כאן, הייתי מציע לקבל אותה כהמלצה לממשלה, שהועדה,ממליצה להעמיד את המשאבים הדרושים להמשך פיתוחה ובניתה של ירושלים ובפרט כדי שנוכל לבצע את התחלת הבניה בדרום נוה יעקוב - פיתוח ב-1981 ובניה ב-1982.

<u>סגן רה"מ י. ידין:</u> שר הבינוי, אני רוצה להודות על הדיווח המרשים, על הבניה הציבורית בירושלים.

מה שאני רוצה לשאול זו שאלה מעשית. מאז שדיברנו בועדה הזו על הענין של הפקעה לצרכי ציבור של הקרקעות מדרום לנוה יעקב, קיבלנו החלטה אחרת, בועדה אחרת, ואני מבין שזה נמצא בשלב אחרון של חקיקה, בקשר להעברת אדמות של המינהל לקבלנים, שיבנו בעצמם בתנאי שחצי מזה להשכרה וחצי לבניה.

[illegible] r. [illegible]:

[illegible] [illegible] [illegible] [

השר י. בורג: אתה מדבר ספציפית על ירושלים?

סגן רה"מ י. ידין: לא, דובר על הארץ. אני שואל: האם השטח הנוכחי הזה, או חלקו, היה יכול לבוא בחשבון תחת תכנית זו? זה היה חוסך הרבה מאד כסף והיה מוסיף גם דירות להשכרה; והאם יש שטחים נוספים, בשטח המיתחם של ירושלים, המהווים קרקע מיועדת לבניה, שאפשר היה להעביר מהמינהל למשרד הבינוי באותם התנאים של ההחלטה?

השר ד. לוי: בענין הבניה הפרטית, משרד הבינוי, המינהל והעיריה בדרך כלל מעודדים את הסקטור הפרטי ואני יכול לתת דוגמא את גבעת שאול, ששם מתבצעת בניה במימון פרטי. כמובן, שגם בעתיד אנו נעודד להסתייע בבניה פרטית, אך אל לנו לסמוך רק על זה. המדינה, באמצעות תקציבה, בכלי שנקרא משרד הבינוי, חייבת להיות המובילה בתחום זה. אין לדבר על במקום.

סגן רה"מ י. ידין: אני לא אומר במקום, כי שם יש גם בעיה של עידוד ההשכרה.

השר ד. לוי: לפי החוק החדש, תהיה בניה ונעודד אותה.

השר י. בורג: אני רוצה לומר במשפט אחד, שאני מניח שאנו נמצאים עוד שלב אחד לפני השאלה של סגן ראש הממשלה, כי אנו עוד עוסקים בתשתית; כי אם אין תשתית, אין בניה ציבורית ופרטית ואני מניח, שמדברים שנשמע ממהנדס העיריה, יתכן שתהיה גם התיחסות לשאלה זו.

[illegible] ר. [illegible]: [illegible]?

[illegible] ר. [illegible]: [illegible], [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]?

[illegible] ר. [illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

מר א. ניב: אני חושב, ששר הבינוי שכח להדגיש את שתוף הפעולה עם המינהל בנושא זה, ששם היו חברי צוות נאמנים.

השר מ. נסים: בשנה האחרונה יש שתוף פעולה פורה.

השר ד. לוי: ציינתי זאת. אם לא, אני מציין זאת עכשו. אני מבין, שאתה "שליח מצוה".

מר א. ניב: אני אתחיל בזה, שאנו בתחילת העבודה שלנו החלטנו מיד לקרוא למהלך התכנון הזה לא מהלך תכנון של ההפקעה, הוא אומר: השטח שקוראים לו דרום נוה יעקב, אלא החלטנו לקרוא לזה צפון ירושלים. כי לקראת המהלך התכנוני, לא יתכן לתכנן שטח שהופקע, אלא חייבים לתכנן חטיבה עירונית שלמה. שימו לב למפה, שמיצגת את תכנית המתאר החדשה של ירושלים, שנמצאת בשלבי הפקדה בועדה המחוזית. (מראה על המפה): השאלה שאנו קוראים לה צפון ירושלים, בעצם מתחילה בצומת הגבעה הצרפתית צפונה, כוללת את רמות, רכס שועפת, האיזור שהופקע מדרום לנוה יעקב ועד עטרות. שטח ההפקעה של 4,500 דונם הוא באיזור הזה.

ההיסטוריה של החטיבה העירונית הזאת היא, שתכנית המתאר הירושלמית הקיימת למעשה צילמה מצב קיים, שבו יש כביש רמאללה והבניה הערבית הקיימת, מזרחה ומערבה ממנו, ונוה יעקב והבסיס הצבאי שלו. כל שאר השטחים שהיו בבעלות ערבית, שבס"ה היו כ-8,000 דונם קרקע, סומנו בתכנית המתאר של ירושלים כשטחי עתודה, כלומר שטחים המוקפאים לבניה. לא ניתן להוציא בהם, בדרך קלה, היתרים לבניה. לאחר ההפקעה בדרום נוה יעקב איפשרנו בהליכי התכנון, בניה בכל צפון ירושלים כולה.

[illegible] א. [illegible]: אין [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] אם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] מ. [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] ר. [illegible]: [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] "[illegible] [illegible]".

[illegible] א. [illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

השר א. שוסטק: מאיזו סיבה קשה להוציא היתרים מיד?

מר א. ניב: אלה שטחים שהוגדרו כמוקפאים.

ברגע זה, עם הפקדת התכנית שבה אנו דנים עכשו, יופשרו לבניה כל שאר השטחים שם; כלומר, ליהודים שטח קרקע נוסף של כ-4,500 דונם ובשטח הערבי שלא הופקע, כ-2,500 דונם בבעלות פרטית ערבית.

השר י. הורוביץ: תחזור על המשפט האחרון.

מר א. ניב: שתי חטיבות קרקע גדולות צפונה מצומת הגבעה הצרפתית עד לרגע זה היו מוקפאות לבניה; מתוכן מדרום נוה יעקב כ-4,500 דונם הופקעו והם בבניה יהודית וכ-2,500 דונם הופשרו לבניה באדמה פרטית ערבית. ז"א, הסנצריו שאנו רואים הוא כזה: אם משרד הבינוי יצליח להרחיב פיתוח מזורז של 4,500 הדונמים האלה, יתווספו בין נוה יעקב והגבעה הצרפתית בין 10,000 ל-12,000 יחידות דיור יהודיות, שזוהי בעצם מטרת ההפקעה - ליצור רצף יהודי. הערבים יוכלו לבנות בקצב שלהם ככל שיהיה; הוא יכול להיות איטי או מהיר, או יכול להגיע למצב, שתוך כמה שנים השטח הזה יבנה.

השר א. שוסטק: ז"א שכל מטרת הרצף תתבטל?

מר א. ניב: לא.

מר ט. קולק: אלה שני פסים לא באמצע. פס אחד, מנוה יעקב לגבעה שפירא - יהודי; מערבה מזה פס ערבי.

[illegible]: [illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

מר א. ניב: ז"א, שהתארגנות משרד הבינוי לבניה מהירה חשובה פי כמה יותר משידענו קודם, כי הערבים בונים באמצעים שלהם. אז זו נקודה ראשונה שאני רוצה להצביע עליה.

נקודה שניה, התכנון עצמו לקח בחשבון סוג אחר של התישבות ממה שהיינו רגילים לה. משרד הבינוי, בהיסטוריה של ירושלים, כשבנה את השכונות החדשות: גילה, רמות, תלפיות מזרח, בנה אותן פחות או יותר בצורה של השתלטות על גבעה מסוימת, שהיתה מרוחקת גיאוגרפית מהעיר הקיימת ותלה אותן על חוט, שהוא בעצם דרך. זו השיטה שהיתה נהוגה במשך 10 השנים הראשונות, לאחר מלחמת ששת הימים ולמדנו לקחים רבים מצורת בניה זו. אנו חושבים, שהיא לא הטובה ביותר. לכן, בהזדמנות זו, אנו מנסים להוציא מסקנות מהלקחים האלה ולהצביע על כמה דברים. אחד הדברים שאנו מציעים כאן הוא רצף עירוני, למשל: חיבור נוה יעקב עם הגבעה הצרפתית, שלא באמצעות דרך ושכונות על שתי גבעות שנמצאות בתחום ההפקעה, אלא יצירת רצף משמעותי עירוני לאורך רחובות וכו'.

דבר נוסף שהחלטנו, שהקרקע עצמה תחולק בצורה יהיו מגורים ויהיו שימושים נוספים עירוניים, תהיה תעשיה ומלאכה. ז"א, ברצף הזה כולו אנו רואים חטיבה עירונית אמיתית, שיש בה כל שימושי הקרקע הנהוגים בעיר, ולאו דוקא איזורי מגורים פר-סה, שמשמשים בסופו של דבר כאיזורי שינה. זה איזור, שתהיה בו תעסוקה מלאה.

השר י. הורוביץ: מה תהיה שיטת הבניה? רבי-קומות?

[illegible] א. [illegible]: ר"א, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible], [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

מר א. ניב: אנו עוד לא יודעים את שיטת הבניה. עוד אין החלטה על כך אצלנו. היום אנו מדברים בכמויות.

השר ד. לוי: אני חושב, שהכניסה פה לפרטי פרטים אינה רלוונטית.

השר י. בורג: זו עדיין לא תכנית בניה מדויקת, אלא זו פרוגרמה על מגמות.

מר א. ניב: התכנית הזאת היא תכנית מנחה. אנו הזדרזנו בה מאד, על מנת שמשרד הבינוי יוכל להתחיל בתכניות מפורטות. יש פה מצב אסטרטגי, שמדבר על הקצאות קרקע לשימושים שונים, מדבר כיצד זה יעשה ומדבר על כך שיהיו בו שימושים נוספים לקרקע, לאו דוקא רק למגורים. הוא מדבר גם על כמויות וכו', אך אינך מסיק דברים על אופי או סוג הבניה. זה החלק שנעשה בתכנית המפורטת ברגע זה.

עוד כמה משפטים למה אנו רוצים שם שימושים נוספים. במצב של השכונות החדשות כיום, כשאתה רוצה להקצות מגרש למלון למשל, אינך יכול לעשות זאת, כי חלוקת הקרקע שם היא רובה ככולה למגורים.

מר ט. קולק: כדי להבהיר, היום בגבעה הצרפתית ובכל יתר השכונות החדשות, במשך היום נמצאים רק נשים, ילדים וערבים. אין שם שום תעסוקה. אנו לא חושבים שזה בריא לשכונות אלה. אנו חושבים, שאפשר ע"י הקצאת שטחים למלון, או אפילו לכמה משרדים וגם למלאכה, לעשות מהן יחידות יותר בריאות מאשר כפי שזה היום.

[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

מר א. ניב: היות ומטבע הענין, למרות הזרוז הגדול והשקעת כל המאמץ התכנוני על מנת להגיע למצב בניה מהיר ככל האפשר, עדיין יש להניח שתהיה תקופת מעבר של כשנה וחצי עד לאפשרות להתחיל לבנות את הבנין הראשון. ז"א, צריך גם להשליך לאחור ולשאור שאלה, מה קורה במשך שנה וחצי בירושלים מבחינת משרד הבינוי ומה קורה עם התחלת הבניה בדרום נוה יעקב. הבדיקה השטחית שעשינו העלתה שלמעשה, אפשר להתחיל לבנות בעוד שנה וחצי את דרום נוה יעקב מבלי להכנס להסתבכויות בפרוגרמה לגבי השכונות הקיימות. ז"א, בקצב הנורמלי של משרד הבינוי, השכונות הקיימות יגיעו למצב פחות או יותר מחזיק את עצמו בשנה הראשונה או השניה של הבניה של דרום נוה יעקב.

השר י. הורוביץ: ענין ההפקעה טוב. האקט הזה נעשה. מה זה אומר בדיוק כלפי התחום המשפטי, התחום הכספי, השמאות.

השר ד. לוי: לגבי התחום המשפטי, זו קרקע ככל קרקע אחרת שנמצאת בידי המדינה לצרכי בנין והתכנון הכולל בענין זה נסתיים ואנו נכנסים עכשו לתכנון המפורט.

השר י. הורוביץ: מה זה אומר מבחינת השמאות. איפה זה נמצא כרגע?

מר מ. עין-מור: באופן כולל, רק חלק מקרקע זו הוא קרקע שלגביה היו קיימות תכניות בינוי מאושרות. לפיכך, 20 מקרים ראשונים הלכו לשמאי ממשלתי, לקבל הערכה על גובה הפיצויים, לגבי החלק היקר ביותר של הקרקע בתוך המיתחם.

[illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

השר י. הורוביץ: לא יגזר על כל היתר לפי זה?

מר מ. עין-מור: לא יוכלו, כי בכל מקרה, הגדרת הקרקע של החלק הארי של תחום ההפקעה היא קרקע של חקלאות. נכון שחלק אחר היה רזרבה לבניה.

השר י. הורוביץ: מתי נסע מה זה אומר?

מר מ. עין-מור: תוך החודש הקרוב. אם יש לך ענין מיוחד בזה, אני אדאג שהעתק הערכת השמאות יגיע אליך מיד.

מר א. ניב: הפסקנו בנקודה, שהשכונות החדשות יהיו בשנה הראשונה או השניה של התחלת הביצוע בדרום נוה יעקב או במצב שמחזיקות את עצמן, או במצב שהן כמעט מושלמות. נשאלת השאלה, אם באותה תקופה פותחים אתרים חדשים בירושלים, שהם זמינים, כמו גבעת משואה ומנחת. דעתנו בעיריה היא שלא, אלא ריכוז המאמץ כולו על דרום נוה יעקב.

בכל זאת, לעיריית ירושלים יש דאגה מסוימת ביחס לפרוגרמה של מוסדות ציבור בשכונות הקיימות. היום אנו נמצאים בחסר של מוסדות ציבור בשכונות הקיימות. נשאלת השאלה, באיזה מצב תהיה העיר, כשהמאמץ המירבי ירוכז בדרום נוה יעקב, מבחינת אותו חסר של מוסדות ציבור בשכונות הקיימות.

קצת על שלבי הביצוע. כהמשך לרעיון של חיבור צפון ירושלים עם מרכזה, שלבי הביצוע חשובים ביותר, היכן מתחילים לפתח; ובהמשך לאותו רעיון, הצוות שעבד על תכנית זו הגיע למסקנה ברורה לגמרי, ששלב א' לביצוע, קטן ככל שיהיה - (מראה על המפה):

MR. [illegible]: [illegible]

DR. [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]

מר א. ניב:

זוהי נוה יעקב הקיימת, זהו איזור ההפקעה למגורים וזו דרך רמאללה.

השר י. בורג: תראה את שדה התעופה.

מר א. ניב: הוא כאן. זו עטרות, זה איזור התעשיה וזו רמות. הרצף שאנו מדברים עליו הוא רצף זה. לכן אנו בדעה, שנוה יעקב צריכה להתחיל כאילו להתפשט דרומה באיזור הזה; ז"א, שלב א' של הפיתוח צריך לחזק את נוה יעקב בכיוון דרומה. אנו גם עשינו ניתוח של עלויות של מערכות תשתית ולפי דעתנו, הצעה זו גם הולמת את ההשקעה הזולה ביותר בתשתית ראשונה. זה בקשר לשלבים.

עוד נקודה שחשובה מבחינה תקציבית.
המצב האסטרטגי של נוה יעקב ורמות, שתי השכונות היהודיות הקיימות בצפון העיר, הוא קצת מוזר מבחינת הגיאוגרפיה העירונית. שתיהן נמצאות בשתי הגדות של הישוב הערבי המרכזי, שנמצא לאורך דרך רמאללה. החיבור היחידי של נוה יעקב, למשל, עם מרכז העיר, או עם היציאה לשפלה, נעשה בדרך רמאללה, כניסה לתוך העיר ויציאה לכביש תל-אביב; וזה דבר שמוסיף לבידוד ולהרגשה הלא בטוחה של תושבי שכונה זו, שאגב היא הקטנה ביותר בשכונות והיא תגיע ל-4,000 יחידות. יותר מזה, יש מצב מאד מוזר של קשר בין נוה יעקב ורמות, שתי השכונות הצפוניות היחידות - כשהקשר למעשה לא קיים. אם אתה רוצה לשתות קפה אצל מישהו ברמות, אתה צריך לרדת העירה, כמעט ע"י הכניסה לעיר לצאת לרמות חזרה. זהו מצב, שאנו חושבים שלא יוכל להשאר הרבה זמן. כי אם המצב של גילה היום כזה, נסלל עכשו כביש לגילה וכביש זה יחבר את תושבי גילה למרכז ירושלים בזמן של 5 דקות על עורק עירוני ראשי. המצב של נוה יעקב עצמה קשה מנשוא. תארו לעצמכם מצב, שבו

[illegible]:

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]: [illegible] [illegible].

[illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

מר א. ניב:

מתחילים בפיתוח מזורז של דרום נוה יעקב ולא נותנים את הדעת, גם מבחינת תקציב וגם מבחינת ביצוע, על ביצוע שלב א' של מערכת דרכים שמסוגלת לחבר את צפון העיר בינה ובין עצמה אל היציאה מירושלים. גם פה עשינו בדיקה על מערכת מתוכננת על שרכים והגענו לאומדן של שלב א' בנושא זה. קיימת תכנית לביצוע, ברגע זה, שמחברת את רמות עם היציאה מהעיר. אותה תכנית נמצאת על תוואי ידוע של כביש שנקרא מס' 4, שהוא כביש ארצי ובשינוי מסוים של תוואי זה הגענו למצב - ונדמה לי, שאושרה לנו גם הקצבה לדבר זה - שהדבר יצא לביצוע בקרוב ואנו ניצור מצב של חיבור רמות עם הכניסה לעיר באיזור זה. הקטע הזה חשוב מאד לא רק מבחינת זריקת אבנים בשבת, אלא מבחינת הכניסה לאיזור הצפוני של העיר מת"א. ז"א, ללא ההעמסה של הכניסה הקיימת, ליד תחנות הדלק, אלא היא מערבית לתחנות הדלק ואז בפניה שמאלית אתה יכול להגיע לצפון העיר. זהו קטע נוסף של דרך שנראית כאן; גם זה קטע שהוא על תוואי דרך מתוכננת, שמטרתה ליצור כניסה נוספת לעיר ירושלים בעתיד לכשירווח והוא ממוצא, בתוך העמקים, עד לפגישה עם כביש רמות ומזרחה עד מתחת לשועפת וקשירה לאיזור הזה בנקודה זו.

<u>השר א. שוסטק:</u> יש תכנית כזאת?

<u>מר א. ניב:</u> כן ותכנית זו קודמה עכשו וגם יש לה אומדן תקציבי של שלב א' שלה. באותו רגע שדבר זה נעשה, הוא עובר בצומת עם כביש רמאללה ומתחבר אל דרך יהודית, שהוא חלק מהפתרון של דרום נוה יעקב ואז המצב אחר לגמרי. לדעתנו, זו אחת הנקודות שאנו לא יודעים אם בתכנית של משרד הבינוי, כנראה שרק בחלקה, אך היא בהחלט ענין לועדת השרים.

[illegible] א. [illegible]:

[illegible] [illegible] [illegible] [

השר א. שוסטק: לדעתכם, זה דבר עדיף ביותר מכל דבר אחר?

מר א. ניב: אם אתה לא בונה כלום, זה חשוב מאד בגלל נוה יעקב היום. אך אם אתה מתחיל במאסות של בניה, אז המאסות האלה יגיעו למצבים שלא יהיה להם חיבור לשום מקום. יותר מזה, יש נקודה אחת שאני משייך אותה למערכת הדרכים שאני הצגתי. אם אתם מכירים את הצומת הראשית של הגבעה הצרפתית, בדרך רמאללה, צומת זו היא בלתי נסבלת מבחינת כמויות התנועה שעוברות בה. ברגע שנפתח את דרום נוה יעקב, חייבים באותה עת לתת פתרון, כנראה דו-מפלסי, לצומת זו.

השר א. שוסטק: אמרת, שיש לכם אומדן מסוים. מהו?

מר א. ניב: אגיד מספרים, כפי שארכיטקט אומר אותם. זה עשוי בשלושה קטעים. אני מתאר עכשו רק את שלב א' של התכנית. הקטע הזה, שהוא שייך לפיתוח, אך צריך לעשותו לפני שגומרים את הפיתוח, הוא קרוב ל-17 מיליון שקל. הקטע הזה הוא הקטע היחידי, שעדיין צריך אותו לאחר שיבצעו מה שאמרתי קודם ובשלב א' הוא מצריך כ-30 מיליון שקל.

(המשך הדברים רשמה ל.ד.)

[illegible]: [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

(עד כאן רשמה ז.ת. מכאן ל.ד.)

<u>השר מ. ניסים</u> : אתה תתן 400 מליון זה מספיק.

<u>מר ת. קולק</u> : אני רוצה להודות למשרד הבינוי והשיכון על קצב הבניה בירושלים, במשך כל השנים היו טענות רבות, אבל בשנתיים האחרונות בהחלט ישנו קצב מהיר של בניה. ואני חושב שהוא צריך להיות מואץ יותר כדי לפגוש את הסכנה הדמוגרפית שהשר ד. לוי דיבר עליה.

בהקשר לכל השכונות האלה יש לנו טענה שמהנדס העיר רמז עליה, שלמעשה אנו מפגרים במתן שרותים. אנו כממסד, גרמנו לכך שתמכנו באנשים שקיבלו דירות בשכונות, ואף סיבסדנו אותם, אבל היות ולא דאגנו לשרותים נאותים , האוכלוסיה מלאת טענות למימסד. למעשה גרמנו לניכור של התושבים כלפי הממשלות, העיריות. ואני אומר זאת ללא הבדל בין המפלגות. במקום שהתושבים ישמחו עם הדירות החדשות, יש טענות על זה שאין בית-כנסת, אין חנות ואין בית ספר. . הטענות הן כל כך גדולות, ועם כל שכונה חדשה הן גברו, הן בברו על השמחה. אם לתת לדוגמא את נוה-יעקב - בנוה-יעקב החנויות הראשונות נפתחו רק לפני מספר חדשים. עד היום אין שם בית ספר תיכון ומאות ילדים צריכים לנסוע ולהתפזר בכל העיר. וכאשר נוה-יעקוב הדרומית תתפתח, היא תהיה מבוססת, במידה מסויימת, על נוה-יעקב, ואם אנו במשך השנים האלה לא נוסיף את המוסדות שאמנם חסרים שם, לא נחזק את השכונות האלה.

לגבי כלל השכונות החדשות קיים איפה שהוא כלל שמשרד הבינוי מוציא 10% של הבניה על מוסדות ציבור. זה לא חוק, אבל זה הממוצע שמוציאים. כשמדובר באזור קטן בעיר, פה ושם, יתכן שזה מספיק, כי הוא מתבסס כבר על איזו שהיא תשתית,

([illegible] [illegible] [illegible] [illegible])

[illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] : [illegible] [illegible] [illegible]

אבל כמשובר באזורים גדולים יותר, ובערים כמו דימונה, כרמיאל וקרית-גת, לדעתנו הדגש על התשתית הציבורית צריך להיות יותר גדול. זה כמובן לא מוריד מהערכתנו כלפי המעשה שנעשה.

אני רוצה עוד פעם להדגיש, ובזה אני רוצה לחזור על מה שנאמר - השכנה היא, שאם לא נתרכז על דרום נוה-יעקב, אז אמנם השטח ההרוי שהיפשרנו יבנה והישוב ההרוי בסביבה יתחזק, ולא נפגר, ואז אולי יתברר שעשינו טוב מבחינת ההפקעה והתכנון מחדש, אבל נעשה רע לישוב היהודים בירושלים. ואנו מצאנו אוזן קשבת, אין לי טענות. אבל בשל כך אני נגד זה שיתחילו לבנות באחר הבניה שממזרח לירושלים, כמו בבעת משואה, או במעלה האדומים, משום שאני רוצה שירכזו את כל הכוחות בהשלמת השכונות הקיימות, בעיקר סביב נוה-יעקב.

<u>השר י. בורג</u> : רשות הדיבור למר ברקאי, מנהל הפרוגרמה במשרד השיכון.

<u>מר ז. ברקאי</u> : לגבי ההערה הכללית של ראש העיר על מוסדות הציבור ובעיקר מוסדות החינוך - אנו השנה, על אף קוצר המשאבים שהיו לנו...

<u>מר ת. קולק</u> : מדבר תושב שכונת גילה שגם כן סובל מזה.

<u>מר ז. ברקאי</u> : ישבנו ביחד עם משרד האוצר, משרד החינוך והתרבות, נציגי עיריית ירושלים וחברת הכנסת תמר אשל ביחס לפרוגרמת הבניה של מוסדות חינוך בשכונות

[illegible] n. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]-[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

מר ז. ברקאי

השעה. אני יכול להגיד שלמעלה מ-50% מהתקציב שהוקצה לנו למוסדות חינוך, שזה שעור גבוה פי שניים משעור הבניה בירושלים, הפנינו לשכונות החדשות בירושלים. ייעדנו בעיקר למוסדות חינוך. אבל גם בנושא המרכזים המסחריים ישנה התקדמות השנה. המרכז המסחרי בגילה נמצא בבניה. זה שברמות נמצא בהשלמה. זה שבנוה-יעקב נמצא בהשלמה. בתלפיות מזרח - נמצא בשלבים סופיים של הבניה, וברמות מתחילים כבר בחודש דצמבר את היסודות לעוד אחד. כך שאני רואה בזה התקדמות חשובה. אני חושב שיש הסכמה עם העיריה על העקרונות והפרטים, ואם יש כאלו שאינם מוסכמים, הם לא צריכים להביא להגברת אי ההסכמה.

בית ספר תיכון זו לא רק בעיה של נוה-יעקב, אלא בעיה של בתי ספר תיכוניים בירושלים, בכלל. אז זה נושא לדיון ובדיקה.

דבר נוסף - דובר פה בצורה די חזקה על נושא הכבישים באזור צפון ירושלים. לנושא הכבישים באזור צפון ירושלים יש תכנית שלנו שסוכמה עם מהנדס העיר מה שחסר לה זה כסף ווקטור של זמן, וזה חסר כדי למצות את הנושא של פיתוח דרום נוה-יעקב וצפון ירושלים בכללותו מבחינת המשאבים הקיימים. אני שמח לשמוע את הסכמת ראש העיר לענין. כי יש צורך למקד את המאמצים באזור דרום-נוה-יעקב לקראת בניה ב-1972, וזה אומר שבקיץ הבא יש להתחיל בפעולות פריצת דרכים בדרום נוה-יעקב. אחרת לא תהיה בניה שם. זו נקודה שאני שמח שמוסכמת על כולם.

<u>השר י. בורג</u> : יש שאלות?

אני רוצה להציע סיכום. אני רוצה לציין, שכפי ששמענו היום, יש גם קצת נחת, לא רק יללה, וזה

ررررن. ررر ررر رررر ررررررن ر-308 ررررررر ررررررر رررر
رررررن ررررر، ررن ررر رررر ررن ر ررررر ررررر ررررن ررررررر ،
ررررر رررررن ررررن ررررررر. ررررر ررررر رررررن ررررر.
ررر رر ررررر ررررررر ررررررر رررن ررررررن ررررن. ررررر
ررررر ررررن ررررر ررررن. رن ررررن ررررر ررررن. رن ررررن-
ررررر ررررر ررررن. ررررن ررن - ررررر ررررر ررررر ر ررررن،
ررررن ررررررر رر ررررر رررر رر ررررن رررر رررر. ر ررر
ررررن ررن ررررررن ررررن. ررر ررر ررر ررررر رر ررررن ر
ررررررن ررررر، رررر ر رررر رررر رررر، رر ررر رررر
ررررر رررررن ر ررررر.

ررن رر ررررر رر ررر رر ررررن ر ررر-
ررررر، ررر ررررن ر ررر رر ررررررر ررررررر ، ررررر. ر رر رن
ررررر رررر رررررن..

رر ررر - ررر رر ررررن رر ررررن
ر ررررر رررررر ررررر رررر ررررررر. ررررر رررررر ررررر
ررررر رررررر رر رررررن ررر رررررن رر رررررر رررر رر رررر
رر رن رر رررررر ر رر رر، رررن رر رر رررررر ر رررررر رررر
رررر رررر-ررررر رررر رررررر رررررر رررررررر رررررررر رررررررر.
ررر رررن رررررر ر رررررن رررر رررر رررر. ر رر رررر رررر ر
رررررررر رررر رررر رررررر ر-1972، رررن ررر
رررررر رر رر رررررر رررررررن رررررن رررررر رررر رررر-ررررر.
ررررن رر رررررن رررر رر. رر رررررن رررر رررررن ر رررر.

<u>رر ر. ررر</u> : رر رررررر؟

ررر ررررن رررررر رررر. ررر ررررن
رررر، رررر رررررر رررر، رر رر رررر رررن، رر رر رررر، ررن

השר י. בורג

על-ידי שיתוף הפעולה שגיבש את הבניה . כי אם מדברים על ירושלים, אז כל אחד מבין לא רק את העדיפות הלאומית, אלא גם הפוליטית, כי בכל הויכוחים תמיד חוזרים לענין ירושלים, כפי שאנו שומעים בתעמולה הערבית והמצרית.

הנושא שמר ברקאי קרא לו :"ווקטור של זמן", זהו וקטור של חיים ומות לפעמים, כי אם מאחרים, אין נפקא מינה אם אחרת את הרכבת ב-5 דקות או ב-5 שניות.

אם כן, ברוח הדברים שנאמרו היום, וזה על דעת שר השיכון...

<u>השר מ. ניסים</u> : גם על דעת שר האוצר.

<u>השר י. בורג</u> : כל זמן שלא נותנים לו את הקבלה, זה לא בטוח. אבל לפחות בנוכחות שר האוצר, אני מציע את הסיכום הבא :

א. ועדת השרים לענין ירושלים מחליטה לאמץ את הפרוגרמה לפיתוח צפון העיר ותכנית הבינוי של אזור דרום נוה-יעקב, בשלבים מוגדרים, כפי שהוצגו בפניה ע"י משרד הבינוי והשיכון ועירית ירושלים.

נדמה לי שזה מקובל על כולכם?

<u>השר מ. ניסים</u> : יש לי סעיף נוסף :

אני חושב שועדת השרים צריכה גם לציין בסיפוק את חנופת הבניה,ללא תקדים , שנעשתה בשנתיים האחרונות בירושלים.

<u>השר א. שוסטק</u> : בלי המילים :"ללא תקדים".

יד-דרי ברוך מעורה ערבב את מבין . כי אם בדברים יד
דברים, אי כי אחר בכל לא רק את מערבין מאורבן, אלא גם
מרדבן, כי כבר מתבטאים מבין מדברים לעבל דברים, כפי
שאין ערבים בתערבות מעבין מבינים.

מרגא שר בדאגה ברא לי :"דבורי
יד יפל". רבי יעקב יד מדבר ברגע לבדבים, כי אם בחרבים, אלא
בגלא ביבן אם אחרים אם מבינים ב-8 ברגע אי ב-8 עברים.

אם כל, בדבר מבינים עבאחרי מדבר,
רבן יד רבן שי מעבדל...

<u>מנר מ. בבאי</u> : גם אי רבן שי מאבאי.

<u>מנר י. בירב</u> : כי ר יפל עבא בתבין לי את מבלין, לא
לא בגרם. אבל לאחרים בבינים שי מאבאי,
אבל בגלל את מדבר מבא :
א. רבים מעבים לעבל דברים בתלבן לאבל את מבדבים לאחרים
אבל מבין מבינים מדברי יד אחר רבים בין-לבלב, בעבלים
בבינים, בפי שבאים בגלים לי" בחר מדבר מעבדל לבבים
דברים.

בבן לי שם בגלל יד בלבל?

<u>מנר מ. בבאי</u> : לא לי בגלל בבן :
אבל מבא שבים מבים בבבן גם לעבל
בבבים את מבבן מבין,לא מבים , שבגאם בבינים מאחרבים
בדברים.

<u>מנר א. שבבי</u> : כי מדבר :"לא מבים".

השר מ. ניסים : ללא תקדים!

כמו כן, אני חושב, שלא לפרסום ולא לשם החלטה, חובה עלינו לציין עד כמה צדקה הממשלה כאשר קיבלה החלטה להפקיע את השטח הזה.

סגן רה"מ י. ידין : אתה לא צריך להצדיק את זה. רק חברי הקואליציה בועדת הכספים חושבים שהממשלה לא צודקת.

מר ת. קולק : אני מציע להוסיף :"כדוגמא לשנים הבאות".

השר י. בורג : עכשיו, בסעיף השני של ההצעה האורגינאלית היה כתוב :"משיקולים מדיניים ואורבניים כאחד". אינני רוצה לכתוב זאת. אנו יודעים את הנימוקים. אני מציע שיהיה כתוב :"הועדה מחייבת ביצוע מהיר ורצוף של תכנית בינוי זו , ופונה לכל המשרדים הנוגעים בדבר ועירית ירושלים, לראות בתכנית זאת יעד עיקרי בחמשת השנים הקרובות, שכדי להשיגו יש לרכז מירב המאמצים.

השר י. הורביץ : "יעד עיקרי ועדיף".

השר י. בורג : מקובל.

השר ד. לוי : כל תוספת ממך, יגאל, מתקבלת בברכה.

<u>[illegible]</u> : [illegible]!

[illegible] [illegible] [illegible] [

השר י. בורג : והסעיף השלישי :"ועדת השרים מציינת בסיפוק את תנופת הבניה. ("ללא תקדים" - אינני יכול לומר, אולי היה תקדים במטולה?).

השר מ. ניסים : כתוב :"בירושלים".

השר י. בורג : אומרים לי שב-1973 - 1972 היתה תנופה דומה. אם כי, דוד לוי, איני רוצה לקצץ משבחך.

והסעיף הבא : הועדה חוזרת על החלטותיה מס' כך וכך... בנושא סלילת הכבישים בית חורון, מעלה האדומים וכביש מספר 4. עקב עיכובים בתכנון ומגבלות בתקציב, ההחלטות הללו טרם בוצעו. במסגרת הפרוגרמה לפיתוח צפון העיר, יש לעורקי התחבורה האלה משנה חשיבות. "מטעמים פוליטיים " - כל אחד יבין זאת .

סגן רה"מ י. ידין : זה גם מטעמים אורבניים ממש.

השר י. בורג : כן, אבל לא צריך לציין זאת. אם זה מקובל, אני מודה לאלה שבאו בשביל הנקודה הזו.

כאן ברצוני לציין, וחשוב שזה יהיה רשום בפרוטוקול, כי ההחלטה שלנו, מניסוחה, אינה שייכת לחוק ירושלים, אלא לפיתוחה של העיר ירושלים, כאשר מדובר בשטח שהוא שטח מוניציפאלי עד למטר האחרון. ואני אומר זאת, מר ששון, כדי שלא תהיינה לנו בעיות, לא במדינה זו ולא באחרת. אנו נמצאים בתחום האורבני של פיתוח ירושלים, ופיתוח אורבני זה פיתוח אורבני, זה לא שייך לפוליטיקה. מחשבות יש לנו משלנו ולהם משלהם.

<u>מר י. בנא</u> : רמבי"ם מבודפס :"ידיד מנדה מעיר

בפירוש אם מדבר מנדה. ("אדם מנדה" -

אינה יכולה לבוא, אלא אם כן מנדה בפועל).

<u>מר מ. בנבנו</u> : בנבנ :"בעדותו".

<u>מר י. בנא</u> : אחרונה לי מב-1973 - 1973 אינה מדבר

רבים. אם כי, רק לא, אינה רבים

לעצן מעבנן.

רמבי"ם מבא : מדבר מדבר על

מנהגמנים בא' כי רבי... בנבאא מלאים מבנים בין מדבר, מעלים

מאדבנים ובבנים בעבר ב. עבב עבבנים בנמבנן בנעבים,

מנמלבים מלאי מנו בנבעי. בבמבים מבדבנים לבנים אבן מבי,

יש לעדבעי מנמבנים מאים בעבים מעבים. "מעבנו מלאבנים " -

כי אמר יבין יאן .

<u>מר רמ"מ י. ברן</u> : יש בם מעבנו אבנבים מעם.

<u>מר י. בנא</u> : כי, אבי לא אבין לבין לאבין יאן.

אם יש מעבנו, אבי מבים לאבים מבאר

מעבנו מבעבים מבי.

מאן בנבנים לבין, ראמבי מבים מבים

ראנו מבנבעבעי, כי מנמלבים מלבי, מבינים, אבים מבינים לבנו

ראנו, אלא לבנים מי מי מבי ראנו, מאר מבנים מבים

מבים מבים מבינים לי לבמי מאמבי. יאבי אבי יאן, מי מבי,

כי מלא מנבים לבי מבים, לא מבים יי לא מאים. אבי מבאנו

בנמנו מאבבי מי מבים ראנו, יבים אבנים יי מבים אבנים,

יי לא מבי לבלבים. מנמבים יש לבי מבי מלבי מאנו.

<u>סגן רה"מ י. ידין</u> : אפשר לכתוב :"בהמשך להחלטות ועדת השרים מיום זה וזה...." ואז זה לא שייך לחוק ירושלים.

ים/2. הזכויות לפי חוק הביטוח הלאומי, של תושבי מזרח-ירושלים <u>שהעתיקו מקום מגוריהם - שינוי החלטה</u>

<u>השר י. בורג</u> : היות והסעיף נקרא : "זכויות לפי חוק הביטוח הלאומי, של תושבי מזרח-ירושלים, שהעתיקו מקום מגוריהם" - שינוי החלטה - אני מניח שקודם אנשי הביטוח הלאומי יפתחו ואח"כ כל דכפין ייתה וידבר.

<u>מר מ. בוטון</u> : אנו באים לבקש את שינוי ההחלטה של ועדת השרים לענין ירושלים, שהתקבלה ב-1973, מצד אחד, ומהצד השני, לארגן את עקרונות ההחלטה שתתקבל כאן היום בצו, לפי חוק הביטוח הלאומי, על-מנת שהמוסד לביטוח לאומי יוכל לפעול כחוק.

<u>השר י. בורג</u> : מה הוחלט ב-1973? מה היה טוב? מה רע? מה יש לתקן?

<u>מר מ. בוטון</u> : ב-1973 היו נסיבות מיוחדות כאשר רצו לפנות את תושבי מזרח-ירושלים מהרובע היהודי בעיר העתיקה, בתוך החומות, כדי להקל על הצפיפות במזרח-העיר. האוכלוסיה שגרה שם לא רצתה להעתיק את מקום מגוריה,

<u>עו"ד מ. פרץ :</u> אמר לכנסת: "בנאום לחנוכת הבית הזה מוריה בירה יהודה ירושלים...." זאת יהודה לא מוסר לחוק פרוטוקול.

<u>ס\ש. מרכזית לבד הרב מרכזית מלאכה, על מרבד בית-פרוטוקול</u>
<u>שהעניקו בעבר בבית-המשפט - מעצר מנהלי</u>

<u>מר י. בר-לב :</u> מי מן הנוכחים בעבר : "מרכזית לבד הרב מרכזית מלאכה, על מרבד בית-פרוטוקול, שהעניקו בעבר בבית-המשפט" - מעצר מנהלי - אבל בבית שבעבר אבל מרכזית מלאכה בנוגע זאת"ב כל מבצע מעצר.

<u>עו"ד מ. בר-לב :</u> אבל בעבר לבקש את מעצר מנהלי על זאת מוריה לבקשת פרוטוקול, שהוגבלה ב-1980, בגלל אמר, מהבר מבצע, לאחרת את עבירות מנהלי שהוגבלו כאן בעבר, לבד הרב מרכזית מלאכה, עד-בלי שהבטחו לבדו מרכזית לאחרת בעבר בחוק.

<u>מר י. בר-לב :</u> מי מדבר ב-1980? מי מין מבצע? מי רע? מי יש לחוקק?

<u>עו"ד מ. בר-לב :</u> ב-1980 הרב מרכזית מבצעים-בעבר **מבצע** זאת לבקשת את מעצר **מי** בית-פרוטוקול שהוגבלה מהרבה בגלל מעצר, בגלל מהרבה, בגלל לבקש עד מרכזית בגלל-מעצר. מאחר לבדו שבא לא מבצע לחוקק את מבצע מעצר,

כיוון שעלולה להפסיד את זכויותיה בביטוח הלאומי. בעיקר היה מדובר אז בקצבאות ילדים, קצבאות+ זקנה, קצבאות שארים ונכות.

בעקבות זאת, התכנסה בזמנו ועדת השרים לענין ירושלים והחליטה כדלקמן : "מי שבידו תעודת זיהוי ישראלית בזכות היותו תושב ירושלים, ימשיך בקביעות את תשלומיו לביטוח הלאומי, ימשיך להנות מזכויות הביטוח הלאומי, גם אם העתיק את מקום מגוריו אל מחוץ לגבולות המוניציפאליות של ירושלים".

ההחלטה כלשונה היא די מעורפלת מבחינה זו שלא יעדנו בדיוק להגדיר, כשרצינו לתרגם זאת בשטח, למי לתת באמת והאם הזכויות ממשיכות הלאה כשהוא עובר לגור מחוץ לגבולות המונציפאליים של ירושלים . אם מישהו היה תושב מזרח ירושלים והוא עבר לאזור אחר, לעזריה, לחברון או לשכם, לפי החלטה זו יש כן להמשיך לשלם לו וממשיכים עד היום. נשאלת השאלה - האם אנו צריכים להמשיך לשלם לו אם נולדים לו עוד ילדים שם?

<u>השר י. בורג</u> : אתם משלמים בשכם?

<u>מר מ. בוסון</u> : לא, את הכסף אנו משלמים לחשבון בנק בירושלים, אבל אם הוא מתגורר בשכם או בחברון, אנו משלמים לו, בגלל ההחלטה של ועדת השרים.

<u>השר י. בורג</u> : אשאל שאלה בלתי פטריוטית - מה היה אילו היה גר בניו-יורק?

<u>מר מ. בוסון</u> : אילו היה גר בניו-יורק, לא היינו משלמים לו.

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

השר י. בורג : כי הרי יש פסיקה שהשטח ההוא לאו-דווקא מוגדר בתור שטח מדינת-ישראל.

מר מ. בוטון : הוא בפרוש לא מדינת-ישראל, הוא מוחזק על - ידי צה"ל.

השר י. בורג : אז פרוש הדבר שמשלמים למי שגר מחוץ לגבולות המדינה. ואם מישהו שגר קודם בעיר העתיקה גר עכשיו במעלה אדומים, אתה משלם לו?

מר מ. בוטון : כשמדובר בתושבי ישראל יהודיים שעוברים לשטח שמוחזק על ידי צה"ל, לאזור שבתחום השיפוט של מדינת-ישראל, לפי חוות דעת של השופט העליון שמגר, שניתנה בזמנו, הוא ממשיך להיות תושב ישראל.

סגן רה"מ י. ידין : מה קורה אם הוא עובר לניו-יורק, ששם אין ויכוח שהוא אינו תחת שליטת מדינת - ישראל?

מר מ. בוטון : לגבי אלה שמתגוררים מחוץ לשטח מדינת-ישראל, אנו רואים אותם לענין חוק הביטוח הלאומי כתושבי ישראל, והם ממשיכים להנות מכל הזכויות והחובות לפי חוק הביטוח הלאומי, כי הם ממשיכים להיות תושבי ישראל. לגבי תושב לא יהודי, יש לנו בעיה כאשר תושב מזרח-ירושלים לא יהודי עובר לגור בשכם. אנו איננו רואים אותו כתושב מדינת-ישראל, כי אצלו, במפורש, מרכז חייו היום הוא בשכם, וזה מחוץ לשטח המוניציפאלי של מדינת-ישראל.

<u>[illegible] [illegible]</u> : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-[illegible].

<u>[illegible] [illegible]</u> : [illegible] [illegible] [illegible]-[illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] - [illegible] [illegible].

<u>[illegible] [illegible]</u> : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]?

<u>[illegible] [illegible]</u> : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible] [illegible]-[illegible].

<u>[illegible] [illegible] [illegible]</u> : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-[illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -
[illegible]?

<u>[illegible] [illegible]</u> : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-[illegible].

מר א. שילה : האם בג"צ אחד לא יפתור את זה?

מר מ. בוטון : איננני יודע. אילו לא היתה החלטה של ועדת השרים מ-1973, לא היינו משלמים, כי הוא חדל להיות תושב ישראל.
לגבי יהודים ישראלים שעוברים לניו-יורק ולארצות אחרות, אם הם ממשיכים להיות תושבי ישראל - כי אדם ישראלי יכול לגור בניו-יורק לצורך לימודים או אם הוא נשלח בשליחות...

סגן רה"מ י. ידין : אם הוא לא קיבל נתינות זרה?

מר מ. בוטון : לא, אם מרכז החיים שלו לא נותק ממדינת-ישראל הגם שהוא חדל להיות תושב ישראל...

סגן רה"מ י. ידין : מה פרוש "נותק"? לכמה זמן?"

מר מ. בוטון : המבחנים הם לא חד משמעיים. זה לא רק מבחן של שנים , מספר שנים. אילו אדם נדע ללמוד והשאיר כאן משפחה, אשה, ילדים, בית, אפילו אם הוא לומר 5,4 שנים הוא ממשיך להיות תושב ישראל.

סגן רה"מ י. ידין : אבל ישראלי שאתה מגדיר אותו, אולי, כיורד. המחזיק עדיין בנתינות ישראלית, המשפחה שלו איתו שם, אך הוא לא קיבל נתינות אמריקאית, מקבל או לא?

מר מ. בוטון : השאלה היא, האם אני ממשיך לראות אותו תושב ישראל. אם הוא לא תושב, הוא לא

<u>עו"ד א. שרון</u> : מה בא"א אתה יכול לקנות את זה?

<u>עו"ד ב. בוקר</u> : אדוני יודע, אדון יכול לקנות מכונה

על דרך מכונה ב-1978, לא מיד

אחרת, כי הוא אינו יכול לקנות הרבה כסף.

דבר ראשון ראינו שהמכונה

יורדת-ירדה ביותר אחרון, אם הם מאמינים לקנות הרבה כסף -

כי אנו יודעים שכל יום ירדה בערך-ירדה יותר מהרבה אז אם

הוא יכול לקנות...

<u>בית המ"ש ר. ירון</u> : אם הוא לא יכול לקנות זה?

<u>עו"ד ב. בוקר</u> : לא, אם כבר הוא מדבר על לא ברגע מסוים-

יותר הוא מוכר הוא לא יכול לקנות...

<u>בית המ"ש ר. ירון</u> : מי מדבר "ברגע"? לפני יום?

<u>עו"ד ב. בוקר</u> : הבחירה הם לא מאמינים. זה לא רק

בגלל מה שהיה , מאז שהיה. אדון אנו

רק לפני חודשים בגלל מאמינים, אבל, מדינה, אם הוא לא

יכול 4,5 שנים הוא מאמין לקנות הרבה כסף.

<u>בית המ"ש ר. ירון</u> : אבל יותר מאמין מכרה אחר, אדון,

ירדה. הבחירה בירון בגלל יותר,

הבעיה מה אחר מה, אך הוא לא יכול לקנות אחרים, מצבו אך

לא?

<u>עו"ד ב. בוקר</u> : הבעיה היא, הוא מאמין לקנות אחר

הרבה יותר, אם הוא לא הרבה, הוא לא

מקבל.

<u>השר י.הורביץ</u> : איך אתה רואה את זה?

<u>מר מ. בוסון</u> : אני רואה את זה לפי מערכת כללים שבתי הדין לעבודה פתחו במשך השנים לגבי מי נחשב תושב ישראל ומי לא נחשב תושב ישראל.

<u>השר י. הורביץ</u> : אדם שיושב שנתיים עם המשפחה בניו-יורק, מה אתה עושה איתו?

<u>סגן רה"מ י. ידין</u> : זו שאלה עקרונית. אם אתה משלם לו כשהוא נושב שם, אז אין הבדל?

<u>מר מ. בוסון</u> : לא אמרתי שאני משלם. ישנו סעיף 146 לחוק הביטוח הלאומי...

<u>השר י.בורג</u> : אנו יכולים לסבך את הענין יפה, ויש וריאנטות שונות, יש אדם שיש לו כאן דירה עם טלפון ולמעשה הוא גר שם, אבל הוא משלם ארנונה. ויש אדם שאין לו כאן דירה, אבל הוא גר שם ומשלם כאן כמה דולארים כל חודש, ואח"כ בגיל 70 הוא יבוא ויקבל בטוח לאומי. למה לא? הוא שילם. אבל ניתן לו להסתבך בעצמו.

<u>מר מ. בוסון</u> : סעיף 146 של חוק הביטוח הלאומי אומר : "הנמצא בחו"ל למעלה מ-6 חדשים, לא תשולם לו קצבה בעד הזמן שלמעלה מששת החדשים הראשונים, אלא בהסכמת המוסד

מבוא.

<u>יוסף ר. מרציאנו</u> : אין אמון רוצה אם זה?

<u>ד"ר מ. פרוקצ'יה</u> : אני רוצה אם זה לא מעיר מדיה מבחר
מרץ לעבודה מחוץ בשוק הון ולא
מי שלמשל מרגש רוצה לא לא למשל מרגש.

<u>יוסף ר. מרציאנו</u> : אבל שיעור שלמדה על הסכומים בדיר-ברק.
מה אמר עכשיו אדוני?

<u>מאיר רמ"מ ר. ברק</u> : זה שאלה עקרונית. אם אמר מעלה לך בחינה
ברגע זה, אי אין מדיה?

<u>ד"ר מ. פרוקצ'יה</u> : לא אמרנו שאני מעלה. יש מעל 140
חברי מרכזים מלאכה...

<u>יוסף ר.מרציאנו</u> : אני רוצה לעלות אם מעבר יפה, רק
רציתי שיהיה, יש אבא שיש לי בן
הרבה עם מלאכה לעבוד אבא אין לו, אבל אבא אמר אחרים. רק
אבא שאין לי בן הרבה, אבל אבא אין לו כמו חברים מלאכה מי
אבא, רמ"מ בדיר 07 אבא יכול עבודה מעבר מלאכה. מה לא?
אבא שלה. אבל בחיי לי לחמוקר מעבר.

<u>ד"ר מ. פרוקצ'יה</u> : מעל 140 מי אבא מרץ מרכזים מלאכה אבל :
"מבחינת חר"מ לעבודה מ-8 אבא, לא אבל
לי עבור מעבר אבל אבא מלאכה מחשבים אבא, אבל מחוקק אבא

לביטוח לאומי. אולם רשאי המוסד לשלם את הקצבה כולה או מקצתה לתלויים בו".". במילים אחרות, הסעיף הזה אומר, כעקרון ראשון, שמי שנמצא בחו"ל והוא תושב למעלה מ-6 חדשים, לא נתנת לו קצבה, אבל יש שיקול דעת למוסד לביטוח לאומי, בכל זאת, לתת לו קצבה.

עכשיו אני רוצה לומר באילו מקרים אנו נותנים ובאילו אנו לא נותנים. זה תלוי בקצבאות שיש. למשל, כשמדובר על קצבת ילדים, אז יש לנו החלטה במסגרת שיקול הדעת שהמחוקק הקנה לנו, שאם הוא היה תושב ישראל, ואם הסכם העבודה נעשה עם מעביד ישראלי בארץ (בדרך כלל מדובר על הסוכנות היהודית, על משרד החוץ ועל גופים ממלכתיים) אנו ממשיכים לשלם את קצבת הילדים לאותו אדם שנמצא בחו"ל. אבל אם זה תושב ישראל שנמצא בחו"ל למעלה מ-6 חדשים ואין לו מעביד ישראלי, אנו לא משלמים לו קצבת ילדים, ללא יוצא מן הכלל.

לגבי קצבאות זקנה ושארים - אדם שהיה בארץ 20 -30 שנה והגיע לגיל 65, מקבל קצבת זקנה ועוזב - פה יש וריאנטים שונים - בדרך כלל יש אמנות הדדיות עם מדינות שונות, שלפיהן צריך לתת, ואז אם הן נותנות לתושבים שלנו, אנו נותנים לתושבים שלהן. אם אין אמנות, או זו מדינה שמפלה לרעה את האזרחים שלנו לעומת שלה, אנו לא נותנים. אבל יש מקרים שנסעו לצרכי ריפוי ואחרים, אז קצבאות הזקנה כן נתנות.

<u>השר י. בורג</u> : כי קצבת הזקנה הרי ניתנת היות ושילמת במשך שנים.

דברים דברי. אדם רואה מהרר דברים אם מקבל בדין אי מקבל
דברים בר".". בפרדס אחרון, מעיף מה אדר, בקרר ראדל.
כך מבאר בחר"ל רחב אדם מבנה דבקים ב-8 מדברים, לא בחבן לי מקבל.
אבל יש מדקד רבן דברי דברים דברי, בכל יאן, בחן לי מקבל.

בבוקר אני רגיל לבוא בשבילי מקדם אני
בחבורה ראשיל אני לא בחבורה. זה מדבר בעניין מדע. דבר,
בשבילי לי מקבל רבים, אי יש לי מה מבנה מבקר מדבר אדם
מחבר מקבל לבר, אבל מה אם מבנה ראשל, רק מבנה מעבדה בבית
בי אבנר ראשל בחר (בדל בלי מדבר לי מדבר מחברים, לי
בדר מחר רבל בגדים בבלבדים) אני בבשבילי דבר אם מקבל
מבדים דברי אדם מבנה מבקר. אבל אם זה מבנה ראשל מבקר
בחר"ל דבקים ב-8 מדברים רק; לי מבבר ראשל, אני לא בבלבים
לי מבנה בבדים, לא ברגע מי מבבל.

דבר מבנה בבקר מבקר ראשים - אם אין
בחר 05 -06 אין חבדר לבל 88, בבבל מבקר בבקר בבדים - אם יש
בבבאבים מדבים - בדל בלי יש אחרים בי מבבים מדבים.
מבבים בדר לחם, רק אם מי בחבים לבחבים מבר. אני בחבים
לבחבים מבים. אם אני אחרים, אי לי מבבים מבבים לבבים אם מאבחים
מבר לבבים מבים, אני לא בחבים. אבל יש מבים מבבר לבבר בבבר
בחבים, אי מבבים מבבים מי בחבים.

<u>מר ר. בדל</u> : לי מבבים מבבים אבל בחבים מבים ראשים
אחר מבים.

מר מ. בוטון : אם אדם ישב במשך 30 שנה במדינת ישראל ועזב, אנו נותנים לו אפילו אם אין אמנה עם אותה ארץ, בתנאי שזו לא ארץ אויב. כיאם הוא צבר את כל הזכויות ועזב בגיל 65 את הארץ, אנו ממשיכים לתת לו את הקצבה, כי הוא צבר במשך כל התקופה הזו זכויות.

לגבי נפגעי עבודה יש כללים אחרים.

השר י. הורביץ : אני צריך לצאת, אני מבקש שלא יסיימו את הסעיף הזה, אני רוצה לבדוק אותו.

מר מ. בוטון : ההחלטה של ועדת השרים מ-1973 הפלתה את הערבים לטובה לעומת היהודים, כי היא אומרת שממשיכים לשלם לערבי, אפילו אם הוא חדל להיות תושב. לגבי הישראלי שחדל להיות תושב, מהיום הראשון אני מפסיק לשלם לו.

השר י. בורג : למה אנו נדרשים היום? איזה עוול או איזה תיקון אנו צריכים לתקן?

מר מ. בוטון : אנו, במוסד לביטוח לאומי, לא מעונינים לשלם קצבאות לאנשים שעזבו את מזרח-ירושלים ועברו להתגורר בשטחים, ולהמשיך את הזכויות לילדיהם, אלא להקפיא את המצב.

השר מ. ניסים : אתה רוצה שהוא יחזור לגור בירושלים?

<u>डॉ. के. तिवारी</u> : अब आप सब लोग 30 तक लगातार चलाएं रखेंगे, और तिनके से बताएं अब आप अपने घर, जिनके पास भी आप आएंगे। तभी मैं आप को मिलने रखे लगे 68 का मौका, और अगर्वाल तक है आप के मिलने, तो मैं आप सब लोगों को धन्यवाद।

<u>श्री</u> [illegible] चलेंगे तो तिवारी आपका।

<u>श्री ए. मिश्रा</u> : मैं अपने [illegible], मैं अगर आप लोगों को मिलने आया, मैं [illegible] आपका।

<u>डॉ. के. तिवारी</u> : [illegible] 1978-79 [illegible] आप मिलकर [illegible], तो मैं आपको [illegible] चलेंगे, मैंने आप को [illegible]। [illegible] मिलकर [illegible], जिनके [illegible] मैं [illegible] है।

<u>श्री ए. [illegible]</u> : [illegible] मैं [illegible] आपने [illegible] है?

<u>डॉ. के. तिवारी</u> : मैं, [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] आप-ततपूर्वक [illegible], [illegible] आप [illegible], मैंने [illegible] आप [illegible]।

<u>श्री के. [illegible]</u> : आप [illegible] [illegible] ततपूर्वक?

סגן רה"מ י. ידין : אתה רוצה לעודד אותו שלא לעזוב את ירושלים? זו משמעות ההצעה הזו.

מר מ. בטון : אני רוצה שאדם שהיו לו שלושה ילדים כשהוא גר בירושלים המזרחית, והוא עבר לחברון, אני רוצה להמשיך לשלם לו קצבה רק בעדו ושלושת הילדים שהיו לו בשעה שגר בירושלים המזרחית.

השר י. בורג : איך אתה מבדיל בחוק בין יהודי ללא יהודי?

מר מ. בטון : אין לי בעיה של הבחנה בחוק בין יהודי ללא יהודי, כי יהודי ממשיך להיות תושב, וכל עוד הוא ממשיך להיות תושב, אין לי בעיה לגביו. לגבי מי שגר במזרח ירושלים ועתה הוא גר בשכם, וחדל להיות תושב, לגביו אני רוצה להמשיך לשלם לו את הקצבה שקיבל כשגר במזרח-ירושלים - לא להפחית לו, וגם לעדכן אותה כשהיא קטנה, אבל אם נוצרת לו עילה חדשה, כשהוא במקום המגורים החדש, אינני רוצה לשלם לו עבורה. אם למשל, נולד לו עוד ילד. ואם הוא עזב , למשל, בגיל 55 או 60, והוא חי בשכם 10 שנים והגיע לגיל 65, אינני רוצה לתת לו שם קצבת זיקנה, כי הוא לא משלם שם ביטוח לאומי ואין לי זיקה וקשר לאשם זה.

התופעה שאנו משלמים לאנשים שעזבו את מזרח-ירושלים, גרמה למערכת שלמה של מרמה. מרמים את המוסד לביטוח לאומי. תושב חברון או שכם, או אפילו מהגשרים בא לירושלים, משיג באיזו שהיא דרך, אפילו דרך משפחתו , תעודת זיהוי ישראלית, יושב במזרח-ירושלים כמה חדשים, מקבל את הקצבה שלו וחוזר למקום

[illegible] r. [illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

מר מ. בוטון

שהוא בא משם - לחברון, לשכם או לג'נין, והוא ממשיך שם לקבל את הקצבה.

מר חם קולק : למה משרד הפנים נותן תעודות זיהוי כל כך בקלות?

מר מ. בוטון : הצעתי היא, שלאלה שגרו במזרח-ירושלים עד 79 ועזבו, יש להמשיך לתת את הקצבה, ואילו מ-1979 להפסיק, אלא אם כן ועדת השרים חושבת שמשיקולים אחרים צריך לעשות זאת.

השר י. בורג : ראשית כל, ועדת השרים באה לידי הכרה שיש לפנינו בעיה. עכשיו נראה מה עושים איתה?

מר ח. קולק : בהמשך להערה של סגן ראש הממשלה - אנו עושים מאמצים גדולים להוציא ערבים מירושלים, וחלק מהמאמצים בא לידי ביטוי בכך שהם לא יכולים לקבל רשיונות בניה בירושלים, אין להם קרקעות בירושלים, ואם הם יוצאים לגור ברמאללה, אנו די מאושרים מזה - מאותן סיבות דמוגרפיות שהוזכרו בהקשר למשהו אחר. ברגע שהחלטה כזו תתקבל, הם לא יצאו מירושלים - ואנו לא מעוניינים בזה. משרד השיכון הכין בשבילם תשתית בניה גדולה בעזרחיה, מחוץ לגבולות ירושלים, ואנו די שבעי רצון שהם הולכים לשם. יש שם תשתית בניה ל-2,000 משפחות. משרד השיכון עשה את התשתית והם צריכים לבנות את הבתים בעצמם, ללא כל תמיכה. הם לא יעשו זאת אם הם יודעים שכאשר הם יבואו לשם, הם יפסידו חלק מהזכויות שלהם. כך, שאני מבין שיש למוסד

עו"ד מ. בראון

מרא"ש בש"ס - הנחיות, דבר אי דל"ת, ואיא בטוח מה הקבל אם אפשרי.

<u>עו"ד מ. בראון</u> : הם מסרו נתונים ברור מעורבות יחסי כל כך בקשרים

<u>עו"ד מ. בראון</u> : אפשר היא, מדינת מדיר בטרם-ירושלים עד 82 ראיתי, יש חמשת הם אם אפשרי, ראיתי ב-1981 חמשת, אבל אם כן יש מעורבות מעורבים אחרים ברור דבורה ראה.

<u>מר י. ברגר</u> : ראשית כל, יש מעורבות כאן דרך מרכז מבט חדשות ברור. עכשיו ברגע מה ברור אחרת?

<u>עו"ד מ. בראון</u> : בחצי חמישה מה אנו ראה הבטחה - אין ברור מאמצים ברורים הנחיות

ברור מירושלים. ראינו מאמצים כל דרך בעיר בעל מה לא יודעים חשבון בלתי ירושלים, אין חמה ברור ירושלים, ראה מה אפשרי בין - מאוד מבחן מעורבות אחר. ברגע מחיאה בין אנשים, מה לא יכול ירושלים - ראיתי לא מדיניות בין. מדיר אמרתי אני אמצעי אמצעי בלתי מחשבים, מתי חבורות ירושלים, ראיתי יש מה ארבעה חמה. יש מה מחשבים בלתי ל-000,8 מחשבים. מדיר אמרתי יכול אם מחשבים רוב ברגע חמה אם אמצעי בעצם, לא כל אמרתי. מה לא יעבור ראה אם מה ירושלים מכאן מה יכול אחר חמה, מה יצאתי אינו מחיאה. בין, מאיר מדיר בין חמה חבורת

לביטוח לאומי בעיה, אבל צריך לשקול את היתרונות והחסרונות שלהם לעומת היתרונות והחסרונות לירושלים כולה.

<u>השר א. שוסטק</u> : מה היקף הבעיה, שאתם כל כך עומדים כל כך?

<u>מר ת. קולק</u> : ואני לא מאמין שהם יכולים בנקל לקבל תעודות זיהוי ישראליות. יש לנו עובד נאמן שגר מחוץ לירושלים ויש לו 14 ילדים. הוא מנהל תחנת משאיבה של המים בגבעה הצרפתית, בגבעת שפירא. הוא עובד נהדר. הוא כבר 10 שנים מנדנד לי שאשיג לו תעודת זיהוי ירושלמית ואני לא יכול להשיג לו. אז אינני חושב שזה כל כך קל ואני גם לא חושב שצריך לתת בנקל. הערבי הזה הוא איש יוצא מן הכלל, יש לו 14 ילדים, אבללמה אנו צריכים עוד 16 נפשות בירושלים, עם תעודות זיהוי ירושלמיות, עם כל הזכויות? אז אני אפילו לא מבקש, אבל אילו הייתי מבקש, לא היו נותנים לי. יש ועדה שבראשה עומדת הגב' היבנר, והיא פועלת עם יד קמוצה. אם לפעמים אני מבקש להשיג לשם איחוד משפחות, בקושי אני יכול להשיג זאת. לכן אני לא מאמין שכל כך בנקל אפשר לקבל תעודות זיהוי ירושלמיות.

<u>השר י. בורג</u> : אני רוצה להציע משהו. אני מניח שאיש לא יתנגד שהעובד הזה שיש לו 14 ילדים, לא יקבל ביטוח לאומי.

לנושא גופו - אני חושב שצריכים לשקול שוב את הנושא. אני הייתי מציע שנציג הביטוח הלאומי, פלוס נציג העיריה, פלוס נציג משרד הפנים, פלוס מר שילה מרכז הועדה ישבו

[illegible] [illegible], אבל [illegible] אם [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

<u>מר א. [illegible]</u> : [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible]?

<u>מר מ. [illegible]</u> : [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

שוב ויבדקו את האספקטים השונים. אני לא חושב שאנו בשלים היום להחלטה.

השר א. שוסטק : אני לא יודע את היקף הבעיה, אבל אני בדעתו של ראש העיר, שהענין הכספי לא שווה לעומת מה שאמר ראש העיר, אני רוצה לשאול את המוסד לביטוח לאומי...

השר י. בורג : לשר ד. לוי שיוצא : אתה למסכים למה שאמרתי עכשיו?

השר ד. לוי : כן, שאנחנו לא בשלים.

השר א. שוסטק : אני הבינותי שאתה אומר שלא די שאנו משלמים לאלה שבאמת היו תושבים בזמן שהיו הזה התקבל, אלא שערבים נוספים משיגים תעודת זיהוי ישראלים, גרים כמה חדשים במזרח-ירושלים ונהנים מכך, אולי הדרך הקצרה היא שנשנה את החוק ונאמר כי חוק זה אינו מחייב את מי שבא עכשיו לשבת?

מר מ. בוטון : אנו הצענו בהצעת ההחלטה שכל ההסדר יהיה עד 1979 ומ-1979 ואילך זה לא יהיה.

מר ח. קולק : הוא עושה הבחנה אחרת - בין ערבי חדש לבין מי שהיה מקודם, שלגביו הוא רוצה להמשיך.

מה הבדל אם מאוכלסים מערבים. אני לא יודע מהי מדינה ערבית.

<u>מר א. פרוסק</u> : אני לא יודע אם מדבר מבחינה, אבל אני חושב שיש רוב מבין, -מבחינת מבנה לא ברור כמה אזרחים אם שאין רוב מבין, אני רוצה לשאול אם מהות אבחנות אחרות...

<u>מר י. כהן</u> : עוד ר. לוי מרגש : אמה אבוכרה לגם שאנחנו עכשיו?

<u>מר ר. לוי</u> : כן, שאינכר לא בעיה.

<u>מר א. פרוסק</u> : אני מבינים שאמה אחר מלא לא שאי מאבר אבאבאבאלאים שבאמ מבין מין מנגבל, אלא שמרבים אבאבים אבאבים מבינים לבאל אבאל מאבר לגבים כגם מהבים אבאבים-ירושלים לגבים אבל, אולי מהר מגבים מלא שבאים מאם מלאים אם מי שבא עכשיו לבאים?

<u>מר מ. כהן</u> : אני מבינים בגלגל אמנים מבינים שלא ...+ מאבר ירוק מי 1979 עד-1981 לאבל

לא לא לגבים.

<u>מר מ. מלכי</u> : לא שאם מבינים אמרים - כל אבל מהם מה לבל מי שאים מבינים, שלבים מה לגבים

לבנאים.

מר מ. בוטון : אנחנו הצענו. בהצעה שלנו כתוב :
"הצו יחול על מי שבידו תעודת זיהוי
ישראלית שניתנה לו בעת היותו תושב ירושלים לפני ה-1 לאפריל 1979.
כלומר, ההסדר שאנו רוצים להציע אותו, בכלל, אפשר להתווכח על
ההסדר...

השר א. שוסטק : למה 1979, למה לא מהיום.

מר מ. בוטון : אפשר מאפריל 1980, זה לא עקרוני.

השר א. שוסטק : כלומר, תהיה לך הצעה למה שיש, וההצעה
לא תגדל.

השר י. בורג : מורי ורבותי, הענין קל מאספקט אחד -
שמדובר בתקנה ולא בחוק, כלומר, שלא
צריך לטלטל את הקומה השלישית למעלה.

מר מ. גבאי : אבל זה צריך להיות מאושר על-ידי ועדת
העבודה.

השר י. בורג : זו הקומה הראשונה. זה לא משמח כל כך,
אבל מה אפשר לעשות. אני מציע שתהיה
ועדה, שמר גבאי ירכז אותה, שעוד פעם תבדקו עם הביטוח הלאומי, עם
העיריה, עם משרד הפנים ומשרד המשפטים. אני לא נותן לכם זמן, אני
מניח שתוך 3-4 שבועות אתם גומרים את זה. תביאו תוצר שיהיה
מקובל על כולם, בהתחשב בהערות השונות. כי אינני חושב שאנו היום
מספיק בשלים להחלטה. אם זה מקובל על כולכם, אז מאיר גבאי,
יש לך עוד תפקיד.

<u>מר מ. פרץ</u> : אדוני הנשיא. בחצות שלה בחרב :

"הנה חרב על מי שבדרך הנדרש דחוף

שמאלה שלחתה יד בכם הדחר הרוב דברי הכנסת מ-1 באוגוסט 1981.

כדבר, הנחרב שאר רבים בחצר אחר, בבית, אבל חמורה בכל

הנחרב...

<u>הגר א. בראבץ</u> : כבר 1981, כבר כא בחברה.

<u>מר מ. פרץ</u> : אבל באוגוסט 1980, זה לא עברה.

<u>הגר א. בראבץ</u> : כדבר, הנה לי הבא כבר שם, הנחבא

לא הגיד.

<u>הגר י. ברנר</u> : ברור ברבנה, הבדל לי בחבצלת אחר -

אשמרבר בחצות לא בחרב, כדבר, שלא

ברר לבבות אם הגרבה הנשבעה לבבה.

<u>מר מ. לבאי</u> : אבל זה ברר לחברה באמור לא-רבה לבנה

הבברה.

<u>הגר י. ברנר</u> : זר הגרבה הראשונה. זה לא בשבה מה מר,

אבל מה אבור לבבה. אבל מבבי שהחבה

לבנה, שבר לבאי בבבר אחה, שבר מבה הבבר בה הבבורה הבאבר, בה

הבבבה, בה מבר הבבה הבבה הבבר הבבבבה. אבל לא ברר בבה זבל, אבל

מבה שחר 3-4 שבבה אחה לבבבה אם זה. הבבאר הבבר שבחה

הבבר לא בבבה, בחחבה בחבבה הבבבה. מי אבבר הבבה שאר הבה

מבבב בשבה בחחבה. אם ● זה הבבר לא בבבה, אז מאר לבאי,

בה לא בבר הבבר.

מר מ. בוסון : אגב, היתה כבר ישיבה כזו.

השר י. בורג : אני רוצה לומר, אם זה פה אחד, זה לא צריך לחזור.

השר א. שוסטק : כדאי שזה יחזור לועדה.

השר י. בורג : אז ליו"ר תהיה עבודה. בבקשה.

ים/3. העברת משרד החקלאות ומשרד הבינוי והשיכון לירושלים - דיווח.

מר א. שילה : בהחלטת ועדת השרים מ-ח' באב שנה זו, ה- 21.7, הועדה רשמה לפניה את הודעות שר החקלאות ושר השיכון על העברת משרדיהם ואת הודעת שר האוצר כי האמצעים יוקצו לנושא זה.

עכשיו, בועדת המנכ"לים שהתקיימה ב-ה' בתשרי , 15.9, ביקשתי והוועדה החליטה על מועד קובע, הוא ה-15.11, כמועד שאם עד אז לא נצליח לסיים את המו"מ עם העובדים, אז ידונו על ההצעה שהוגשה על-ידי ראש עיריית ירושלים, שלשני הבנינים האלה, זה ששוקם בממילא וזה שבשייח' ג'רח, יועברו משרדים מתוך ירושלים כדי להקל על המצוקה. אני אדווח על המצב כיום, כאשר ביקשנו אז איזו הארכה עד סוף דצמבר.

אנו התחלנו בשעתו במו"מ מאוד אינטנסיבי עם נציגי העובדים. מצד הממשלה היו נציג האוצר, נציג אגף התקציבים במשרד האוצר ונציג שרות המדינה, ואני כמרכז ועדת השרים. ניהלנו

<u>מר ב. בנדל</u> : אבל, מדוע כבר דיברנו עליו.

<u>מר י. בדאי</u> : אני רוצה לדבר, אם יש לי אם אחר, ***
יש לא אריך לחזור.

<u>מר א. ברוכים</u> : בעיה שיש לחזור לדברים.

<u>מר י. בדאי</u> : אין לי"ר מדיה עכשיו. בבקשה.

10\3. <u>הצעה בדבר הוספת רבעון הפעלה רטרואקטיבי לחברות - דיון.</u>

<u>מר א. ויצמן</u> : הוספנו לדיון הצעה ב-מ' לאב שבה יש,
**** מ- 1.12, מדובר רבעון לבדוק אם
מדובר על הוספת רבעון לחברות לא הצעה בדיוק לאן מדובר
על מאבק כי מאבקים דרגת לדרגא יש.

עכשיו, בדיון הבא"לים הוספנו
ב-מ' לחברי , 8.31, בבקשה לחברים מהיום לא בדיון לבד,
מה מ-11.31, בדיון בא לא לא יכולים לבוא אם מר"ב לא
הבדיון, אין דברים לא מהיום שהיום לא-יש רבע עיון דברים,
שאנחנו הבדיון מאלה, יש שיבקש בבקשה לתת אישור, דברים
שהיום מהיום דברים לא לאחר מאלה לא הבדיון. אני אדבר לא הבא
בדיון, לאחר בבקשה אין אדון מאלה לא אדון רבעון.

אני הוספתי בעיון בר"ב לאחר אישור
לא יכולים הבדיון. לא הבעיה מה לא יכולים מאלה, יכולים אני הוספתי
בעיון מאלה יכולים שהיום מהיום, יכולים בדיון יש מהיום. יכולים

ניהלנו מו"מ עם נציגי העובדים של שני המשרדים בצרוף נציג הסתדרות עובדי המדינה. כך שגם ההסתדרות היתה מיוצגת בענין הזה..

המו"מ התנהל עם שלוש אוכלוסיות - האחת - זו שיש הנחה שהיא תעבור - מה הסיוע שיש לתת לה על-מנת שתעבור, בעיקר בנושא של דיור. כאשר האוכלוסיה שלא תעבור, מתחלקת בין אלה שיפרשו ובין אלה שניתן יהיה להשיג עבורם מקום בשרות המדינה, בשפלה, במקום מגוריהם.

לקבוצה הראשונה, מבחינת הסיוע, אני חושב שמטעם האוצר נעשה המיירב שניתן לעשות. כשאנו גם נאבקנו עם עצמנו, גם מבחינה ציבורית, האם אפשר ללכת על הדבר הזה. אני חושב שעשינו את המקסימום. יותר מכך, נציגי העובדים במו"מ גם אמרו את זה. כלומר, הגענו לאיזה שהוא הסכם מתקבל על הדעת.

בנושא הקבוצה השניה שהיא לא עוברת, שהיא מתחלקת לשני חלקים - התקדמנו במו"מ. אני חושב שאנו יודעים את הגבול שאסור לנו לעבור אותו. כמה דברים עוד נצטרך להבהיר עם נציב שרות המדינה, אבל אנחנו יודעים בדיוק את הגבול. הבעיה שלנו יכולה להיות, שגם נציגי העובדים וגם נציגי ההסתדרות, שמסברים איתם באופן בלתי פורמאלי, לא לציטוט, הם אומרים שזה הוגן למדי, אבל לחתימה ממש נכנסים כאן מרכיבים נוספים, לכן יתכן ואנו לא נגיע.

<u>השר י. בורג</u> : האם תוכל לומר מה המגמה של העובדים - לסחוט יותר? או למנוע שיעבירו אותם לירושלים?

<u>מר א. שילה</u> : היות ויש כאן שלוש אוכלוסיות, אז לפי הטקטיקה של המו"מ, מתרכזים באוכלוסיה

בשביל עמ"מ עם בעיה משפטית של שני מפלגות בעיקר בעיה מפלגתית עיקרית מפלגה. על מנת מפלגות מאחר שיש בעיה בעיקר בעיה.

מפ"מ מתנגד עם שלום אלקרוטרון - מאחר - יש שם מהר שאי משפט - אם מפלגה שם לא אי-מהר שמשפט, בעיקר בעיה של יחיד. כאשר מאלקרוטרון שלא משפט, מתנגד בין אלה שהשתתפו בין אלה שהשתתפו אחרי אחרי בעיה מפלגה מפלגה, מפלגה, בעיה מעיקרה.

לפעמים מראשית, מהמהה מפלגה, אבל מעט שמשה מאחר בעיה מפלגה שהיתה. מאחר גם בעיה לעבור עם מפלגה. אחר כך, בעיה משפטית מ"מ גם אחר מ מ. מהר, משפט לאחרונה שאין מגיע מתנגד על מהמה.

בעיה מפלגה מאחרת שאין לא מעיקרה, שאי מתנגד לשה - מפלגתי מ"מ. אבל מעט מאחר אחרת מ מ משפט לשה אחר לעבור אחר. מה יעיה אחר אחרת בעיה לפני אחרי מפלגה, אבל אמנם אחרת מעיקרה מה בעיה מפלגתית, שאינה אחרת מפלגה, מה אחרת שהיא מהר לפני מהר, אבל לאחרונה מה שהיה מאחר לפני מעיקרה לשה, לפני אחר לשה לא בעיה.

מר י. בר : מה מעיד לעבר מה מגיע על מעיקרה - מפלגה אחרת? מי לפניה שאינה אחרת מה

אחרת?

עמ' מ. שלום : מהמה יש מה שלום אלקרוטרון, מי לפי מפלגה על מ"מ, מתיעה מאלקרוטרון

ירושלים - 3.12.80
מר א. שילה

אחת, אח"כ, האוכלוסיה השניה צריכה לקבל קופנסציה, אז אתה לא יודע בדיוק איפה אנו עומדים. עובדה היא, שאצלי היתה משלחת בלתי פורמאלית, שביקשה לקבל את התקדים של עובדי השטחים.
אז אמרתי מראש - אני אפילו לא אציג את זה בפני חברי נציגי הממשלה, כי המטרות הן הפוכות. כאן המטרה היא להעביר את האוכלוסיה ואילו שם המטרה היתה שיפרשו,משום שהמשרדים לא היו מסוגלים לקלוט אותם וזה נכנס במסגרת יעדי הקיצוצים של הממשלה.

הבעיה שלנו היא כזו - עד סוף שבוע זה יהיה הדוקומנט שלנו על הדברים העיקריים המוסכמים על נציגי הממשלה, כלומר, על המקסימום שאנו מסוגלים לתת לשלושת האוכלוסיות. בשבוע הבא אנו נפגשים עוד פעם עם נציגי העובדים. אנו גם נקיים פגישה עם נציג בדרג יותר גבוה בהסתדרות. פחות או יותר אני יודע כאן, אוף-דה-רקורד, כי הם יבקשו את המקסימום.

(מכאן רשמה ז.ת.)

אחר, אח"כ, מאריכים מצרים ברגל רבים רבותינו. אי אחר רא
[illegible] [illegible] אצל [illegible]. [illegible] מא, [illegible] מהם [illegible]
[illegible], [illegible] רבים אם מקרא [illegible] [illegible] מאמרים.
אי אמרתי [illegible] - אלי אמרתי רא אבא אם יש [illegible] מהר [illegible] [illegible],
[illegible] מקרים מן מהרים. [illegible] מקרים מא [illegible] אם מאריכים [illegible]
[illegible] מקרים מאמר [illegible], [illegible] [illegible] רבים [illegible] [illegible]
אחר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מאמרים.

מצרים [illegible] מא [illegible] - [illegible] [illegible] [illegible]
יש [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
מאמרים, [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מאריכים.
[illegible] מא אלי [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. אלי [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] אי [illegible] [illegible]
[illegible], אף-יח-יקרר, [illegible] [illegible] [illegible] אם [illegible].

([illegible] [illegible] ר.ח.)

(עד כאן רשמה ל.ד. - מכאן ז.ה.)

השר י. בורג: מי הם נציגי הממשלה במו"מ?

מר א. שילה: סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר, מר גורדון - מהנציבות ואני מייצג את ועדת השרים. מולנו יושבים נציגים משני ועדי העובדים של משרד הבינוי ומשרד החקלאות ונציג הסתדרות עובדי המדינה.

הצעתי היא כזאת. נקיים פגישה עם נציג בדרג גבוה יותר ונגיד: זהו, יותר מכך אנו לא יכולים ללכת; והיה אם מתברר, לפי המסקנה שאמרתי, שכל אחד באופן פרטי אומר מה שאומר, אך לא נקבל חתימה על ההסכם, אני אבקש פגישה עם השרים הנוגעים בדברים ועם המנכ"לים לומר להם: זו החלטת הממשלה וצריך להעביר את המשרדים גם אם אין חתימה. אני אומר זאת, כי על מכתב של יו"ר ועדת השרים, ד"ר בורג, לשר הבינוי ולשר החקלאות נתקבלה תשובה. תשובת שר החקלאות היתה, שהוא כמובן בעד ההעברה, אך כפוף להסכם עם העובדים. אם הכוונה היא להסכם פורמלי, יכול להיות שאת זאת אי אפשר לבצע ואז צריך לרדת מזה.

השר י. הורוביץ: מה מצב המשרדים עצמם?

מר א. שילה: יש עוד איזו נקודה. אנו לא עסקנו בזה. הבעיה בין המשרדים ובין הנציבות, איך מתארגנים בכל המערכת. אצלנו יודעים את החלוקה הפנימית של האוכלוסיות.

השר י. בורג: כמה חדרים יש?

מר אנ שילה: מדובר כאן על 142 חדר בממילא.

(ET CET [illegible] S.P. - COMP T.M.)

MOR Y. ZIRA: [illegible]

OT A. [illegible]: [illegible]

[illegible] - [illegible] [illegible] [illegible]

מר מ. וידמן: בממילא יש 127 חדרים. בשיך ג'רח, הבנין כולו מושלם והוא מסוגל לקלוט כ-550 עובדים. אגף אחד מהבנין הוקצה ללשכת ראש הממשלה. זה בערך 300 חדרים בשיך ג'רח.

השר י. בורג: ביחד, למעלה מ-400 חדרים.

מר מ. וידמן: פלוס כל חדרי הספח, מקלטים, מחסנים אולם ישיבות וכו'. הבנין עומד ברגע זה ריק, כשאגף אחד מוכן ומושלם למשרד ראש הממשלה, כולל וילונות ושטיחים.

השר י. הורוביץ: כמה חדרים זה?

מר מ. וידמן: כמעט חצי בנין. הכוונה היתה להעביר את כל יחידות משרד ראש הממשלה, שזה כמעט 45% של הבנין.

מר א. שילה: התאריך הוא חשוב, כי אם לא, אנו מפסידים שנה.

מר מ. וידמן: אנו כבר משלמים הוצאות שמירה בשני הבנינים.

מר ט. קולק: אני רוצה לציין, שהיינו שמחים מאד לו משרדי הממשלה היו עוברים לירושלים. אך עובדה היא, שמאז 1971 כ-6-7 פעמים הוחלט בפורום זה על כך ושום דבר לא קרה. לו אפשר היה להעביר למשרדים אלה משרדים ששוכנים היום

[illegible]: [illegible] to [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

מר ט. קולק:

בדירות בירושלים, היו מתפנות 150-100 דירות בירושלים, שעבורן היה אפשר לקבל כסף טוב ו-150 דירות בשוק בירושלים היו גם מקלות על מצוקת הדיור. אני מציע, שאם יתברר באופן סופי, שתוך זמן סביר - ואתם תחליטו כמה זה, חודש-חודשיים - המשרדים האלה לא יעברו לירושלים, אז יתנו את המשרדים החדשים למשרדים ששוכנים בדירות מגורים. למשל, שוסטק יושב בבית מגורים גדול ויפה. הוא יכול לעבור לבנין החדש והדירות שבהן משרדו משתמש היום תועמדנה למכירה ותקלנה במקצת על מצוקת הדיור וגם תכנסנה קצת כסף לקופת המדינה.

יש דוגמא אחרת: יסלח לי היו"ר שאני מזכיר זאת, אך בבית אגרון נמצאים משרדי המשטרה. היום, ה-סי.בי.אס., ה-א.בי.סי. וה-אן.בי.סי. כולם רוצים לעבור לירושלים, לבית אגרון, או לקנות או לשלם שכר דירה גבוה. כולם נמצאים היום בתל-אביב וכל המברקים היוצאים לחו"ל הם עם כותרת של תל-אביב, במקום ירושלים. בבית אגרון יש משרדים של המשטרה, שיכולים לעבור לשיך ג'רח, על יד המטה הארצי, או לממילא. גם כסף היה נכנס וגם היינו משיגים משהו. אז אני מציע לקבוע תאריך סופי. אחר כך, אפשר לסמוך על ליטמן, שהוא ינצל את החדרים בצורה הכי טובה והכי יעילה מבחינה קופתית וגם מבחינת דיור.

<u>השר י. בורג:</u> בכל זאת, לא הייתי רוצה להחליט על דבר זה, כי זה מחליש את המגמה הזאת. כי אם יגונב לאוזני מנהלי המו"מ מצד העובדים, אז הם יגידו: טוב, נשאר בתל-אביב.

[illegible]:

[illegible], [illegible] [illegible]-001 [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

השר י. הורוביץ: אני מסכים למה שאמר טדי, בלי החלק האופרטיבי את מי ומה להעביר. הרעיון ברור, שיש גבול לכל דבר - יש גבול לבזבוז, אעפ"י שאצלנו אין גבול - ואי אפשר שמשרדים יעמדו ריקים תקופה כל כך ארוכה. בישיבה הקודמת, הסכמתי למורת רוחי להנאים, מתוך הנחה שאולי נעשה מאמץ גדול נוסף. המשרדים מוכנים והעובדים אינם רוצים לעבור, אז צריך לגמור זאת - או כן, או לא. אני מציע, שנקבע לעצמנו תאריך; אולי זה לא יקשה על המו"מ, אלא אפילו יזרז אותו. אולי כל זה עמידה על המקח, כדי לקבל הטבות נוספות. אם יתברר לעובדים שהגבול הוא זה, יותר לא נותנים והתאריך הוא קובע, שיחליטו אם הם עוברים או נשארים בתל-אביב. אם יחליטו להשאר, זו תהיה בעיה. אך אני מציע לא להשאיר את המשרדים ריקים.

מר ז. ברקאי: משרד הבינוי רוצה מאד להעביר את העובדים בדרך המהירה. הואיל וב-10/12 יש ישיבה, שבה העובדים צריכים לתת תשובות להצעות שקיבלו, אני מציע שיקבע לוח זמנים צפוף מאד אחרי ה-10/12, על מנת שנדע איפה אנו עומדים. על כל פנים, אני לא חושב שצריך כבר לדבר על האפשרות של שיפור רווחת הדיור של עובדי המדינה בירושלים, אלא המטרה צריכה להיות שעוברים לירושלים.

מר ט. קולק: לא על זה דיברתי. אף אחד לא צריך לקבל סנטימטר יותר משיש לו היום.

מר ז. ברקאי: לגבי 150 דירות שאפשר לשחרר כאן, זה לא ישנה בשוק הדירות בירושלים. יש היום היצע גדול של דירות בירושלים למכירה. אני לא מתאר לי שזה ישפיע על הנושא.

[illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

השר י. הורוביץ: ישפיע מאד.

מר ז. ברקאי: אני חושב, שהדבר החשוב של ועדה זו הוא להביא את העובדים לירושלים. אני מקבל את הצעת שר האוצר, שצריך לקבוע תאריך ולקבוע עמדה חד-משמעית ואני חושב, שזה יכול לסייע במו"מ לגמור את הענין.

מר א.יעקובסון: אני רוצה להביא לידיעתכם, שלהחלטה של פעולה מהירה בתחום זה יש השלכה על נושא נוסף והוא: העברת עובדי חברת התקשורת לירושלים. ההחלטה העקרונית שלהם היא, שההנהלה ובעיקר החלק ההנדסי יהיו בירושלים. מאידך, בשיחה של ועדת ההיגוי, הובעה דעה, שאין טעם להמשיך בתכנון מפורט לכיוון זה, אם שני המשרדים, הבינוי והחקלאות, לא יעברו. לכן, החלטה זו היא משמעותית גם לגבי מיקום משרד התקשורת.

השר י. הורוביץ: הסכנה הגדולה שיתפסו חלק מהחדרים ורק חלק מהמשרד יעבור.

השר א. שוסטק: יש לי עוד דעה נוספת. האם כל כך כדאי לעמול כדי לגמור אתם על הסידורים הטובים שיעברו לירושלים? לא כדאי יותר לשלם להם יותר פיצויים ויותר מענקים שלא יעברו לירושלים ויעזבו את השרות?

השר י. הורוביץ: הרעיון הוא טוב גם לעובדי ירושלים.

השר י. בורג: אני רוצה לקרוא את הסיכום בשביל הפרוטוקול הועדה רושמת לפניה את הודעת נציגי הממשלה במו"מ עם העובדים והמו"מ נמצא לקראת סיומו. אם יתברר שאין לצפות

MR C. [illegible]: [illegible].

DR I. [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]

ירושלים - 3.12.80

השר י. בורג:

לחתימת נציגי העובדים על הסכם פורמלי עד סוף השנה, יוגש ע"י נציגי הממשלה במו"מ מסמך מסכם על תנאי ההעברה וזה יוגש לשרים ולמנכ"לי משרדי הממשלה המיועדים להעברה וליו"ר ועדת המנכ"לים לעניני ירושלים, לשם סיכום הנושא ואז גם הדברים שנאמרו עכשו יכללו.

<u>סגן רה"מ י. ידין:</u> אם סיכום זה יגיע החוצה, הוא לא ימריץ אלא להיפך, יאיט את רצון העובדים להגיע להסכם. אני חושב, שהחצי הראשון מספיק; להגיד: שמענו ואנו מבקשים להביא את הסיכום הסופי. אחרת, הם יבינו שענין זה משמעותו שעבר עליו הקלח.

<u>השר י. הורוביץ:</u> או להיפך.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

[illegible]:

[illegible]

[illegible]:

[illegible]

[illegible]: אני מסכים.

נ ע ל ה   ה י ש י ב ה

ש מ ו ר

ים/1. תכנית פיתוח לצפון-ירושלים

יו"ר ועדת השרים פותח.

שר הבינוי-והשיכון מתאר בפני ועדת השרים לעניני ירושלים את תכניות משרדו בנושא פיתוח צפון-ירושלים ומדווח על היקף הבניה בירושלים בשנתיים האחרונות.

בדיון משתתפים: השרים ד. לוי, י. ידין, י. בורג, מ. נסים, י. הורביץ וא. שוסטק; וה"ה ט. קולק, א. ניב, ז. ברקאי ומ. עין-מור.

מ ח ל י ט י ם :

א) ועדת השרים מציינת בסיפוק את תנופת הבניה שבוצעה בירושלים בשנתיים האחרונות.

ב) לאמץ הפרוגרמה לפיתוח צפון-ירושלים ותכנית הבינוי של אזור דרום נוה-יעקב בשלבים מוגדרים, כפי שהוצגה בפני ועדת השרים לעניני ירושלים על-ידי משרד הבינוי-והשיכון, עירית ירושלים ומינהל מקרקעי ישראל.

(התכנית נמצאת במזכירות הממשלה).

ג) לחייב ביצוע מהיר ורצוף של תכנית הבינוי, כאמור בסעיף ב) לעיל, ולהטיל על כל המשרדים הנוגעים בדבר ועל עירית ירושלים לראות בתכנית זו יעד עיקרי ועדיף לחמש השנים הקרובות שלהשגתו יש לרכז את מירב המאמצים.

משרד הפנים ועירית ירושלים יחישו, ככל הניתן, ההליכים החוקיים על-מנת שכבר בשנת-הכספים 1981 אפשר יהיה להתחיל בהכנת התשתית.

ד) לחזור ולאשר החלטות ועדת השרים לעניני ירושלים מס. ים/7 מיום י"א בטבת תשל"ח (21.12.1977) ומס. ים/14 מיום ו' בשבט ה'תשל"ח (18.1.1978), בענין סלילת הכבישים בית-חורון - מעלה-אדומים וכביש מס. 4, אשר בגלל עיכובים בתכנון ומיגבלות תקציב טרם בוצעו.
לסלילת עורקי התחבורה הנ"ל חשיבות רבה במסגרת התכנית לפיתוח צפון-ירושלים.

./הזכויות

ים/2. הזכויות לפי חוק הביטוח הלאומי, של תושבי מזרח-ירושלים שהעתיקו מקום מגוריהם - שינוי החלטה

נציג המוסד לביטוח לאומי פותח ומתאר בפני חברי ועדת השרים את הצורך בשינוי החלטת ועדת השרים לעניני ירושלים מיום י"א באדר א' ה'תשל"ג (13.2.1973) - (החלטה מס. ים/15).

בדיון משתתפים: השרים י. בורג, י. ידין, י. הורביץ, מ. נסים וא. שוסטק; וה"ה מ. בוטון, ט. קולק ומ. גבאי.

מ ח ל י ט י ם להטיל על צוות בינמשרדי לחזור ולדון בענין שינוי החלטה מס. ים/15 של ועדת השרים לעניני ירושלים מיום י"א באדר א' התשל"ג (13.2.1973), ולהביא המלצותיו לוועדת השרים.

הרכב הצוות יהיה כדלקמן:-

המנהל הכללי של משרד המשפטים - מרכז
נציג המוסד לביטוח לאומי
נציג עירית ירושלים
נציג יו"ר ועדת השרים לעניני ירושלים.

המשך הדיון נדחה.

ים/3. העברת משרד החקלאות ומשרד הבינוי-והשיכון לירושלים - ד י ו ו ח

מרכז ועדת השרים לעניני ירושלים מדווח לחברי ועדת השרים על המשא-ומתן עם העובדים במשרדי החקלאות והבינוי-והשיכון.

בדיון משתתפים: השרים י. בורג, י. הורביץ, א. שוסטק וי. ידין; וה"ה ט. קולק, א. שילה, ז. ברקאי וא. יעקבסון.

./מחליטים

מחליטים לרשום הודעת נציגי הממשלה במשא-ומתן עם העובדים במשרדי הבינוי-והשיכון והחקלאות, כי המשא-ומתן נמצא בשלב הסיום.

אם יתברר שאין לצפות לחתימת נציגי העובדים על הסכם עד יום 31.12.1980, יוגש, לשרים ולמנהלים הכלליים של המשרדים המיועדים להעברה וליו"ר ועדת השרים לעניני ירושלים, מיסמך מסכם על תנאי ההעברה, לקבלת הכרעה בנושא.

הישיבה נגעלת

923M

עיין 1 מעל 2.

סטנוגרמה

מזכירות הממשלה

שמור

פרוטוקול
ישיבת ועדת השרים לעניני ירושלים
כ"א באב תשל"ט - 14.8.79

נכחו חברי ועדת השרים : י. בורג - יו"ר, ד. לוי, א. אבוחצירא, ג. פת,מ. נסים
א. שרון

נעדרו חברי ועדת השרים : י. ידין, ש. ארליך, ע. ויצמן, א. שוסטק, מ. דיין

ד. הגואל	-	המנהל הכללי,משרד האנרגיה והתשתית
א. וינר	-	המנהל הכללי, משרד הבנוי והשכון
ח. קוברסקי	-	המנהל הכללי, משרד הפנים
ט. קולק	-	ראש העיר ירושלים
א. אללוף	-	לשכת סגן ראש הממשלה
א. אלטמן	-	משרד התעשיה,המסחר והתיירות
ג. איזנרייך	-	לשכת מרכז ועדת השרים
ש. בלקינד	-	מנכ"ל החברה הכלכלית לירושלים
ז. ברקאי	-	משרד הבנוי והשכון
י. בר סלע	-	משרד המשפטים
י. דרקסלר	-	מנהל מקרקעי ישראל
ר. חביב	-	משרד האנרגיה והתשתית
ש. כהן	-	משרד הבנוי והשכון
א. ניב	-	מהנדס העיר ירושלים
י. רונשטיין	-	משרד האנרגיה והתשתית
י. לביא	-	משרד הפנים
א. שילה	-	מרכז ועדת השרים
מ. ששון	-	משרד החוץ
מ. ניר	-	המשנה למזכיר הממשלה

סדר היום:

ים/11 אספקת חשמל עמ' 2.

ים/12 תעשיות עתירות מדע עמ' 9.

ים/13 תכנית לאתרי בניה למגורים בירושלים עמ' 10.

ים/14 הזמנת מומחים לישיבות ועדת השרים עמ' 40.

בפרוטוקול זה 42 דפים

רשמו: ש.מ. 2-17
ל.ב. 18-37
ש.מ. 38-41

השר י. בורג: אני פותח את הישיבה ומיד אגיד, שהמכתב שפורסם בעתון בא בדיוק כאשר כבר שבוע יודעים שישיבה זו מתקיימת. אז זהו חלק מסגנון החיים שלנו, אך אתיחס לזה במקום אחר. הזמן של השרים יקר מדי. אני רק יכול לומר, שקשה לראות בקשה לרבע מיליון ל"י, כשהמענק לירושלים בלבד הוא 430 מיליון ל"י. אך כאמור, אנו דנים כאן בענינים גדולים ולא בענינים קטנוניים.

ים/11. אספקת חשמל

השר י. בורג: נתבקשתי ע"י שר האנרגיה לדון בנושא אחד, שאינו בסדר היום בכוונה. אני מבקש להתיחס לדיון בנושא זה כאילו היתה זו ישיבה של ועדת שרים לעניני בטחון. יכול להיות, שאספקטים מסוימים צריכים להיות במסגרת יותר דיסקרטית-פוליטית, בגלל עדינות הענין והמקום. בכל אופן, בשלב זה אני פונה בבקשה לשמור על דיסקרציה, כי אין לי סמכות להכריז על ישיבה זו כועדת שרים לעניני בטחון.

השר י. מודעי: הנושא הוא אספקת חשמל באיזור ירושלים המזרחית וצריך להבין, כשאנו אומרים ירושלים המזרחית, זה מקיף שטחים הרבה יותר רחבים - את כל השכונות היהודיות, כולל עטרות ומעלה אדומים. זהו שטח נרחב מאד, שעליו ניתן בשעתו זכיון לחברת החשמל המזרח ירושלמית.

עד שהעומס גדל, בעקבות בנית השכונות היהודית, לא היו בעיות מיוחדות, אך מאז שגדל העומס כפי שגדל - ואני מדבר על גידול של עומס בלמעלה מכפליים מהכמות המקורית,

[illegible] [illegible]: [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

השר י. מודעי:

אולי לא אדבר מאז שגדל העומס, אלא מאז שהוקם המשרד - קרו שני דברים: הדבר הראשון, גדלה האספקה של הזרם המיוצר מחברת החשמל הישראלית לחברת החשמל המזרח-ירושלמית, אשר אינה יכולה ליצר בעצמה אלא כשליש מכמות החשמל שהיא צורכת; ודבר שני שקרה - מפעם לפעם היו הפרעות באספקה בחשמל.

אנו בדקנו ענין זה, כי היו חששות שאולי ההפרעות מכוונות לכתובות מסוימות ולא יכולנו למצוא, באף אחד מהמקרים, כוונות זדון, אך יכולנו למצוא חוסר יכולת גם טכנית וגם אדמיניסטרטיבית.

מזה כמה חודשים, אנו נכנסנו למו"מ עם החברה המזרח-ירושלמית, כשאנו נעזרים גם בנציגי העיריה במועצת המנהלים שלה, במטרה למצוא אתם הסדרים לקנות את הזכות של זכיון בכמה מה שנוגע לשכונות היהודיות ולבנות מערכת ישירה לאספקה לאותן שכונות - וזה כולל גם את איזור התעשיה בעטרות - כאשר היא אינה נשענת עוד על המערכת המזרח ירושלמית. המו"מ הזה מתנהל כבר חודשים ארוכים והיו שלבים, לפני 3-4 חודשים, שאנו חשבנו שהוא הסתיים - כי הסכמנו על הסכום ועל תהליך - אך הסתבר שהענין הפך לנושא פוליטי ומאז היו פיזורי ישיבות של הדירקטוריון, עזיבות של היו"ר, התפטרויות של המנכ"ל והענין נכנס למערבולת פוליטית עד כדי כך, שאנו היינו מקבלים אפילו תשובות כמו: אנו צריכים תחילה להתיעץ עם גורמים מעבר לגבול. אז התשובות לא היו רשמיות, אך אנו ידענו שזו הסיבה. גם היום עדיין מתנהלות שיחות, במדה שיש בעל בית. אין ניתוק הקשר, אך אין גם ישום תוכנית שלנו וזו, אספקה ישירה מהמערכת הישראלית הן לשכונות היהודיות והן לאיזור התעשיה, מעלה אדומים והדרך לבקעת הירדן.

[illegible]

[illegible] 5. [illegible]:

[illegible] [illegible] [illegible] [

השר י. מודעי:

בהעדר הסדר ומתוך הרגשה שאנו אחראים לאספקת החשמל גם בתנאים הללו, שהם תנאים שירשנו אותם, אנו מבקשים מהועדה שהיא תאפשר לנו להפעיל חלק מהסמכויות הנמצאות בידי, בתוקף תנאי הזכיון, ואולי סמכות או שתיים, שהן על הגבול שנובע מהזכיון.

אנו מעריכים, שאם זה יהפך לנשק פוליטי ותהיה מגמה מכוונת לפגוע באספקת חשמל לשכונות היהודיות ולאינטרסים היהודיים באיזור, גם עם התנאים הללו וההחלטות הללו, יהיה קשה מאד להשתלט, כי אנו היום שזורים במערכת המזרח ירושלמית בכל הנושאים הטכנולוגיים והאדמיניסטרטיביים. אך ללא מתן הסמכויות הללו, אנו בעצם תלויים בידיהם וכל מה שיעשה על ידם במתכוון או לא, תהיינה לו השלכות הרסניות על האינטרס היהודי באיזור, מכל מקום, אי נוחות רבה, כפי שהיה כבר מספר לא קטן של פעמים. אני מדגיש, שגם עם המערכות הללו, אין הכוונה להפקיע את החברה המזרח ירושלמית, היא ממשיכה לתפקד ואין לנו מערכת מקבילה שנוכל להכניס בין לילה למזרח ירושלים.

השר א. שרון: אפשר להפקיע אותה?

השר י. מודעי: לפי מיטב ידיעתי, בלוח זמנים נתון בודאי שאפשר, עפ"י הזכיון, ב-1980, להחזיר לעצמנו את הזכויות. אך אם אתה מדבר על הפקעה, בלי קשר לתנאי הזכיון, זה ענין שהיועץ המשפטי ישיב עליו.

השר י. בורג: דיברת על זה עם ראש הממשלה?

השר י. מודעי: ראש הממשלה יודע כללית על המצב.

[illegible] - [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

השר י. בורג: כי הענין הוא כבד ויחכן, שאילו היתה לי סמכות, הייתי מכריז על חלק זה כעל ועדת שרים לעניני בטחון. אני מבקש לברר עם ראש הממשלה, אם זה צריך להיות בועדת השרים לעניני בטחון או בממשלה והוא יחליט. אז ההחלטה של ועדה זו תיחשב כהמלצה לגוף שידון בה.

השר ג. פת: אני חושב, שבנושא זה קיים קונצנזוס וככל שנמעיט לדבר, טוב יהיה. אני מציע, שהועדה תקבל החלטה חיובית, בכפוף למה שאומר היו"ר אאאא ושר האנרגיה יפעל בהתאם.

השר י. בורג: אני מציע למחוק את סעיף 8, כי במדה מסוימת הוא בסעיף 7 ועד כמה שהדבר נחוץ, לא טוב שזה יכתב.

השר מ. נסים: אני בכל זאת מבקש הסבר של היועץ המשפטי.

מר י. בר-סלע: מבחינה משפטית, יש שני דברים מאפיינים כאן וזאת גם במדה רבה תשובה לשר שרון. סעיף 1 מתיחס למצב כללי בכלל - הוא לא תוצאה זמנית מאיזה אירוע. מה שרצינו בזכיון היא סמכות לממשלה להודיע, עד 1.1.80, על כוונה לרכוש את הזכיון ורכישת זכיון זו נכנסת לתוקף החל מינואר 1981. כלומר, מה שאנו מציעים הוא להסמיך את שר האנרגיה להודיע לחברה, שאנו מתכוונים לרכוש את הזכיון ואז, החל מינואר 1981, הזכיון יהיה בידינו. זו תשובה מסוימת לענין ההפקעה.

[illegible] r. [illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

השר א. שרון: ואז כל הבעיות מתחסלות מאליהן?

מר י. בר-סלע: אז מתחסלות בעיות אלה ומתחילות בעיות אחרות. זה מעורר אמנם קושי בכך שחברת החשמל מספקת חשמל גם לישובים מחוץ לקו הירוק, לא רק מעלה-אדומים. זה יוצר קושי, כי זו מדינה אחת וזו מעמדה משפטית אחרת. לכן, צריך יהיה לתאם זאת.

השר א. שרון: גם היום זה אותו דבר. חברת החשמל היא בתוך ירושלים, בתחומי מדינת ישראל, ומספקת חשמל לכפרים ערביים. אין הבדל.

השר י. בורג: ההבדל הוא שהיום תושבי נוה יעקב לא מרוצים מהחברה ואח"כ תושבי רמאללה לא יהיו מרוצים.

מר י. בר-סלע: לכן הכנסנו את סעיף 7, כי יכול להיות שזה יצריך תחיקה בשטחים.

דבר שני, זה יוצר לנו תקופה של שנה, בין ינואר 1980 וינואר 1981, שבה החברה הזאת יודעת, שאנו מתכוננים לרכוש אותה ושנה זו יכולה להיות שנה של אי-שקט והוא ישפיע על החשמל אצלם. לכן, חשובים לנו מאד הסעיפים הבאים. לכן מצאנו, שיש לנו לא רק אפשרות של הוצאת תקנות שעת חירום, להכריח את העובדים לעבוד, אלא יש אפשרות להוצאת תקנות שעת חירום, אשר יפקיעו זמנית את הזכיון.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

[illegible]: [illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

מר י. בר-סלע:

ביקשתי - ושר האנרגיה מסכים -
שהיות ויש אימפליקציות משפטיות, השר יפעל עפ"י ההסמכה בסעיפים 1-5 להחלטה זו, לאחר התיעצות עם ראש הממשלה.

השר י. בורג: בהחלט.

השר י. בורג: אני מבקש למחוק את סעיף 8, כי הוא כלול בסעיף 7.

מר י. בר-סלע: הבעיה המיוחדת היא, שאנו חושבים, שיתכן מאד שבתקופת אי-השקט שתיווצר וגם לאור הנסיון, יתכן מאד שנצטרך להגיע לעימות פיזי ממשלי עם העובדים.

השר י. בורג: יש דברים שעושים ויש דברים שרק אומרים.

השר א. שרון: אני רוצה לשאול שאלה - והייתי מפנה אותה דוקא לראש העיר - האם נמשך המצב שהיה קיים לפני מספר חודשים של הפסקת חשמל, לא אחת בלילות שבת, בשכונות היהודיות? בזמנו, פניתי לשר האנרגיה בנושא זה. האם נמשך מצב זה?

מר ט. קולק: בחודשים האחרונים לא היו דברים כאלה. האימפליקציה, שזה כאילו נעשה בכוונה ע"י החברה הערבית, היא לא אמת. לא היתה כל כוונה בזה. ברוב המקרים של הפסקת החשמל זה היה בגלל קריעה בכבלים ע"י בולדוזרים של מפעילים יהודיים, שלא הודיעו על כך וברחו מהמקום. בשבוע שעבר, זה קרה בעניני

CR [illegible] CR-DEX:

[illegible] - [illegible] -
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

MR [illegible]: [illegible].

MR [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible].

CR [illegible] CR-DEX: [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].

MR [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

MR [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] - [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].

CR [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

מר ס. קולק:

מים. בכל אופן, לגבי חשמל זה לא קרה ב-7-6 החודשים האחרונים.

השר א. שרון: חברת החשמל המזרחית שולחת את החשבונות שלה גם בעברית, או רק בערבית?

מר ס. קולק: בעברית ואפילו הוציאה את השם של ירדן מהחשבונות.

השר א. שרון: יש לי הערה אחת. אני בהחלט מוכן לקבל את ההמלצות, כפי שמובאות עכשו, אך אני חושב שהכרחי לקיים דיון נוסף בפורום אחר, בקשר למעמד חברת החשמל בעתיד, מה גם שיש לנו אופציה לרכישתה תוך שנה ולממש את הרכישה תוך שנה וחצי. זה נושא לדיון, שאני מבקש להעלות.

השר י. בורג: אני חושב, שיש קונצנזוס.

השר ג. פת: אני רוצה לשאול מה ההתפתחויות בהקשר לקו החשמל במעלה אדומים.

השר י. מודעי: הוא נבנה.

השר י. בורג: אני שוב משביע את כל החברים להשאיר את הידע על ההחלטה בתוך ליבם.

MR. [illegible]:

Yes. We will, that was to the G-T-E [illegible].

MR. [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

MR. [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ים/12 - תעשיות עתירות מדע

השר ג. פת: זה זמן רב הציע ראש העיר, שיעשה משהו שאינו מהרגיל, שיביא בעקבותיו למשיכת תעשיות לירושלים, שמועסקיהם יהיו מהסקטור היהודי, ולא תעשיות שתהוונה גורם מעודד להצטרפות עובדים מהפריפריה. בירושלים יש לנו את האוניברסיטה, שיכולה להעמיד מכשירים, תנאים וקדר של אנשים לתעשיות עתירות מדע.

השר י. בורג: יש גם המכון של פרופ; לב.

השר ג. פת: אנו בהחלט רואים אפשרות לכוון לירושלים תעשיות עתירות מדע, שגם תגדלנה את היקף התעסוקה לבוגרי האוניברסיטאות ולא תגבלנה את היקף האוכלוסיה.

ברור, שהדבר מחייב פעילות מיוחדת במינה, אך שווה ירושלים שתיעשה עבורה פעילות מיוחדת במינה. לכן, בעצה אחת עם ראש העיר, אני מביא הצעה לאפשר לירושלים לקבל הטבות של איזור פיתוח א' למפעלים עתירי מדע; הוא אומר, שמפעל כזה שיגיע לירושלים, בנוסף להלואה המקובלת, יקבל גם מענק בסדר גודל של 35% והדבר יעשה שלא בדרך הרגילה, אלא שהמענק המיוחד יעשה מתקציב משרד התעשיה, כשאנו מעריכים שבשנת 1979 נזדקק לסכום של כ-25 מיליון ל"י, אם כי בינתיים חל איזה מיפנה ויתכן שנזדקק לסכום גדול יותר, כתוצאה מהאפשרות שתעשיה מיוחדת תגיע לירושלים.

הדבר חשוב לירושלים וטוב למשק הישראלי. זה לא יפגע באיזורי הפיתוח, אלא זה יכול לפגוע בחיפה, תל-אביב או רחובות ובהחלט עדיף שנפתח את ירושלים, גם אם על חשבון מרכז הארץ.

[illegible] - [illegible]

[illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

השר י. בורג: אני חושב, שזו הצעה טובה והיא נחוצה, ויתכן שהיא באה במאוחר, אם כי מוטב מאוחר מאשר לעולם לא. אנו לפני מאבק גדול על ירושלים ולכן, אנו צריכים בירושלים תעשיות, שלא רק מושכות עולי רגל מהרי חברון, אלא שיכולות לתת עבודה דוקא לרובד בעל משמעות אינטלקטואלית וחברתית בירושלים. אני בכל לבי תומך בהצעה. אם כן, החלטנו לאשר הצעת פת ואנו מקוים, שבאופן כזה נפתח דרך למשיכת תעשיה לירושלים ונראה בעוד שנה את השווי של ההחלטה שהחלטנו היום.

ים/13 - תכנית לאתרי בניה למגורים בירושלים

השר י. בורג: אני רוצה לישם את בקשתי לגבי נושא החשמל גם לגבי נושא זה, כי הוא נושא פוליטי ממדרגה ראשונה, כפי שהוא נושא חיוני ממדרגה ראשונה, והמדובר באתרי בניה למגורים בירושלים.

אבקש ממר שילה, מרכז הועדה, לפתוח.

מר שילה: בי"ח באייר תשל"ט, יש החלטה של ועדת השרים כדלקמן: "תכנית לאתרי בניה למגורים בירושלים, כולל את הזמינים כיום ואלה שיש להכשירם, תוגש לועדת השרים לעניני ירושלים בישיבתה הקרובה".

זהו הנושא המוצג היום. נושא זה תואם לגבי הנתונים בין הגורמים השונים שהם: עיריית ירושלים, מינהל מקרקעי ישראל, משרד הבינוי ומשרד הפנים, על אף שמבחינת ההמלצות יש דעות שונות והן תובאנה כאן להכרעה.

[illegible] 1. [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]

מר שילה:

בחומר שהגשנו, בדף מס' 2, יש ס"ה הבינוי ב-7 השכונות החדשות, כשס"ה קיבלת היחידות הוא מעל 30,000 יחידות ומהן מאוכלוסות ובביצוע מעל 18,000 יחידות.

השר י. בורג: מהו גודל יחידת דיור?

מר שילה: זה שונה, אך צריך לקחת 3-3.5 חדרים בממוצע. נוסף לכך, יש קרוב ל-12,000 יחידות להפעלה ומתוכם חלק כבר הוצע לגורמים שונים.

אם אנו לוקחים את החלק המאוכלס, שהוא כאמור כ-12,000 יחידות, פירוש הדבר שמזמן שחרור העיר התוספה אוכלוסיה של 80,000, כשלמעלה מ-30,000 גרים באותן השכונות.

ס"ה קיבלת היחידות, עפ"י תוכנית מיתאר, פירוש הדבר, האתרים שנקבע לגבי היקף היחידות שיבנו ואחוזי הבניה...

השר ד. לוי: אני מבין, שכל הנתונים האלה ניתנו ע"י מנכ"ל משרד השיכון. אז בואו נתקדם.

מר שילה: בס"ה באלטרנטיבות השונות, לפי תוכנית המיתאר, סדר גודל של יחידת דיור, שניתן לבנות בירושלים, הוא בערך בין 35 ל-42 אלף ובאותה המכפלה של צפיפות זה בערך 100,000 נפש.

[illegible]:

[illegible] [illegible] [illegible] [

מר שילה:

הנושא שמוצג כאן הוא בשני אתרים:

האחד, נוה יעקב, שהוא גם כן מתחלק לשניים: מזרחה לנוה יעקב ומערבה לנוה יעקב, במדה שמדובר על העתקת הימ"ח שיש שם למקום אחר וכאן יתווספו גם כן לפחות כ-1,500 יחידות דיור רק לחיזוק ועיבוי נוה יעקב. נושא שני הוא ענין החלל שבין נוה יעקוב והגבעה הצרפתית, שהוא בס"ה שטח מהשטח הבינוי הערבי שהוא כ-7,400 דונם, שכמובן לא הכל לבינוי. חלק ניכר לא בא בחשבון לבינוי, היות וזה איזור ירוק ואדמות מעובדות. אך אותו חלק שניתן לבינוי, הוא גם כן שטח, שלפחות כללית הוא כ-10,000 יחידות דיור ומעלה וכאן מוצגות שתי אלטרנטיבות.

יש אפשרות אחת - אם אנו רוצים ללכת לבינוי מאסיבי של כל השטח - ואז ההצעה היא להכריז על כל האיזור לפרויקט עירוני-אורבעי לשתי האוכלוסיות, האוכלוסיה היהודית והאוכלוסיה הערבית, כשהשיקולים על חלוקה בין שתי אוכלוסיות הם שלושה: אחד מהם הוא הפרופורציה, אשר יצדיק את ההצבה הזאת, שזה פרויקט משולב; שנית, המצב הטופוגרפי בשטח. היות והחלק המזרחי של אתר זה יש בו כ-700 דונם בבעלות יהודית, הוא נחות מבחינה טופוגרפית כשהרכסים בשטח כולם בבעלות ערבית. מתכנן יצטרך להתחשב גם בכך. שלישית, בחלל הזה מתוכנן כביש מספר 1 וזה היה צריך לפתור גם את תחושת הניתוק של נוה יעקב, שבזמנים קריטיים לא יצטרכו לעבור בתוך אוכלוסיה עוינת. זוהי ההצעה המקסימלית.

<u>השר י. בורג:</u> לאיזו חלוקה אתה מתכוון?

[illegible]:

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

מר שילה: החלוקה מה הולך לבינוי ערבי ומה לבינוי יהודי - היכן הקו החוצה ביניהם.

אם אמנם מדובר בהצעה הראשונה על הפקעה מאסיבית, שבמצב זה לא ניתן להחליט עליה, הרי שקיימת אפשרות של הצעה מינימלית והיא מתבססת בעיקר על 700 דונם, שהם בבעלות יהודית פרטית במזרח השטח ובמרכזו וע"י הפקעה מועטת ניתן להפכה לרצף שיחבר בין שתי השכונות.

אם אנו נלך להצעה זו, שהיא המינימלית, יש סכנה בכך. היום, כשאין בינוי בכל השטח, אז במדה מסוימת של פיקוח, ניתן בכל זאת לשמור שלא תהיה בניה ערבית פרועה. ברגע שיתחיל כאן בינוי, אז יכול להיות שיתחיל בינוי ערבי מאסיבי, שבמדה מסוימת עומד בניגוד למגמה העיקרית, שאותה אנו מציגים פה.

הנושא השני הוא בדרום מזרח העיר, השטח שנמצא דרומה מרמת רחל, בהר החומה, ע"י מר-אליאס ושם יש כאלפיים דונם. ברובה המכריע זוהי אדמה יהודית פרטית, שהיא או בסכסוך עם קק"ל או לא מוסדרת. מבחינה זו, השטח ניתן לבינוי. ע"י כך אנו מחשלים את הפינה הדרום מזרחית של העיר, שהיא יוצרת ע"י כך רצף שבין תלפיות מזרח וגי לה. לגבי המקום הזה נתקיימו בזמנו הרבה דיונים והיתה תוכנית על בית-עלמית, אלא שהוא הועתק אח"כ לסביבות אורה-עמינדב.

בשתי ההצעות האלה, התוכנית המינימלית בנוה יעקב והשטח בהרהחומה, קיימות שתי אפשרויות: הפקעה מבעלות יהודית והפיכת השטח לשטח ציבורי, לפי הנוהלים המקובלים, או איזו

[illegible]: [illegible]

[illegible] - [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [

מר שילה:

דרך אחרת, ע"י הטלה על חברה, שהיא בעצמה תבצע את התשתית ובעזרת חוקי העזר העירוניים תגרום לכך, שאמנם זה יבנה בקצב הדרוש ושהכסף שיושקע יוחזר אליה. בהר החומה אפשרות כזאת לא באה בחשבון, כי זו אדמה שהיא בסכסוך וכאן כנראה הפתרון הוא רק בהפקעה. לגבי נוה יעקב, תיאורטית שתי האפשרויות קיימות.

מר ג. אייזנרייך: אני רוצה להסביר את מערכת המפות. יש לנו שתי נקודות מוצא: תוכנית המיתאר החדשה, שמוצעת לעיר משנת 1975, כאשר כל השטח הירוק, לפי החלטת מועצת העיר, הוא שטח לעתודה (מראה על המפה).

השר ג. פת: הערבים יודעים שזו עתודה?

מר ג. אייזנרייך: התוכנית הזאת עדיין אינה בתוקף. היא קיבלה אישור של מועצת העיר.

מר ט. קולק: אך לא בונים שם. משרד הפנים, לפני חצי שנה, נתן לנו עזרה נוספת של כוח פיקוח ונדמה לנו, שבתוך ירושלים כמעט שאין בניה פראית. כרגע יושבים כמה אנשים בבית סוהר ויש קנסות של חצי מיליון ל"י, אך מפקחים על זה בצורה אינטנסיבית.

מר ג. אייזנרייך: נקודת מוצא שניה היא הפריסה של הבינוי של האוכלוסיה היהודית והלא יהודית בירושלים, כאשר אנו רואים זאת מ-1967, 1978 והמצב בשנת 1985, כשבינוי השכונות החדשות יסתיים.

[illegible]:

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

מר ג. אייזנרייך:

אפשר לראות על המפה: גידול ניכר לאורך ציר ירושלים-רמאללה; גידול ניכר של הכפרים במזרח, שיושבים על צירי התנועה; גידול ניכר של הכפרים שיושבים על הציר שבעבר היה צריך לעבור כאן כביש מעלה בית-חורון; ציפוף באיזור אלעזריה ואבו-דיס וגידול ניכר באיזור בית צחור.

אנו פוגשים כאן שלוש תופעות: (א) בניה לאורך צירי תנועה; (ב) הקמת שכונות חדשות ושליטה על צירי התנועה; (ג) תהליך של ציפוף.

(מראה על המפה) - מפה זו מראה את מיקומם של אותם נושאים - דרום נוה-יעקב והר חומה. רכס שועפט סוגר את הציר רמות-שועפט-הגבעה הצרפתית.

המפה הזאת מראה בהגדלה פי 10 את האיזור של דרום נוה-יעקב. כאן אפשר לראות את הזחילה של הכפרים הערביים, שנמצאים מחוץ לתחום השיפוט של ירושלים, לעבר הציר המרכזי שעובר כאן, כביש ירושלים-רמאללה.

בשנת 1967, באיזורים האלה על קו הגבול, היו מספר בתים ואפשר לראות מה משמעות של זחילה עירונית לאורך הציר.

(מראה על המפה): זהו איזור דרום נוה-יעקב, כשהצבע הירוק מגדיר איזורים מעובדים. הנתונים במפה זו מעודכנים לנובמבר 1977. במדה ותתקבלנה אילו שהן החלטות, נצטרך לעשות עיבוד יותר מדויק של חומר זה. השטח הכחול הוא מסולע-טרשים, הצהוב הוא אדמות בור והמנוקד אלה הן חורשות.

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

מר ג. אייזנרייך:

זוהי מפת הבעלות - הצבע הירוק הוא בעלות ערבית פרטית, הצבע הכחול הוא בעלות פרטית יהודית, הצבע הצהוב הוא בעלות מדינה, הצבע האדום הוא בעלות כנסיה והצבע השחור הוא בעלות חברה ערבית.

אפשר כאן לראות את המובלעות, שהן מזרחה לנוה יעקב, כאשר כאן יש שטח נוסף בבעלות יהודית. כאן נמצא איזור שדה התעופה. המובלעת השניה היא של 700 דונם, אשר נמצאת צפונית-מערבית לענתא, בצמוד לגבול השיפוט של ירושלים. יש לנו כאן 500 דונם באיזור זה ו-700 דונם באיזור זה. הכוונה להוציא את הימ"ח שנמצא כאן ולנסות להעביר אותו לאיזה אתר כאן, כאשר אז קורים שני דברים:

(המשך הדברים רשמה ל.ד.)

Mrs. Interrupt:

[illegible] - [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ירושלים - 14.8.79

מר ג. אייזנרייך (עד כאן רשמה ז.ת. מכאן ל.ד.)

א. אנו מרוויחים עוד כ-150 דונם לבניה בנוה-יעקב.
זה תורם לחיזוק נוה-יעקב ושליטה על ציר נוה-יעקב - ירושלים - רמאללה. זה מחזק את השכונה יחד עם הדבר הזה.

ב. ניתן יהיה באמצעות איזה שהוא ימ"ח כאן, כביש ובינוי כאן, ליצור את הקשר בין נוה-יעקב והגבעה הצרפתית.
(עיסאווייה נמצאת ממזרח להר הצופים).

<u>השר א. שרון</u> : מה גודל השטח הירוק שם.

<u>מר ג. אייזנרייך</u> : כל השטח הזה הוא 7,400 דונם.
מתוכו, בערך 70% בבעלות ערבית.

האתר השני - הר חומה. נמצא מדרום מזרח לירושלים. כל השטח הזה מיוער, מעובד. הצהוב - אדמות בור. הכחול - אדמות טרשים. בעלות פרטית יהודית, כנסיה. השטח הזה נמצא בסכסוך בין הקרן הקיימת לבין יהודים פרטיים. השטח הזה- אדמות מדינה. כאן יש לחליפין אדמות קרן קיימת ואדמות פרטיים יהודיים. לא מוסדר. הכביש הזה מוביל למנזר של מר אליאס ולגבעת אליהו. השטח הזה אלו אדמות בבעלות כנסיה. כאן גילה. כאן הכוונה ליצור איזה שהוא חייץ שיכלול את גילה, אזור הר-חומה, ובאזור הזה יתקשר לעבר ארמון הנציב. תודה.

<u>השר י. בורג</u> : מורי ורבותי, אני מציע שנחליף דעות. אח"כ נחליט אם ואיך אנו מתקדמים.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

השר ד. לוי : מיותר, לדעתי, לציין שהיעד הוא גידול האוכלוסיה היהודית בירושלים, שהולכת ופוחתת, לצערנו, בשנים האחרונות. זו אחת הסיבות, או הסיבה, שבגללה, משרד הבינוי והשיכון, קבע בפרוגרמה, לשנה זו, לפעול פי ארבע מאשתקד של התחלות הבניה בירושלים. דהיינו, התחלות בניה של כ-4,000 יחידות דיור.

עלינו לזכור - וזה צריך להדליק נורה אדומה אצלנו, שהרזרבה הקרקעית שיש לנו בירושלים (אם נתמיד וחייבים להתמיד בהיקף זה של בניה לפחות שלוש שנים, אם אנו רוצים שהאוכלוסיה היהודית בירושלים אשמור על האחוז האקטואלי שלה.), היא כזו, שמעבר לשלוש שנים, לא ישאר בירושלים שטח אחד לבניה. הרזרבה הקיימת היום היא בדיוק ל-3 שנים, בהיקף זה. משום כך, נחוצה הערכות חדשה ונקיטת אמצעים עם אופי מדיני אפילו. הואיל וכאן הוזכר - אין מנוס מהפקעת קרקעות. משרד הבינוי והשיכון מציע לשקול אפשרות להפקיע את השטח שבין נוה-יעקב וגבעת-שפירא. עפ"י הנתונים והבדיקות שבידינו ישנה שם רזרבה קרקעית שתאפשר לנו התחלות בניה לכ-10000 יחידות דיור.

השר-י. בורג : זה 700 דונם?

מר מ. קולק : לא, 4,000 דונם.

השר ד. לוי : אנו מדברים על הפקעה של 3,100 דונם.

דבר שני, ישנו השטח שבגבעת חומה, שהוא אתר נוף - אנו מציעים להפוך את היעוד שלו לאתר בניה. בידינו לעשות זאת. שטח זה נמצא מדרום לרמת-רחל, יכול להשלים את

[illegible] : [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

השר ד. לוי

החגורה הדרומית של ירושלים. יכולת הבניה שם היא של כ-2,000 יחידות דיור.

אנו מציעים, אמנם זה לא בירושלים גופה, וזה הכרחי וחיוני לעשות את הצעד הזה, והיום ולא מחר. כי אני חוזר ואומר - הרזרבה הקרקעית היא ל-3 שנים ולא יותר. מעבר לזה, לא יהיה לנו איפה לבנות. שנית, מיום ההחלטה עד לסידורים, להערכות ולהכנת התשתית, בדרך כלל, זה שלוש שנים. משום כך, אנו רואים חשיבות גדולה לכך שהדבר הזה יעשה בימים אלה.

אני חושב שאין מנוס גם מלהחליט על הפקעה בגבעון. כאשר מדברים על חיזוקה של ירושלים לכל הכיוונים, צירים וכו' אין מנוס מלהחליט על גבעון, ושם יש שטח שמתאים לכ-5,000 יחידות דיור. מבחינת משרד הבינוי והשיכון, אנו ערוכים. אם ההחלטה תתקבל בימים אלה, נוכל לעמוד במצב של רציפות, רציפות בתכנון ורצפות גם בעשיה בשטח. אם לא יעשה כן, שנדע שמעבר ל-3 שנים, פשוט נעמוד במצב שנפסיק את הבניה בירושלים. שכן, גם אם האמצעים יהיו והתכניות יהיו, שטח לא יהיה. תודה.

<u>השר י. בורג</u> : זו הסיבה שהעמדתי זאת לדיון.

<u>השר א. שרון</u> : איננני מאמין ביכולתנו להפקיע היום אלפי דונם קרקע בירושלים, גם מתוך ראיית האמצעים, וגם מתוך ראיית העוצמה שאנו מגלים גם בנושאים אחרים. זה נראה לי דבר שהיום אינו בר-ביצוע, גם אם הפעולה הזו תוסווה בהפקעה מיהודים (כי יש לנו פה חלקות קרקע יהודיות בתוך השטח), אני רואה זאת היום כמשימה שיהיה קשה מאוד להתמודד איתה.

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

השר א. שרון

לכן גם, בישיבה הקודמת שהיתה כאן, הצגתי את המחשבה איך צריך לחזק את הישוב היהודי בירושלים, כך, שבעוד כ-30 שנה, נוכל לעמוד עם אוכלוסיה יהודית בירושלים רבתי, של כ-1 מליון נפש. זה לא ניתן לעשות על-ידי מגרש כזה או מגרש אחר, או ע"י הפקעה של שטח כזה או אחר בתוך העיר. זה לא יתן את הפתרון לבעיה הזו. הייתי שמח לוא זה היה ניתן, אבל אני לא מאמין שזה ניתן.

אני רואה 2 מעגלים יהודיים. זה מעבר לניצול מה שיש בתוך ירושלים עצמה. מעגל אחד שהוא מעגל קרוב: המשך ממבשרת ירושלים לכיוון צפון, לכיוון שיח' עבדל עזיז, משם לנבי סמואל, משם, המשך הבניה של רמות, כפי שתוכנן. משם כל מה שניתן לבנות באזור של נוה-יעקב. משם, הלאה, דרומה, מזרחה לירושלים, יש לנו את מעלה האדומים העיר, שהיא היום ממש בפאתי ירושלים. אני הייתי מאוד ממליץ למשרד הבינוי לפתוח את הדירות שנבנו בעיזריה למשתכנים יהודיים. לא למנוע מהם השתכנות במקום זה.

<u>השר י. בורג</u> : זה נבנה לערבים,והם לא נכנסים?

<u>השר א. שרון</u> : זה נבנה לערבים והם לא נכנסים וצריך להכניס יהודים, מה שיותר מהר, ולא צריך לעכב את הפעולה הזו. יש יהודים שמוכנים להכנס לשם.

משם, אם אני ממשיך דרומה, אני מגיע לגבעת החומה. זו היתה הצעתי בישיבה הקודמת. היה מיועד להיות שם בית-עלמין, אבל אני מציע שנקבל את מה שמשרד הבינוי אמר היום בנושא של גבעת החומה.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

השר א. שרון

משם, אם נמשיך מערבה ונקיף
את ירושלים מדרום מערב, נגיע להמשך הפיתוח של אזור גילה.
זהו המעגל הקרוב. בתוך המעגל הזה צריך לבנות, ככל שניתן,
אלפי יחידות דיור. זהו איננו הפתרון היסודי לבעיית ירושלים,
אבל, בכל מקרה, הוא יצור חייץ קרוב בתוך ירושלים עצמה.

המעגל השני הוא מעגל יותר רחוק,
הוא נמצא במרחק ממוצע של 20 ק"מ מירושלים, וזה אומר : פיתוח
נרחב באזור אלון-שבות. צריך להקים אלון-שבות ב' - הייתי הולך
כאן מערבה יותר. יש לנו שם קרקעות. צריך לראות את אזור גוש
עציון ואלון-שבות כנבנה בהיקף רחב. משם יש לבנות את אפרת.
מאפרת, לאזור תקוע. מתקוע לכל הקומפלקס הכללי של מעלה-האדומים,
שהוא דבר הרבה יותר רחב. משם למקום שאנו לא יושבים בו היום,
אבל, לפי דעתי, צריך לתקוע בו מדרך רגל יהודי, וזה אזור
מכמש, שצריך לקשר את אזור מעלה האדומים עם רימונים - כוכב השחר.
יש לראות את אזור רימונים - כוכב - השחר כאזור ישוב עירוני.
משם אני ממשיך ומגיע לבית-אל. בבית-אל יש לי אפשרות להקים
אלפי יחידות דיור, אין שום מגבלה, יש שם גם קרקע, גם מקום וגם
מחנה שמיועד להתפנות. גם היום אפשר לבנות שם מאות יחידות
דיור.

<u>השר מ. ניסים</u> : יש שם רק 200 דונם.

<u>השר א. שרון</u> : לא.

<u>השר י. בורג</u> : אח"כ נחליף דעות. נדמה לי שאנחנו
בשני מעגלים שונים כאן.

[illegible]

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [

השר א. שרון: יכול להיות שאנו בשני מעגלים שונים, הד"ר בורג, אבל אני מסביר כרגע מה לפי דעתי ניתן לעשות, כדי שהאוכלוסיה היהודית בירושלים, לא תהפוך ,תוך 30 -40 שנה, לאוכלוסיה קטנה ומדולדלת, והאוכלוסיה הערבית תהיה אוכלסיה גדולה ופורחת.

אם אני ממשיך מאזור בית-אל, צריך ללכת לאזור בית-חורון, גבעון, ולסגור את המעגל. בזה נסגר המעגל השני, החיצוני. אלה הם המעגלים שצריך לבנות. אלה הם דברים שניתנים לביצוע. כאן, גם אם מדובר בתפיסת קרקעות, מדובר לא בקרקעות פרטיים, או ברובם, לא בקרקעות פרטיים. אינני חושב שיש הבדל גדול בין קרקע פרטית בתוך אזור, שהייתי מגדיר אותו כאזור עירוני, בהיקף כזה של אלפי דונם, לבין אזורים שהייתי מגדיר אותם כעל סף המדבר, או מדבר יהודה. אלה הם שני המעגלים של ירושלים, שאני רואה. המעגל הרחב יוצר את ירושלים רבתי.

אני מכיר את עמדתו של ראש העיר, אני מכיר את הקשיים שהוא מצביע עליהם מבחינת ירושלים בעתיד, אבל אני פשוט אינני רואה היום אפשרות של פיתוח, אלא בכיוון הזה, וכמובן, המעגל הפנימי, היותר קטן, שבו בכלל אין מגבלה, שם אפשר להתחיל לבנות במהירות.

הייתי רוצה להציע עוד הצעה - אני לא הייתי בונה את בית העלמין באזור אורה. את בית העלמין הייתי בונה במקום כל שהוא מעבר לגבולות 1967. ואני לא מסתיר כי אני אומר זאת, בהחלט, גם משיקולים מדיניים. אני מכיר את עוצמתם של בתי העלמין.

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

מר ט. קולק : מטבע הדברים הם גדלים.

השר א. שרון : מבחינה זו דווקא הייתי רוצה שהם לא יגדלו. אבל אני מתכוון פשוט לענין הכח שיש והקשר שיש אל בתי-העלמין. לכן זה יכול להיות בצפון, זה יכול להיות במזרח, זה יכול להיות באזור מעלה-האדומים, כל מקום שמעבר לגבולות 1967, ולא במקומות אחרים.

השר י. בורג: אני רוצה לומר משהו לדבר האחרון ולהמשך הדיון. לדבר האחרון, אנחנו כולנו מועמדים, לכן כל הצעה בענין זה אנחנו נבדוק אובייקטיבית וסובייקטיבית. אם אריק יציע מה שהוא אמר, בכל פורום, אני אצביע בעד, אבל זה לא במקום הדיון של היום.

הדיון של היום עוסק בעתודה של קרקע פרופר בשביל ירושלים, תוך יצירה או שמירה, הכל לפי הענין, של רצף יהודי כאן בתוך העתודים והברודים, הכל אנו רואים כאן.

השר א. שרון : דר בורג, אינני חולק על התכנית הזו.

השר י. בורג : הספק אם בכוחנו היום להפקיע אלפי דונמים, הספק הוא די חזק. הוא גם מקנון ומכונן בליבי. אבל עכשיו, קודם כל, אנחנו צריכים להתווכח, להתייחס. אולי נעשה את כל התכנית, אולי רק חלק. נראה אח"כ , בסוף הישיבה, איך אנו מתקדמים.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מר ט. קולק : אני רוצה להתייחס לתקופה קצרה, ולא לתקופה הארוכה.

אנחנו כולנו מודאגים מהעובדה, שלמעשה, למרות הגידול הטיבעי בהשוואה, הגדול ביותר בארץ, הישוב היהודי בירושלים כמעט שלא גודל. יש בערך 1,000 זוגות בשנה שעוזבים את ירושלים בגלל יוקר הדירות. אני מברך מאוד על כוונת שר השיכון לבנות הרבה יותר דירות. אני חושב שגם התכנון העירוני יגרום לזה שהקבלנים הפרטיים יוכלו לבנות הרבה יותר מאשר בעבר, בתאום עם משרד השיכון ועם מנהל מקרקעי ישראל, ואם משרד השיכון יעמוד ב-4,000 התחלות, אולי נוכל להגיע לעוד 1,500 התחלות בניה בשוק הפרטי, ואז נוכל, תוך מספר שנים, להתגבר על הקושי.

אני רוצה להתייחס לדבר אחד שהשר שרון אמר - אני היום מלא ספקות כלפי בנין העיר במעלה האדומים. זו לא התנגדות פרניציפיונית, עליה אני לא מדבר. כרגע זה גורם לכך שרק ירושלמים עוזבים והולכים למעלה האדומים, בגלל זה שההצעות שם הן הרבה יותר קוסמות מאשר בעיר, ולמעשה, כאשר גרו שם 64 משפחות, 58 - 59 מהם היו ירושלמיים, שהשכירו באותו זמן את דירותיהם, ב-300 דולאר בממוצע, בעיר, גרו שם, הסיעו את הילדים לירושלים, עבדו בירושלים, וזה לא נתן לירושלים שום דבר.

אם לפני הכל, יספקו דירות בירושלים בתנאים דומים שהיו מוכנים לתת אותם שם, אז השאלה תהיה אחרת. גם אז מתעוררת הבעיה, שפעם נצטרך להתייחס אליה - אם רוצים לחבר את מעלה האדומים לירושלים - בין מעלה האדומים לירושלים גרים בערך 30 -40 אלף ערבים, והעם היהודי, כאשר הוא קבע את גבולות ירושלים ב-1967, הלך לפי שיטה אחת - מה שיותר שטח ומה שפחות ערבים. לוא היינו הולכים רק לפי קווים גיאוגרפיים, היינו כוללים את

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אבו-דיס ועיזריה בתוך זה, אז היו 20 אלף ערבים, היום זה 30 אלף ערבים. אבל אנחנו לא רצינו את ה-20 אלף ערבים בתוך העיר, עדי לשמור על הרוב הגדול שלנו, ואלה הם שיקולים שצריך לעשות אותם. יכול להיות, שבמידה מסויימת, היינו יכולים להגדיל במקצת את אוכלוסיית היהודים בירושלים על-ידי זה שיכללו את מבשרת בתוך ירושלים, במקום להשאיר אותה בחוץ. אבל זה ענין לא זול לחבר את מבשרת לירושלים. בכל אופן, זה לא יותר יקר מאשר לבנות ערים חדשות.

לגבי נוה-יעקב, הייתי רוצה להבדיל בין שני דברים - בין קישור של נוה-יעקב לירושלים - ועל ידי זה לתת להם הרגשה של בטחון יותר גדול. להגיע שם לאוכלוסיה של 20 -25 אלף איש, כלומר, עיר גדולה, יותר גדולה מאשר הרבה ערי פיתוח שעליהם אנו מדברים, החל בקרית-שמונה וכלה בדימונה. לדבר זה יש משקל סגולי משלו, כאשר את הרגשת הבטחון אנו יכולים לתת כבר ע"י זה שאנו מאכלסים אותה עד הסוף. בכיוון צפון יש שם אפשרות להוסיף עוד כמה מאות משפחות. את זה אפשר לעשות רק עם הפקעה של אדמה יהודית. אני גם כן מפקפק במקצת ביכולת הממשלה להפקיע שטחים גדולים. לנו, בעיריה, היה נסיון רע עם הממשלה הקודמת: פעמיים הממשלה החליטה להפקיע 2,000 דונם באזור התעשיה בענתות, שאז לגמרי לא היה מאוכלס; היום כבר אין הרבה טעם לעשות זאת. אז, השאירו פעמיים את ההחלטה הזו לראשי הממשלות - לגב' מאיר ולמר רבין לביצוע, והם כל פעם היססו, בגלל זה שהיתה קיימת ישיבת מועצת הבטחון, ישיבת העצרת, וכו' וכך זה לא בוצע.

לאור הערכה, שהיא יכולה להיות מוטעית, הייתי ממליץ להפקיע רק שטח ערבי קטן, מסיבות בטחוניות.

[illegible] [illegible] [illegible] [

להעביר לשם מתקן בטחוני, ועל-ידי זה ועל ידי השטח היהודי שמקודם צויין, ליצור רצף לאורך הצד המזרחי של השטחים שכאן צויינו.

השר מ. ניסים: לאיזה קטע אתה מתכוון.

מר ג. אייזנרייך: אפשר לראות את זה על המפה בדיוק. זה מזרח נוה-יעקב, השטח הזה קבענו כיהודי. כאן ישנה חלקה נוספת בבעלות יהודית. פה מחנה צבאי. אם אפשר היה להעביר את המחנה הצבאי הזה לאיזה שהוא מקום כאן, בדרום, וליצור כביש כלפי דרום, אז היינו מקבלים איזה שהוא רצף. זה בדיוק בכניסה לנוה יעקב ושולט גם על הכביש.

מר ט. קולק: הייתי רוצה לשמוע ממר וינר או משילה תגובה, כי אני חושב, שעל-ידי האופרציות האלה, אפשר היה להוסיף לנוה-יעקב עוד 1000 -1500 דירות, כלומר, עוד 6,000 יהודים, ולחזק אותה במידה ניכרת, ולתת לה הרגשה של היזוק ניכר, וגם ליצור קשר ישר, שלא עובר דרך שטח הרדי, עם גבעת שפירא ועם העיר בכלל. אני חושב שהפקעה, מסיבות בטחוניות, ניתן לבצע.

אני רוצה להזכיר כי ב-1967, בימים הראשונים, הצעתי להפקיע מייד את חברת החשמל הערבית. לכל דבר יש רגע בהסטוריה שאפשר לעשות זאת, ואם מחמיצים את הרגע, מוכרחים לחכות לרגע מתאים אחר, אבל אין לעשות זאת ברגע שהוא לא מתאים.. אני חושב שאנחנו, ע"י הפקעה כל נוה-יעקב, או על-ידי הפקעה שאינה מסיבות בטחוניות, נזמין לעצמנו "יום אדמה" בירושלים, או מהומות כמו בהזדמנויות שונות ביהודה ושומרון. כאן יושבים כמה חברים שמנהלים את המו"מ, ואתם יכולים להעריך יותר כמה זה היה לא מועיל היום אם בירושלים לא היו שומרים על השקט. שומרים

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] : [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

מר ט. קולק

אותו בקושי. ההרגשה שיש שלטון בירושלים, גם בענין חברת החשמל וגם בענינים אחרים, לאט, לאט, מתערערת, ואני חושש לתוצאות לא טובות, לוא היו היום מפקיעים את כל השטח הגדול הזה, שזה בוודאי, מבחינה פרינציפיונית, היה רצוי. אז עוד פעם, אני כאן מציע לקבל החלטה להפקיע שטח מתוך סיבות בטחוניות, שמאפשר להעביר את המחנה הצבאי לשם, להפקיע, אם יש צורך, את האדמות היהודיות, ועל ידי זה, להוסיף לנוה-יעקב, עוד כ-1,500 דירות - וזה מספר לא מבוטל. זה מה שנוגע לנושא זה.

הייתי רוצה להפריד בין זה לבין גבעת או הר חומה (לא חשוב השם, חשוב השטח). אולי אפשר היה לצמור את הדיון על נוה-יעקב ואח"כ לעבור לדיון אחר.

השר י. בורג: לא, אני אציע אח"כ משהו.

מר ט. קולק: אני אמשיך לגבי גבעת חומה. אני מוכרח להכניס כאן גורם לגמרי אחר שלא שייך הנה. לפני יומיים או שלושה, הציע אגף התכנון של משרד הפנים, שנבדוק את האפשרות להעביר את האיצטדיון שבבניה בשואפט לגבעת חומה.

השר מ. ניסים: זה לא מר אליאס?

מר ט. קולק: זה אותו הדבר.

השר י. בורג: זה אחד הרעיונות, אני לא בעד זה.

מר ט. קולק: אני גם כן עוד לא בעד זה, כי אני לא בדקתי זאת. החשש שלנו הוא שזה

[illegible]

[illegible]

[illegible]

יעלה עוד מאות מליונים לירות יותר מאשר במקום שזה קם, ואני חושב שההתנגדות היא יותר של הרגשה (כדי לא להשתמש במילה - היסטריה) כי במקום שזה יקום, זה לא יפריע לאיש, כי זה מוציא את חילול השבת משני מקומות בתוך העיר למקום ששם זה לא מפריע. מכל מקום, יש הצעה כזו, וראש הממשלה הטיל על מר ארידור לבדוק זאת, והוא מתחיל בבדיקה היום.

מכל מקום, כל ההתייחסות להר חומה היא אחרת, אם יוקם שם הצטדיון, שהוא צריך, לא הרבה, אבל 200 דונם קרקע. ואז תתעורר השאלה שהיא בשואפט מדומה - כי שם המרחק מהבית היהודי הקרוב היא 800 -900 מטר ואילו פה זה עלול להיות 50 מטר מהדירות וכן להפריע. כל זמן שהצעה כזו עומדת, אינני רואה את עצמי חופשי לדון על מה שקורה בהר-חומה.

אנחנו כל הזמן התנגדנו להעברת בית-הקברות להר-חומה, כי ראינו בשטח זה רזרבה לבניה ליהודים חיים ולא ליהודים מתים.

<u>השר א. שרון</u> : תדי, במקום ההצטדיון עכשיו, כמה יחידות דיור אפשר לבנות?

<u>מר ט. קולק</u> : זה שטח ירוק. פה מדברים על כל מיני דברים מוגזמים. זה 1,700 דונם. מתוך ה-1,700 דונם, 1,300 או 1,400 הם מדרון כזה, שעד היום לא חשבו לבנות שם, אלא רק חוסטלים לנוער ואולי וילות שאפשר לבנות אותן גם כשהאצטדיון פועל. (כדי לא להמשיך ביוניזציה, נקרא לזה - מגרש כדור-רגל עם מידות כשרות).

[illegible] .09.

[illegible]

[illegible] (Ignore [illegible] - measure) [illegible] [illegible] [illegible]

מר ט. קולק

אני רוצה להסביר את ההסטוריה -
ברמות היתה תכנית לבנות 3,000 -4,000 דירות. בשעתו, בהסכם עם משרד השיכון, צופפנו את רמות והעברנו לרמות 8,000 יחידות, כדי ליצור לכל השכונות האלה - רמות, נוה - יעקב, גבעת-שפירא, רמת-אשכול, שטח של ספורט. לאו-דווקא מגרש כדור-רגל, אלא טניס, בריכות שחיה, מקומות בילוי ופיקניק, שאפשר אפילו ללכת ברגל בשבת, כפי שהולכים מנחלאות לגן סאקר. גם אם הכדור-רגל ירד, זה נשאר שטח ירוק שקיבלנו מתוך ההפרשים שמגיעים לעיר, ואנו לא מתוכננים לבנות. לגבי המדרונות, יש עכשיו ויכוח כמה אפשר לבנות. מהנדס העיר בעד בניה יותר צפופה. עד לפני זמן קצר חשבנו שאפשר לבנות שם רק בניה יותר דלילה. זה עכשיו בבדיקה. איש מאיתנו לא יתנגד לבנות שם גם בצורה אחרת. נמצא את הדרך, זה רק בבדיקה כרגע. אבל ה-300 דונם למעלה, שהוא משטח, ששם היו פעם יחידות הלגיון, זה הכל שטח ירוק לשכונות, ששם יגורו 120 -140 אלף יהודים, שאין להם שטח ירוק אחר. בכל נוה-יעקב אין יותר מאשר גינה אחת של שישה דונם. אותו הדבר ברמות. כל זה מתוכנן בצורה מאוד צפופה, ואנחנו חוזרים לבעיות שיצר הדור הקודם בגאולה ובכל השכונות האלה, שאם אנחנו היום רוצים להוסיף גינה אחת קטנה לילדים, (כאשר לפני 80 שנה, כאשר בנו את השכונות, לא חשבו שזה כל כך נחוץ), אין לנו אפשרות לעשות זאת.

<u>השר ג. פת</u> : מהלוח שקיבלנו פה בלוח מס' 1, מסתבר שהולכת ונאכלת הרזרבה הקרקעית, שקיימת היום לגבי אותן שכונות - 30 אלף דירות, 11 -12 אלף כבר בנויות, 7,000 בבנייה, 7,000 יהיו בבניה לאחר שנת 1980, כלומר, הרזרבה הזו נאכלת. אבל אני רוצה לשאול שאלה לגבי שטחים בעיר פרופר, שטחים קטנים. ישנם בעיר שטחים של 2-3 דונם, שאפשר עליהם לבנות בתים בסדר גודל של 48 דירות , 60 דירות. פעם היה

[illegible] - [illegible] .05.

[illegible]

[illegible] -

[illegible] 000.5 -000.[illegible] [illegible]. [illegible]

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] 000.3 [illegible],

[illegible] [illegible] [illegible] - [illegible], [illegible] - [illegible], [illegible]-[illegible],

[illegible]-[illegible], [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible],

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]-[illegible] [illegible],

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [

איזה חישוב במשרד הבינוי, שזה גם כן היה יכול לתת לירושלים כ-2,000 דירות נוספות.

מר ח. קוברסקי : זה מופיע בעמוד 3.

השר ג. פת : הקרקע הזו היא קרקע בידי הלאום. בהחלטה היה רצוי שנדבר על הפשרתה של הקרקע הזו. חלק היא קרקע פרטית , חלקה קרקע אחרת, והשאלה היא באמת, מה מתכנון משרד הבינוי והשיכון לגבי אותה קרקע בתוך העיר עצמה.

נושא שני שאני רוצה לדבר עליו זה נושא מעלה האדומים. אני רואה את מעלה האדומים כחלק מירושלים. היום המרחק ממעלה האדומים לירושלים הוא כמעט כמו המרחק מגילה לירושלים. צריך לקחת בחשבון, שבבוא היום לא יהיה מוצא, אלא בהרחבת השטח המוניציפאלי, למרות האלמנט האוכלוסייתי הערבי של עזריה , לקחת בחשבון גם את צרוף מעלה-האדומים לירושלים.

אני רוצה קצת להזהיר את עצמנו מפני החלטות על שטחי בניה חדשים, מבלי לקחת בחשבון את המבנה הטופוגרפי של הקרקע. המבנה הטופוגרפי של הקרקע מייקר מאוד את הבנייה ואת התשתית, ואנחנו יודעים יפה מאוד מה היה בידול העלויות במזרח תלפיות, כתוצאה מהמבנה הטופוגרפי הבלתי נוח.

אם באמת, אזור הר חומה, יכול להביא לפתרון בעית האיצטדיון, אני בהחלט הייתי תומך ברעיון שכזה. לא מפני ההיסטריה של הימים האחרונים, ולא משום איומי

[illegible]

[illegible]

[illegible]

השר ג. פת

אגודת ישראל, אלא משום שאני חושב, שבסנהדריה המורחבת גרה אוכלוסיה, שמגיע לה התחשבות מיוחדת. גם ממשלת המנדט היתה מתחשבת ביהדות הדתית, ואין כל מקום שאנחנו לא נתחשב ביהדות הדתית ובהרגלי החיים שלהם. אם היתה אפשרות להעביר את האיצטדיון, היתה בוודאי נוצרת אפשרות של הרחבת סנהדריה, דבר שהיה מביא לפתרון בעיות דיור לאלפי משפחות זקוקות.

אני מאוד בעד הדברות עם מערכת הבטחון על הזזת המחנה בכניסה לנוה-יעקב. אני חושב שמחיר הקרקע של אותם מחנה יכול לכסות את העברת המחנה החדש לשטח המופקע. להפקעה כזו יש בהחלטה הצדקה. תהיה קצת צעקה, אז תהיה קצת צעקה, אבל זה בהחלט יבטיח את הרצף ויסגור את דרום נוה-יעקוב, כשלפני שנה-שנה וחצי זו היתה בעיה גדולה מאוד, כשהם התחילו להכנס לשטח.

מר ט. קולק : אנו את כל זה סילקנו. אנא תצא לשם ותראה.

השר ג. פת : עכשיו, אני רוצה לתמוך בהצעת שר החקלאות, שלגבי נושא בית הקברות נלך מזרחה. ראשית כל, יש לנו שם שטחי קרקע שהם קשים מאוד לבניה מבחינת התשתית. זו גם קרקע שקשה להצמיח בה. לקבור מתים אפשר בה. בכל אופן, הייתי מציע לנו להזהר מאוד מהפיכת כל צפון ירושלים לבית קברות אחד גדול, עם הר המנוחות מצד אחד, המשכו באזור אורה, ליד בית-החולים הדסה (בכלל, הייתי מציע שבתי קברות לא יהיו ליד בתי חולים), אם זה יהיה כך, זה בהחלט יכול להביא למצב שתהיה חומת מתים בצפון ירושלים. לכן אני מציע שנבדוק את האפשרות של בית הקברות לירושלים בשטחים

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

של מדבר יהודה.

<u>השר ד. לוי</u> : אני בקצרה אתייחס לכמה נקודות, ואני אבקש לתת למנהל המחוז של משרד הבינוי, מר שמריהו כהן, שיסביר משהו על דרום נוה-יעקב, כי חשוב שהועדה תדע גם את השיקולים הטכניים שלנו.

לגבי עזריה, הלוואי ויכולתי לתת את הדירות האלה ליהודים. אבל היעד שלהם היה ונקבע בזמנו לאוכלוסיה הערבית מהעיר העתיקה בירושלים. יש שם 56 דירות. לגבי 25 כבר נרשמו אנשים זכאים, עפ"י הקריטריונים של משרד הבינוי או של המדינה. הם נועדו לתת תשובה לבעיות של מפונים מהרובע היהודי, ועוד אחרים, שלפי כל השיקולים של בניה בלתי חוקית, ומהצד השני, מצוקת אותם אנשים, באו לתת תשובה. כל נסיון מצידנו לפסול את החוזים האלה ולשנות את היעד, יכול לדעתי לגרום לזעזוע רציני ומיותר. זו הסיבה, שאנו, לפי דעתנו, לא יכולים לכמה גרעינים ואנשים טובים שפנו למשרד השיכון בענין זה.

עכשיו, לגבי הקרקע שהיא בתוככי ירושלים, חלק ניכר הוא בידיים פרטיות, כלומר, שייך לפרטים, וחלק בידי מנהל מקרקעי ישראל. זו קרקע יקרה במהותה. עפ"י מה שידוע לנו, בכל אופן, מהעבודה המשותפת עם מנהל מקרקעי ישראל, בקרוב יוצאו החלקות האלה למכרז ולמכירה.

אני מבקש לתת למנהל המחוז להשמיע את דברו.

<u>השר י. בורג</u> : אני אציע ועדה. אם אתה חושב שזה מוכרח להיות עכשיו, בבקשה.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

השר ד. לוי : בקצרה.

מר ש. כהן : אני רציתי רק להרחיב את ההסבר, בקצרה, על החשיבות של שטח דרום נוה-יעקב. יש לנו גם כמה היבטים.

ההיבט הראשון הוא היבט מדיני. מי שקרא את דו"ח ברוקינגס, הוא אומר, כי עפ"י העקרון של שטח לפי רוב של אוכלוסיה, קו יעבור מדרום לרמות, מדרום לאזור האיצטדיון ומדרום לאזור נוה-יעקב.

השר א. שרון : איזו חלוקה.

השר ד. לוי : אני שאלתי - משום מה חלוקה? ואתה חוזר לי על זה, תעזוב את דו"ח ברוקינגס.

השר י. בורג : בהחלט, מן הראוי, שגם יהיה כאן שיקול פוליטי למנוע גורם פעיל.

מר ש. כהן : מרכז הכובד של השטח הזה, מבחינת אפשרות של רוב אוכלוסיה, הוא השטח של דרום נוה-יעקב. זה השטח הכי בנוי והכי גדול שיש בכל שטח השיפוט של ירושלים. אם שטח זה ינוצל, לפי תכנית המתאר, לבעיות פרטית, שהיום היא בידי הערבים, משקל האוכלוסיה הערבית בירושלים, ביום מן הימים, יהיה יותר מ-30%. אם השטח הזה ינוצל לבניה יהודית, אנו נעבור את ה-70%. כלומר, פה, בשטח זה, נמצא המפתח לשמירה על אחוז האוכלוסיה היהודית.

[illegible] : [illegible] [illegible].

[illegible] : [illegible] [illegible] [illegible]

מר ש. כהן

ההיבט הנוסף הוא, שהשטח הזה יוצר רצף לגבי נוה-יעקב, כפי שזה הוסבר. והשטח הזה היום, כפי שאני רואה את התמונות, הוא שטח פנוי ברובו, עם חדירה של בניה ערבית מכאן ומכאן. כלומר, אם לא תיפול החלטה, ביום מן הימים, השטח הזה, בלאו-הכי, יהיה בבניה ערבית. כלומר, אם אנחנו לא מחליטים, צריך לדעת שאי החלטה, משמעותה החלטה מסויימת. והמשמעות של תפיסת השטח הזה, כאשר העיתוי של ההפקעה יקבע ביום מסויים, זו היכולת שלנו לקיים את המדיניות של גידול יהודי מסויים, בכל שנה, בירושלים.

בניגוד למדיניות שלנו, אנו כבר חרגנו, כאשר החלטנו מ-1967, בעיקר מעבר לקו הירוק, ב-7 שכונות. כבר באפריל 1980, כדי לשמור על מדיניות ששר השיכון קבע, של תוספת של 3,000 - עד 4,000 יחידות בשנה, נאלץ להתחיל לבנות בדרום מערב ירושלים, בניגוד למדיניות, כי אם לא נבנה שם, אז עוד לפני 1983, כבר לא יהיה לנו איפה לבנות.

<u>השר א. אבוחצירא:</u> לגבי ההערות שהעירו כמה חברים לגבי בית-העלמין, רציתי רק שנדע כי כאשר היה דיון על מיקום בית-העלמין בגיבעת החומה, וראינו שיש בעיות מבחינת התכנון והזמן שצריך,(גם אם היינו מגיעים להסכמה, כולנו יחד, לגבי גבעת החומה , מבחינת הכנות בלבד, זה ענין של 3 שנים) והיות ובאורה ועמינדב, עם כל הבעיות שישנן, בשל המרחק מירושלים, וההוצאות שתהיינה כנראה גבוהות מכל מקום אחר, עפ"י כן, בגלל שתכנית המתאר והתכניות האחרות הן כבר כמעט גמורות ואפשר לגשת לשם, הלכנו על הנושא של אורה ועמינדב .

[illegible] [illegible] [illegible] [

השר א. אבוחצירא

אני רוצה להפנות את תשומת-ליבכם, שביקשתי מיו"ר הועדה להעלות באחת הישיבות הקרובות, את העובדה שמשנתיים הבאות עדיין אנו יכולים לקבור בירושלים, אבל בעוד שנתיים ימים, אי אפשר יהיה לקבור בירושלים כמעט בשום מקום. גם בהר-הצופים אינני יודע.

השר א. שרון : מכמש, זה אזור מצויין.

השר א. אבוחצירא: מבחינת המיקום פה, אין לי התנגדות לכאן או לשם, הבעיה שלי היא, שאני יודע את המצב, ותוך שנתיים ימים אנו יכולים רק להכריח את המשיח לבוא.

השר י. בורג : אותה בעיה ישנה גם בתל-אביב עכשיו.

השר א. אבוחצירא: שם אפשר לפתור אותה ביתר קלות. אם מחליטים אז הזמן הוא קצר.

השר ד. לוי : האם זה נכון שבימי בית שני קברו מתים בקומות?

השר א. אבוחצירא : היות ונשאלה השאלה, אני רוצה לומר לך שקיבלתי תכנית, במיוחד לגבי ירושלים, לגבי שיטת קבורה בקומות. את התכנית הזו העברתי לרבנים הראשיים וביקשתי פסק הלכה. כשיהיה פסק הלכה בענין זה, נביא זאת.

מר מ. ששון : אני רוצה להפנות את תשומת הלב,

[illegible] in [illegible]-[illegible],

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [

מר מ. ששון

כנציגו של שר החוץ, כי מבחינה מדינית אני מצטרף להערכתו של השר שלון. כלומר, נראה לי, שאין ביכולתנו, מבחינה מדינית, להפקיע כרגע אלפי דונמים, ודבר כזה, מבחינה מדינית, עשוי להביא לתוצאות שעשויות לפגוע במטרה העיקרית שלנו לגבי ירושלים. נרוויח דונמים לא מעטים, אבל אולי נפגע במטרה המרכזית שלנו לגבי ירושלים.

מבחינה מעשית, אני רוצה לתמוך בהצעה של ראש העיר, כאשר לנגד עיני, בעיקר, הדו-קיום שלנו, יחדיו, פה בירושלים, בעיר הזו, בינינו לבין הערבים. ההצעה הזו שדיבר עליה ראש העיר, תלוייה בהחלטה של הפקעה רק לצרכי בטחון, במידה שאמנם יש אינטרס בטחוני לעשות את הדבר הזה, והיא מספקת. ואם לוקחים את המכלול הכולל של כל הסה"כ של האתרים המיועדים לבניה, תוך חישוב של תכנית המינימום לגבי דרום נוה-יעקב, בשלב זה, נראה לי שהדבר הזה מספק ולא פוגע בקצב הבניה.

<u>השר י. בורג</u>: אני מודה. אני רוצה לומר את דעתי בקצרה ולנסות להציע משהו. ובכן, ליט מאן דה-פליג שהשאלה היא בוערת. בעית השיכון והדיור תהיה קובעת גם במובן הפוליטי, ולא רק בגלל זוגות צעירים.

אם רוצים ללכת מעבר לקו הירוק, דה-פקטו, אני אישית לא הייתי מתנגד. אני לא חושב שיש בכוחנו היום, להפקיע 7,000 דונם. אין זה פותר אותנו מלעשות משהו.

(מכאן רשמה ז.ת.)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(עד כאן רשמה ל.ד. - מכאן ז.ת.)

השר י. בורג: אין שום טעם לזרוק מספרים. אני לא רוצה להכנס לויכוח על מעלה אדומים. זוהי החלטת ממשלה. לדעתי, זו החלטה נכונה, כי זו טבעת בטחון של ירושלים. אם מאה זוגות צעירים גרים במעלה אדומים, אז זה יותר טוב משהם גרים בחולון.

השר מ. נסים: כשיהיו שם מאות ואלפים, זה לא יהיה אותו דבר.

השר א. שרון: אם לא היו יושבות שם 64 משפחות אלה, לא היינו מתחילים לבנות את העיר.

מר ט. קולק: מה שאני מציע, שהתנאים בירושלים לשכירת דירות יהיו אותם התנאים שיש שם.

השר ד. לוי: מבחינת התנאים, בירושלים יותר טוב מאשר במעלה אדומים. שנית, מבחינת החוזה עם המשתכן החדש, הוא יהיה חייב למכור את דירתו.

השר י. בורג: נותנים לאדם תקופת נסיון במעלה אדומים.

השר ד. לוי: זה מקובל גם לגבי עיירות פיתוח. מעבר למועד מסוים, לגבי משתכן שמקבל סיוע מאתנו, אז הוא מוכר את הדירה.

[illegible]

[illegible]: [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

השר י. בורג: מה שארידור יצליח או לא בענין האיצטדיון, אני חושב שצריך למצוא מקום ועוסקים בזה. אך לא זה הנושא.

אם מישהו מהחברים רוצה רוויזיה בענין בית העלמין, הענין יכול להבדק.

השר מ. נסים: יש הצעה אאאא לרוויזיה.

השר י. בורג: שילה יבדוק את ענין הימ"ח. אני מציע, שמשרד הבינוי, משרד הפנים, העיריה, מינהל מקרקעי ישראל אאאאא יעכלו את מה שנאמר היום ויביאו לכאן, אם אפשר, הצעה מוסכמת. אני הייתי אומר אאאאאאאאא כהנחייה, שאיש אינו מאמין שאלפי דונמים אנו יכולים להפקיע. אני חושב, שאנו צריכים להתרכז על אחד משני הדברים. אם זה ענין של סכסוך עם קק"ל, זה יותר נוח, במובן הבינלאומי. אני מציע, שועדה כזאת תבדוק את הענין ותביא, אם אפשר, הצעה מוסכמת לשולחן זה.

השר מ. נסים: כשאנו מדברים על הפקעות - אני מבין שמדובר בהפקעות מערבים. הבעיה המדינית, אם היא קיימת, קיימת כלפי ערבים. לכן, הר חומה לא שייך כאן. ועדה זו תצטרך לדון על ענין דרום נוה יעקב ועל קטע נוה יעקב הגבעה הצרפתית.

השר ד. לוי: אני מבקש לומר, שבענין הזה, עם כל הכבוד, ועדת המישנה למעשה לא בנויה כך, שתוכל לקבל החלטה כלשהי, כי השיקול הוא מדיני. משום כך, אני מבקש שהנושא הזה יוכרע. אם צריך שבועיים כדי להתיעץ בינינו בממשלה,

MR. T. [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]

ירושלים - 14.8.79

השר ד. לוי:

אני רואה טעם בזה. אך שנדע היום, שאם אין החלטה כזאת, בעוד שלוש שנים, מלבד המיכסה שעומדת לנו, לא תהיה אפשרות לבנות בירושלים.

השר י. בורג: אני אתך בנושא זה וזה אינו מונע את הצעתי. כי יכול להיות, שהועדה תגיד שמצדה הכל בסדר, אלא שזו החלטה פוליטית. יכול להיות, שלאור ההערות הועדה תגיד ללכת על שלב א'. שילה ירכז את הדברים.

מר שילה: מה ועדה זו צריכה להביא לפני ועדת השרים?

השר ד. לוי: מבחינה זו, אנו יכולים תוך שבועיים לתת את כל הפרטים.

ים-14 - הזמנת מומחים לישיבות ועדת השרים

השר י. בורג: אני רוצה להסב תשומת לבם של החברים לסעיף 63(ג) בתקנון לעבודת הממשלה ובזה שאני קורא סעיף זה, אני מסיים את הישיבה. הסעיף אומר כך: "שר רשאי, באישור ראש הממשלה או יו"ר ועדה, לפי הענין, להזמין לישיבת הממשלה או הועדה עובד של משרדו או מומחה, שיהיה נוכח בשעת הדיון בסעיף מסוים או בסעיפים מסוימים של סדר היום." אני מבקש שהחברים יזכרו סעיף זה.

השר מ. נסים: אני מבקש, שבישיבה הבאה נקבל דיווח על מצב העברת משרדים מת"א לירושלים.

[illegible] [illegible]:

[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]).

[illegible] [illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] - [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ים/11 אספקת חשמל

שר האנרגיה והתשתית פותח.

בדיון משתתפים השרים: י. בורג, א. שרון, ג. פת ומר י. בר-סלע.

ההחלטה שמורה במזכירות הממשלה.

ים/12 תעשיות עתירות מדע

שר התעשיה, המסחר והתיירות פותח.

מ ח ל י ט י ם להעניק לתעשיות עתירות מדע בירושלים הטבות כמקובל לאזור פתוח א', כדלקמן:

א. מתן מענק השקעה בשעור 35%.

ב. מימון התשתית להקמת המפעלים (חשמל, מים, ביוב, ישור שטח).

ים/13 תכנית לאתרי בניה למגורים בירושלים

מרכז ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים השרים: ד. לוי, א. שרון, ג. פת, א. אבוחצירא, וה"ה ג. איזנרייך, ש. קולק, ש. כהן ומ. ששון.

ההחלטה שמורה במזכירות הממשלה.

ים/14 הזמנת מומחים לישיבות ועדת השרים

יושב ראש הועדה מזכיר לחברי הועדה כי לפי סעיף 63(ג) בתקנון לעבודת הממשלה, שר רשאי רק באשור יו"ר ועדה להזמין לישיבה עובד של משרדו או מומחה, שיהא נוכח בשעת הדיון בסעיף מסוים.

הישיבה נגעלת

החלטה (שמורה) מס. ים/11 של ועדת השרים לענייני ירושלים, מיום כ"א באב תשל"ט (14.8.79):

ים/11. אספקת חשמל

מ ח ל י ט י ם :

א) להסמיך את שר האנרגיה-והתשתית (להלן - השר) להודיע לחברת החשמל למחוז ירושלים בע"מ (להלן - החברה) על קניית מפעלה של החברה על-ידי ממשלת ישראל, ביום 1 לינואר 1981, בהתאם להוראות הזכיון לענין יצירתו וחלוקתו של החשמל בירושלים ובסביבה (להלן - הזכיון).

ב) להסמיך את השר להתקין ככל שיידרש תקנות-שעת-חירום על-פי סעיף 9 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948, אשר מכוחן יהא ניתן להמציא צווי ריתוק כנגד עובדים חיוניים של החברה שעבודתם דרושה לצורך אספקה סדירה של חשמל.

ג) להסמיך את השר להוציא צווים לפי סעיף 8 לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957 (להלן - החוק), על-מנת לוודא אספקה סדירה של חשמל באזור הזכיון של החברה (להלן - הצווים).

ד) להסמיך את השר למנות מפקח מורשה בהתאם לסעיף 9 לחוק לביצוע הפעולות המפורטות בצווים, במקרה של אי-מילוי הוראות הצווים על-ידי החברה.

ה) (1) להסמיך את השר להוציא תקנות-שעת-חירום לפיהן יושעה זכיון החברה וימונה מנהל שידאג לאספקת חשמל כמתחייב מהזכיון. למנהל כאמור יהיו כל הזכויות והחובות המפורטים בזכיון;

(2) תקנות-שעת-חירום כאמור בסעיף קטן (1) יותקנו רק במקרה של הפסקת פעילות החברה, שכתוצאה הימנה תופסק אספקת חשמל.

ו) השר יפעל על-פי ההסמכה בסעיפים א - ה להחלטה זו, לאחר התייעצות עם ראש-הממשלה ועם היועץ המשפטי לממשלה.

ז) שר האנרגיה-והתשתית, שר הפנים ושר הבטחון יתאמו את הפעולות הדרושות לאבטחת מיתקני החברה והאנשים המוסמכים לפעול במטרה להבטיח אספקה סדירה של חשמל באזור הזכיון.

ח) שר האנרגיה-והתשתית יתייעץ עם ראש-הממשלה אם להביא את החלטת הוועדה לאישור מליאת הממשלה.

מזכירות הממשלה

שמור

החלטה מס. ים/13 מיום 26.08.1979 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 26.08.1979 ומספרה הוא 1055(ים/13).

"1055(ים/13). תכנית לאתרי בניה למגורים בירושלים

ההחלטה שמורה במזכירות הממשלה.
להלן נוסח ההחלטה:

מ ח ל י ט י ם:

ועדה המורכבת מנציגים של משרדי הפנים, הבינוי והשיכון, מינהל מקרקעי ישראל ועירית ירושלים, תכנית מוסכמת לבינוי באתרים נוה-יעקב והר-החומה.

הועדה תרוכז על-ידי מרכז ועדת השרים, מר א. שילה."

בהבנת שימור על ההבדל בין 2 החלטות שבריכות ליהיות שוות, אות צאות קידמתו ממרכזי.

החלטת (שמורת) מס. ים/13 של ועדת השרים לענייני ירושלים, מיום כ"א באב תשל"ט (14.8.79):

ים/ 13. תכנית לאתרי בנית למגורים בירושלים

מ ח ל י ט י ם : ועדת המורכבת מנציגים של משרדי הפנים, הבינוי-והשיכון, מינהל מקרקעי ישראל ועיריית ירושלים תציע, תוך שבועיים, לוועדת השרים לענייני ירושלים, תכנית מוסכמת לבינוי באתרים גוש-יעקב ותר-החומה.

הוועדה תרוכז על-ידי מרכז ועדת השרים, מר א. שילה.

מזכירות הממשלה

שמור

החלטה מס. ים/12 מיום 26.08.1979 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 26.08.1979 ומספרה הוא 1054(ים/12).

"1054(ים/12). תעשיות עתירות מדע

מחליטים:
להעניק לתעשיות עתירות מדע בירושלים הטבות כמקובל לאזור פיתוח א', כדלקמן:-

א. מתן מענק השקעה בשיעור 35%;

ב. מימון התשתית להקמת המפעלים (חשמל, מים, ביוב, יישור שטח)."